Nagyvárad, 1897. III. évfolyam 89. szám. Vasárnap, április 18.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 » 50 »
Helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:
Egész évre . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . 2 » 50 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Apácza-utca 3. sz.**

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, április 17.

Resurrexit.

— FeltámadtKrisztus e napon Alleluja!

— Dicsőség érte a magasságban Istennek, békesség a földön a jóakaratu embernek.

— Szólott az Atya az ő Fiának, és az Ige testté lőn és közöttünk lakozék! el jött a világra és a világ nem fogadta el Őt; övéi közé szállott és övéi megtagadták — meg ölték.

— XIX századdal ez előtt szállt közénk az Isten Igéje. Az emberek látták tanitását virágozni, ettek gyümölcséből; az élet fájának gyümölcséből, mely a megváltással másodszor lett elültetve a földön.

— Nagy öröm szállt akkor a földre, midőn az emberek előtt fel tünt a világosság, midőn kezdte őket át melegiteni az égi szeretet tüze.

Most ismét sötétedik a föld — sötét és hideg.

Hányan vannak még kik ismerik Krisztus tanát? Hányan kik meg vallani merik? Hányan, kik törvényei szerint élnek?

Az élet küzdelme, az érdekek kiméletlen harcza, sötétben bujkáló emberek alattomos támadásai sokak szivében meg ingatták atyáik hitét.

Az észnek tévelygései, a együgyüeknek feltünési vágyja, a gyávaságnak kertelése, a stréberek uralma — ez készíti a televényt, melyben eltudott hatalmasodni a hitetlenség.

A hitetlenség melynek uralma alatt sötét lesz a föld és hideg.

Csak pár évtizedre tekintsünk vissza; mennyi rombolás, mennyi pusztulás a hitnek országában!

* * *

Egyszer csak elkezdték a vallási *türelmet* emlegetni a hit támadói. A magyar ember mindig türelmes volt a hit dolgaiban, hisz a kath. vallás is éppen ez országban terjedt el legkevesebb martyr vér árán, hajtott az uj szóra, melynek tartalma rég megvolt s nem csak türelemmel volt mások iránt, de emanczipált mindenkit.

Az után uj jelszó szállott szét. *Minden hit egyformán jó.* Ezt már nehezebben értette meg a józan magyarság, de hát annyit hallotta, hogy bele nyugodott. Ekkor kezdődtek az azelőtt ismeretlen vallás csere-berék.

Aztán ismét került más jelszó. A *vallások egymásnak ellent mondanak,* nem tud az ember eligazodni köztük — egyformán rossz mindenik. E kor (a 70-es évek) irodalma mindig avallás körül forgott semmi szentet nem kimélve, s mert *csak a kath. vallás részéről érzett ellent állást,* csak ez nem alkudott az uj felfogással — *ennek fordult tehát az irodalom* s az ez által érlelt közfelfogás egész gyülöletével.

Czeremoniáit, mint szinházi látványosságokat irták és kritizálták le, papjait vagy mint farizeusokat, vagy mint a dogmák nyügének számandó áldozatait tüntették fel, s ha apostatált egy-egy pap, mindjárt meglelték benne a felvilágosodottság és hazafiság erényét, melyet vakmerően kétségbe mertek vonni minden kath. papnál.

* * *

S ma? Ma csaknem a kath. *vallás emanczipációjáért kell küzdenünk.* Rendszer van-e küzdelemben. Alattomos, lelkiismeretlen kezek szőtték a háló szálait, melyben elejteni ákarták az egyház igazait. Nagyon ideje volt öntudatra ébredni s küzdeni a láthatatlan ravasz ellenséggel.

Nehézkes még a védő harcz, hisz a *„humanizmus“* nevében üldözik az egyházat s a *felvilágosodottság* nevében vonják meg tőle a létjogosultságot.

Ne meritsünk bizalmat a multból. Isten nem hagyta el Krisztusát, csak látszólag, csak pillanatra — Krisztus egyházát is szerető gonddal vigyázza.

Mikor eltemették az Isten Fiát, vagy követ hengeritettek sirjára és lepecsételték »Jehova nevével, az Atya nevével. De szét tört a szó, fel szakadt a hamis pecsét s a Fiu feltámadt.

Hitünket is elhantolják, rá dobják az álhumanizmus szikláját s lepecsételik a felvilágosodottság nevével — a hit szülöttjének nevével.

De el kell pusztulni e kő szirtnek fennakadni a hamis pecsétnek — feltámad a hit ismét, elárasztva az igazi felvilágosodás fényét s a szeretet melegét. Fényes lesz a föld megint — fényes és meleg.

Az ujra éledt kath. öntudat, a virágzó kath. irodalom s az igazság ereje hirdetik e prófécziát s maga az Ur szolgált rá példával mert:

Feltámadt Krisztus e napon Alleluja!
Hála légyen az Istennek Alleluja!

F—y.

A „TISZANTÚL“ TÁRCZAJA.

Holdvilágos csendes este...

Irta: **NAGY BÉLA.**

Holdvilágos csendes este
Járok kinn a temetőn;
Holdvilágos csendes este
Siratom a szeretőm.

Nem nyugszik ő a föld alatt
Nem takarja sirhalom;
S én a csalfát, mégis, mégis,
Siratom csak siratom.

Anyám sirjánál.

Irta: **KISS REZSŐ.**

Dult testemet hajh száz kin dulja
És ágyba vonszol kinok sulya
De csak vánszorgok kifelé,...
Arra az áldott drága földre,
Hol árva lelkem szárnyat öltve,
A szent megnyugvást föllelé!...

Ottan szakadj ki sóhajtásom,
Mint jajgató szél lomb nyiláson...
Hol lelkem jár, a hol imáz...
S te rom, te testem, légy nyugodtan,
Boldog leszesz, boldog ha ottan, —
Egy szent sóhajtás sirba ráz!...

Ha majd kihül e sziv, e homlok
Ha majd én is a földre omlok...
E hely legyen az én tanyám!...
Itten legyek én eltemetve,
Ebbe' az áldott, drága földbe,
Itt nyugszik az én jó anyám!

A Laczi szerencséje.

Irta: **Kincs István.**

— No, kedves rokon, — kezdé egy izben nekihevülve az én derék Laczi barátom — mindjárt meglátjuk, hányat ütött az óra. Vizsgáztattam én olyan vadászokat is, kik másut már doktoratust tettek; hanem nálam az egzámen rendesen beverte valamennyinek a fejét. Hadd haljuk csak, mi a vadászember ábéczéje?

— Puska meg vadászterület feleltem önérzetesen.

— Megadtad neki. Koczanimród lesz belőled is. A vadászatnál első kellék a szerencse. Szerencse nélkül a vadászember olyan egzisztenczia, mint a horogszegi koldus szt.—mihályi búcsu nélkül.

S itt vége volt az egzámennek. A legelső feleletem csütörtököt mondott.

Laczi persze más malomba őrölt. Neki hiszen könnyü volt vadászterület és puska nélkül vadásznia. Margitban csakugyan külömb treffert csinál, mintha a Hargitán két anyamedve esik egy lövésre. Egy idő óta mintha más bőrbe bujtatták volna a gyermeket. Beszélhettek neki fáczánról s menyétasszonyról falka elefántért se mulasztott volna el szenvedélyes vadászlétére egyetlen látogatást Margitéknál.

És Margit nem is volt mindennapi teremtés. Megérdemelte a figyelmet.

Százan törték magukat utána.

Hanem Laczinak kutyaszerencséje volt mindenben. S ez a szerencséje itt se pártolt el tőle. Nem tudom, hogyan ütötte a vasat, de mikor engem mint efféle kezdő vadászt egzaminált, akkor már karika gyürüt piszkált az ujján. Ez pedig jelentett valamit. Nem hiába torkolt hát le engem olyan könnyedén, mintha bizony vadászembernél a puska meg a vadászterület csak annyiban tartoznék a dologhoz mint a debreczeni bundához e rajta kivarrott kálomista templom-torony.

Szóval no — szerencsével dolgozott.

Mert különben ugyan mivel is dolgozott volna?

Laczi fejébe nem gyujtott az Uristen akkora fáklyát, hogy annak fénye csak Miskolczig is elvilágitson.

Nem született nagy embernek.

A tudományok iránt annyiban érdeklődött, a mennyiben évente szerzett egy kosárra való könyvet. Az apja kész örömmel fizette ki ezeket, Laczi pedig menten az antiquariumhoz küldte valamenynyit telelni.

A nyelvekhez érzett még legtöbb kedvet A sok klasszikusból kiválasztotta magának a tótot s azon alaposan kotyogott. Csakhogy azt a

Lapunk mai száma 26 oldal.

„A birodalom közös érdeke.“

A külügyminiszter lapja, a bécsi »Fremdenplatt« érdekes vezérczikket irt a magyarországi kormánypárt belső forrongásáról, mit az inkompatibilitás kérdése idézett elő. Ugy látszik, nagy baj van, hogy a Ballplatzról kellett jönnie az intő szózatnak, hogy — vigyázzatok!

A Budapesten, ugy mint Bécsben nagy feltünést keltett czikk különben látszólag a kormánypárt dividens elleme (Szilágyi, Csáky, az Andrássyak stb.) ellen fordul, akik nem akarják tovább türni, hogy 60—70 képviselőnek a telhetetlen kapzsisága miatt az egész párt a Morzsányiak hirébe kerüljön. Meg is fenyegeti ezeket a külügyminiszter, hogy bekövetkezhető válság esetén ugysem jutnának a kormányszékekbe. Ennek a fenyegetésnek valószinüleg meg is lesz a foganatja, mert a Lloyd épületben mindig megértik az intést, amely — Bécsből jön.

A czikk másik része a miniszterelnöknek szól, akinek sürgős revideálási tervezetét nem egészen helyeslik a Ballplatzon. A parlament méltóságának a megvédését is emlegeti a Goluchovszky lapja. Ezt azonban bajosan fogják megérteni, mert — mint Morzsányinak másodszori megválasztása és a soron kivül elővett revizió mutatják — ennek a méltóságnak a megvédésére hiányzik náluk a szándék.

Ez különben a pártnak belügye, — tőle függ, hogy elfogadja-e a Bécsből jött utasitást. Két szempontból azonban az országot is érdekli ez a czikk.

Egyik az, hogy a külügyminiszter egészen úgy viseli magát, mint valami birodalmi kanczellár. Ami alkotmányunk eddig még nem ismer ilyent. Bezzeg ha a nunczius adna politikai tanácsokat a klérusnak, — akkor lenne tiltakozás az illetéktelen beavatkozás ellen. Most, hogy a liberális párt érdekében lép közbe a külügyminiszter szócsöve, — nem mernek ellene felszólalni.

A másik az, hogy e czikk, »a birodalom közös érdekében« állónak tartja a kormánypárt egységének fenntartását. Mi reánk, a pénzhad és külügytől eltekintve, nincs »közös birodalmi érdek«. Egy pártnak az uralma pedig — éppen most mondotta meg Ausztria, — éppen nem »közös birodalmi érdek.«

Evvel a jelszóval fogják kivánni a kvóta felemelésének megszavazását is. Azért tartja szükségesnek a külügyminiszter felemelni szavát Bánffy pártjának egysége mellett, mert ez a párt megérti, mit követel »a birodalom kösös érdeke«.

Ez ugyan nem nagy dicséret a kormánypártra, — de ők csak avval törödnek, hogy a hatalmat és a konczokat kezükben tarlhassák továbbra is.

—

A nemzet testvére.

Kossuth Ferenczneк az volt kezdettől fogva a hibája, hogy összetévesztette magát Kossuth Lajossal. Nem ugy jött haza, mint a Haza gyermeke, hanem mint a Haza atyjának fia, mint a nemzet testvére. Átvett egy pártot, melyet nem ismert, hogy diadalra vezesse olyan körülmények közt, melyek teljesen ismeretlenek voltak előtte. Természetesen nem sikerült.

Jól emlékszem rá, milyen elfogódva fogtam meg kezét, midőn első körutján találkoztam vele — ez a kéz a Kossuth keze. Most is kellemetlen konstatálni, hogy bár a kéz a Kossuth keze, mert tiszta, a hang, a beszéd nem a Kossuth beszéde, mert szintelen, gyenge s a tehetségnek nyomát sem leljük benne.

Szerencsétlenül kezdte a párt egyetértésének megbontásával, midőn az elvek teréről, a párt mozgalmait személyes térre vitte. Elhiszszük, hogy jó hiszemüleg — de nagy politikai baklövéssel. A függetlenségi párt csak tekintélyéből élt, nincsenek konczai, nincs párt-kaszszája, csak elve, munkája, tiszta hire. Ezt ásta alá a Kossuth rossz politikája.

Nem ellenzék már ő, de kormánypárt, hisz nem a név, a tett határoz. A szigetvári választással eljátszotta minden független polgár bizalmát. Bartha ellen, a függetlenségi párt disze, oszlopa ellen állitott jelöltet, s mig ő Barthát megbuktatta, pártja másik tagja Ugodra ment egy kormánypárti jelölt mellett korteskedni.

Ezt nem lehet csürni-csavarni — ezek tények.

Mi kifogása lehet az Ugron-párt ellen Kossuthnak, hogy küzd ellene a testvér-gyülölet féktelenségével, és segit a kormánypárton, elve fenntartásával?

Mi viszi rá a lapokat, hogy Ugron ellen s Kossuth mellett foglal némelyik állást?

Könnyü a megoldás.

Ugron ölő méreggel harczol, Kossuth limonádéval, Ugron nem alkuszik, Kussuthot nem kell sokáig kérni, Ugron csak az elvet nézi, Kossuth a körülmények hatása alatt áll, Ugron katholikus, Kossuth protestáns és mindenben, még saját elveiben is liberális.

Olyan embert nem igen szeretnek, ki alkudni nem tud, mig egy aportirozó oroszlán türhető, sőt szeliditőjének tekintélyt kölcsönöz.

Nagy szükség van a függetlenségi párt tekintélyének visszaállitására — s ha csak testvér-háboru árán szerezhető vissza, az feleljen érte, ki gyenge kézzel nagy dolgokhoz mert nyulni.

A testvér-háboru fázisaiból a következő levelek adnak hü képet:

K o s s u t h tegnap hivatalos lapjában a kolozsvári levél czélzásával szemben nem tényeket hoz fel, hanem csak érzeleg. »Atyja koporsójával jött az országba«, »hontalanul kesergett az idegenden«, »Ugron az oka a pártszakadásnak«, »a nemzet neki adott igazat, mert ő ismét behozta pártját a parlamentbe.«

O l a y: egy nyilatkozatban sértegeti a rutul megbuktatott Barthát és Ugront. Ugron nem tartja érdemesnek válaszolni a sértésre, mig Olay nem rendezi régibb ügyeit.

B a r t h a: Kossuth czikkére reflektál. Ha Kossuth sokat hánytorgatott hontalanságát körül nézzük, eltünik annak fájdalmas volta. Haza jöhetett volna ő, mikor Klapka, Irányi, Horváth stb. haza jöttek, de jól találta magát külföldön, mely hazája lett, mig itthon türt, fáradt, küzdött a párt, s egy n e m szócskáért eltürték, hogy testükön, lelkükön végig tombolt a hatalom. Ez több a kényelmes, magaválasztott hontalanságnál.

Atyját nincs joga folyton emlegetni, mert a gyermek örökli apja mevét, vagyonát, de nem mindig tehetségét, kitartását és jelleme kiválóságát.

Miért kivánta ismeretlen viszonyok között egy párt vezetését? Az ötven éves fa gyökere nehezen fogamzik meg a legjobb talajban is. Nem ezelőtt volt hontalan Kossuth, hanem most, hogy haza jött.

Miniszтereket, rendszert buktatott volna meg atyja neve varázsával, ő kihasználta a varázst a párt tönkre tételére.

H o l l ó Lajos: kinyilatkoztatja, hogy midőn Barta és Olay szemközt állott a választásnál, az egész hivatalos apparatus Olay mellett foglalt állást.

E levelek alapján olvasóinkra bizzuk az itéletet.

—

Fokozatos kvóta-emelés.

Egy kiváló osztrák politikus arra a meggyőződésre jutott, hogy Magyarország nem birná el kvótának egyszerre való nagyobb mérvü emelését s ezért azt tanácsolja, hogy egyelőre c s a k 33%-ra emeljék azt, de ugy, hogy minden évben ½%-ot fog emelkedni. Szintén ugy egy évtized mulva 38%-ra emelkednék a mi kvótánk és nagyobb terhet róna ránk, mint ha egyszerre elfogadnók a 34.6%-os kvótát, — nem vehetjük komolynak a

---

nyelvismeretét is az apja kéréseinek köszönhette Mert a tanárok ugy sem tudtak Laczi fejébe egy kis tudomány szomjat verni, mint Kisfaludi tatárja a rablott asszony urába ijedelmet.

De hát szüksége se volt rá. Ugyis a legjobb a mai világban mindjárt földesurnak születni. Igy legbiztosabb az egzisztenczia.

Eddig egyedül hajózott — mint szokás mondani az élet tengerén. Ezentul azonban Margittal együtt fognak evezni. Ilyeténképen legkönnyebben belevitorláznak a paradicsomnak teljes közepébe.

Izleltetőül már előre megeresztett néhány pásztorórát. Szépen letelepedett Margit lábaihoz s ott mint egy második Nostradamus vizsgálgatta az eget — jegyese sötét szemeiben. Hozzá mondott olyanokat, mikre Margit zöld harkálya is rázni kezdte a kalitkában fejét. De hát ezt se lehetett tőle rossz néven venni. A szerelmesek rendesen eldobják a sulykot.

Néma csend körüskörül, csak a sziv dobog Laczi barátom mélységes keble teljes közepében. Jó volna megtörni e csendet. De mit is mondjon? Okosat? Bolondot? Ami épenséggel eszébe jut.

— Margit — kérdé ünnepi hangulattal Laczi — remélem pár nap mulva felséges farkas prémmel fogom meglephetni.

— Köszönöm a figyelmét — válaszolja jegyese — ha szép lesz, épen apropos jön. Kézül a téli bundám.

— Kitesz még a hermelinen is.

— Honnan szerzi?

— Farkas nyomra akadtam az erdőn.

— Vagy ugy — farkasnyomra akadt és máris farkasprémet igér. . . hozzá szépet is?

Laczi nem azért volt olyan hires vadász hogy az első kényes kérdésre zavarba jöjjön. Nyugodtan válaszolt.

— E tekintetben már nagy a praksziѕom. A nyomról megitélem az állat kifejlődöttségét.

Egyébiránt pár nap mulva tulajdon szemeivel győződhetik meg róla, igazat mondtam-e?

— Aztán olyan biztosra veszi már, hogy elejti?

— Ilyen dologban nem szoktam sokat komázni. Puska nélkül is elbántam én már farkassal.

— Igazán kiváncsivá tesz.

— Szivesen elmondom. A mult télen mentünk ki farkasokra. Napestig tartott a hajsza, hanem a szerencsém, itt sem tagadta meg magát. Én kaptam az állatott puskám végére. Hidegvérrel vettem czélba s két golyóm épen elég volt, hogy hosszában elterüljön ott a földön.

Odasiettem zsákmányomhoz s örömömben el is feledtem ujra tölteni. Czudaru! megjárhattam volna gondatlanságom miatt. A mint odaérek az elesett állathoz, recseg a bozót s mielőtt meglepetésemből még magamhoz jöhettem volna, a meglőtt állatnak párja fogvicsoritva rontott rám. Magamra voltam. Tölteni már késő. Mire a puskám után kaptam, arra már a nöstény karmai két vállamba mélyedtek. Éreztem a bestia lehelletét. Majd hogy kővé nem meredtem. Már hallani véltem a menyekben az arkangyalok énekét. Hanem fordult a koczka. Az állat a helyet, hogy az első pillanatban elbánt volna velem, tétovázott. Ez volt a veszte. Ökölre fogtam jobbkezemet s kétségbeesésemben torkon ragadtam a vadállatot s a következő pillanatban vadászkésemet maakolatig beledöftem szivébe. Ennyiből áll az egész kaland.

Laczi elhallgatott. Nézte a hatást jegyese arczán. Margit azonban egyebet se tett csak mosolygott. Laczi jónak látta utána tenni:

— Elismerem, hogy a dolog hihetetlen. Valóban szerencséről beszélhetek. De meg lehet róla győződve Margit, hogy olyan igaz, mint akár az én szerelmem,

— Csitt! — fenyité meg a szenvedélyes vadászt ujjával a leány.

— Bebizonyitsam?

— Tanukat akar állitani?

— Tanuim sajnos nincsenek, de fogadom hogy azt a farkast is, melyről előbb beszéltem puszta kézzel teszem ártalmatlanná.

— Akkor hiszen bajosan lesz abból énekes halott.

— Kételkedik bátorságomban? — kérdé sértett büszkeséggel Laczi.

— Oly kevéssé, mint szerelmében.

Mind a ketten elgondolkoztak. A társalgás

dolgot. Az egyszeri vén kisasszony esetét juttatja eszünkbe, aki sajnálta egyszerre levágatni kis kutyájának a farkát és hogy ne fájjon neki olyan nagyon — darabonkint vágatta le azt.

—

Miniatűr hármasszövetség.

Tüzvész alkalmával a könyörületes emberbarátokon kivül megjelennek azok is, akik a zavarosban szeretnek halászni.

A Balkánon tüzveszély van s váltig is igyekeznek eloltani, de már magok a tüzóltók is belefáradtak a sikertelen munkába. Ott vannak már a zavarosban halászó atyafiak is *Szerbia* és *Bulgária* személyében s most akarják belehuzni a harmadik rokont *Montenegrót*. »Balkán szövetség«-nek mondta ezt a sajtó, de diplomatiai nyelven nem igy hivják, hanem igy:

Még a mult hónapban történt, hogy Sándor szerb király meglátogatta szófiai udvart és a bécsi diplomatia müködése folytán köztük keletkezett egyenetlenséget elsimitva — *ittak Miklós czár a délszlávok védnökének egészségére.*

A porta lépéseket is tett, hogy a jó czimborák szövetségét felbontsa s igérgette is mindegyiknek Ó-Szerbia egy darabját, mely nagyon kapós falat mindkét udvarnál, azonban hiába, mert a porta egykori hüséges hübéresei nem hajtottak semmit a hivogató szózatra.

E dolog annak idejében nagy port vert s nem kerülte el a figyelmét a magyar országgyülésnek sem, ahol *Horánszky* Nándor felfüggesztve egyidőre a »nemzeti párt« passzivitását meginterpellálta ez ügyben *Bánffy* bárót, aki természetesen azt felelte, hogy a Balkán szövetségről mit sem hallott. Azóta elmult egy hónap, melynek ideje alatt folytak a fegyverkezések, villongások ugyancsak s Ferdinánd visszaadta a látogatást Belgrádban. Szóval az történt, hogy mind Szófiában, mind pedig Belgrádban ittak mind a czár egészségére, mind pedig a medve bőrére.

A bécsi külügyi hivatal még Milán ex királyt is rábirta, hogy Belgrádba menve a veszedelmessé válható szövetséget ellensulyozza. Milán meg is jelent Belgrádban azon czélzattal, hogy a veszedelmes visszonyokban segitségére leend fiának a kormányzásban, azonban hamar kiadták az utját s mit volt mit tenni, mint vissza térni a bécsi s aztán a párisi szalonokba szellemeskedni.

Most ebben az ügyben egy uj fordulat állot be, amennyiben mint távirják — Sándor szerb király Montenegróba készül szintén csak látogatásra — e hó 30-án. — Ugy látszik, hogy a jó barátok mindenütt megtalálják egymást s e két délszláv fejedelemség annak daczára, hogy a berlini kongresszus jónak látta Novibazárt közéjük helyezni, — mégis szabadon ölelkezik. És elképzelhető könnyen, hogy a »fekete hegyek« ura engedni fog Sándor szerb király óhajtásának s megalakul Szerbia — Bulgária és Montenegró között a miniatűr hármasszövetség, hogy teljes legyen a Görögország által igen — igen óhajtott balkáni kontlagráczió a beteg ember ellen. *B—nyi.*

Tisztelgés a bibornoknál.

Nagyszombaton a feltámadási mise után a helybeli káptalan és központi papság tisztelgett az egyházmegye püspökénél Schlauch bibornoknál, hogy neki az ősrégi hagyományos szokás szerint Felix Allelujáját, boldog ünnepeket kivánjon.

Délelőtt 11 órakor a bibornok fogadó termében megjelentek: Vinkler, Belopotóczky és Fraknói püspökök, Zajnai, Winterhalter, Széchenyi, Radnay, Andrássy, Palotay, Bunyitay és Bognár kanononok, Kucsovszky cz. kanonok és számosan és helybeli papság köréből. A betegeskedő Nogáll nagyprépost helyett Vinkler József cz. püspök a következő emelkedett szellemü beszédben üdvözölte a nagynevü egyházfejedelmet:

Főmagasságu Biborn. Püspök! Nagym. és kegy. Urunk!

A gyásznapok, melyekben édes Üdvözitőnknek a világ Megváltójának szenvedéséről és kinos haláláról emlékeztünk meg, elmultak, és ma ez a nap örömet hozott nekünk, örömet az egész világnak. A templomok fénytől áradozó csarnokaiban épugy mint a szabad ég alatt az ismerősök örömtől áradozva köszöntik egymást. És méltán. Mert ma a világ legnagyobb eseményét ünnepeljük, mert ma édes Üdvözitőnk legyőzte ellenségeit: a bünt, a halált és a poklot. Ezen, a világ legnagyobb eseményeinek szentelt napon Főm. magas szine elé járul káptalana és központi papsága, hogy a hála, tisztelet, szeretet és ragaszkodása érzelmeit kifejezve boldog Allelujáját kivánjon és szép keresztény szokás szerint »Felix Allelujáját« mondjon.

Adná Isten főm. Bibornok, hogy mindég és mindenkor csak örömet és Allelujáját zengedezhetnénk, adná Isten, hogy az egyház, a béke és egyetértés áldásai között magas feladatát sikerrel teljesithesse. Ha kissé körültekintünk, sötét felhők tornyosulnak, borus áramlatok tünedeznek, elmondhatjuk Szt. Pállal: »Foris pugnae, intus timores.« Édes hazánkban a harcz nyiltan nincs még megüzenve, ne is adja az Isten; de ha mégis megtörténnék, a küzdelem legsulyosabb része abban Eminenciádra, mint a magyar egyház kiemelkedő oszlopára vár. Ezért imádkozunk, adjon az Isten szent kegyelmet, erősitse Eminenciád testi és szellemi tehetségeit, hogy azokat keresztül harczolva, mint Krisztus legyőzte ellenségeit, ugy Főmagasságod is dicsőségesen emelkedjék ki az egyház ezen harczaiból. Tartsa Isten Eminenciádat számos évekig, az egyháznak, hazának, az összes emberiségnek, de különösen egyházunknak boldogitására.

A bibornok Ő Eminentiája igy válaszolt az illustris szónoknak lelkesült éljenzéssel fogadott szavaira:

Fogadja a mélt. és főt. káptalan és a központi papság az én szives köszönetemet ezen szép megemlékezésért az egyház mai diadalünnepén.

Az egyház felsőbb isteni intézmény, melyre Jézus Krisztus az Isten fia az öröklét bélyegét nyomta. Ez szenvedhet, mint minden a világon, de diadalmasan halad előre a kijelölt uton, és tudja, hogy bár szenvedésnek, küzdelemnek van kitéve, isteni alapitója igérete szerint az utolsó Alleluja övé lesz!

Hogy mi Magyarországon nem vagyunk mentek minden küzdelemtől, azt a közelmult bizonyitja. Hogy mit hoz a jövő? nem tudjuk. De biztosan tudjuk más nemzetek történetéből, hogy a papság ott emelkedik feladatának magaslatára, ahol küzdelem van, ellenben hanyatlik ott, a hol nincs küzdelem. Mert a világnak tetszelgő hiuságok elaltathatják, ellenben ha támadják, feléled s isteni erejénél fogva felemelkedik hivatása magaslatára: bizva küzd és diadalt arat.

Bizzunk apostoli királyunknak, mint a magyar egyház főkegyurának bölcsességében és jóságában, hogy nem fogja megengedni az ujabb támadást. De ha mégis megtörténnék, a püspöki kar kötelességét hiven fogja teljesiteni és ezen küzdelemben számit az önök támogatására, a kikkel egyesülten elég erős lesz diadalt aratni a küzdelemben; viszont »Felix Allelujáját« kiván mindnyájuknak.

Ezután nehány szót váltott a bibornok papjaival és kegyesen bocsátotta el őket magától.

---

megszakadt — s megszakadt a pásztor óra is. Margit egy barátnője toppant közéjük.

Soha rosszabbkor. Szegény Laczinak még annyi tisztázni valója volt jegyese előtt, hogy szinte lehangolta ez a kellemetlen inczidens. Csak pusztulna nemsokára az a harmadik perszona. De hát az csak nem akar pusztulni sehogy se. Mi több, meghivást is hozott Margit számára Telekiéktől. S az a leány csöppet se szabódott. Fölugrott a kerti padról s fejére keritette a mellette fekvő sárga szalmakalapot s azt mondta:

— Készen állok. Mehetünk.

Azután Laczihoz fordult, ki még mindig ott évelődött egy ülőhelyében. Azt kérdezte tőle:

— Nem kisér el?

Laczinak azonban csöpp kedve sem volt ehez. Ha nem lett volna ott az a harmadik. Margittal biz elment volna a világ végére is. Hanem igy . . . Meggondolta a dolgot.

— Sajnálom, hogy dolgaim egyelőre tartóztatnak. De nemsokára ott leszek én is Telekiéknél s ha megengedi, Margit, akkor hazakisérem majd.

Az ajánlatot akczeptálták.

A két nő távozott.

Laczi is hazatért, de csak azért, hogy nemsokára ismét fölkerekedjék. Valami üzte, hajtotta Telekiékhez, habár maga sem tudta, mi?

Nem tellett bele egy óra, máris Telekiék villája előtt állott.

Igy hivták azt az erkélylyel ellátott emeletes épületet, mely alacsony dombhoz támaszkodva csinos kert közepén épült.

Alkonyodott, midőn Laczi belépett a kert ajtón.

A félhomályban a terrasz előtt álló két platánfa gigászi nagysággal szomorkodott. A zöld fenyők reményszine fekete gyászba borult. Csak az ég alja volt biborszinnel bevonva. Laczi haragospirosnak nézte. Az pedig nála annyit jelentett, hogy vihar lesz, lesz, ha mindjárt csak Gerzsán találna is dörögni.

Szinte rosszul érezte magát. Maga se tudta mi baja, de szinte kedve lett volna visszafordulni.

Hanem már késő. Azon vette magát észre, hogy valami nagy maszsza a nyaka közé származott. A jobb vállán az egyik lába, a balon a másik. Szakasztott, akárcsak az a farkas lett volna.

Laczi az első ijedelemre biz' azt se kérdezte kicsoda? micsoda? Olyan »jaj« csuszott ki hamarjában remegő ajkai mögül, hogy egy vizbefulónak is becsületére vált volna. S reszketett hozzá mint a nyárfalevél.

A támadó hatalmas neufundlandi volt. Harapni hiszen esze ágában se volt, hanem fajának rendes szokása szerint csak utját állta az esti vendégnek.

Laczi, nem tudom, mit nem adott volna érte, ha tiz órányira lehetett volna hirtelen éppen ettől a helytől. Mert hogy ő evvel a bestiával csak ugy puszta marokkal ki nem kezd, az már olyan világos valami, mint hogy a gerzsei ördögök heten voltak. S mert ki nem kezdett vele, az a cerberus se tágitott, hanem szőrös pofájával ugy összevisszakerüldözte Laczi ábrázatát, akár a rosz diák a nagyapát, mikor Berlint Szibériában keresi.

Laczit verte a halálos izzadság. Nem tudta, melyik pillanatban szabadul meg egy harapás árán szegény orrától. És ilyenkor ne veszitse el valaki azt a csekély józan eszét! Laczi azonban nem vesztette el. Meggondolta magát.

— Segitség! Tüz van! — kiáltott, a hogy a torkán kifért.

Ez használt. Mindjárt megmozdult az egész ház. Lenn pár cseléd ugrott elő, fenn az erkély népesült meg.

Felülről hangos kaczagás hallatszott. »Heur« szólt egy hang s a neufundlandi farkcsóválva sietett Margithoz.

A mi hősünk csak most vette észre menynyire nevetségessé tette magát. Ha már a kertajtóból szivesen visszafordult volna, most meg szeretett volna elpárologni. Hanem hát akkor oda a becsület. Legkényesebb oldala: a bátorság forgott veszedelemben. Hanem azért is előre! gondolá magában, különb helyzetekből is kivágta már magát. Itt se hagyja talán a faképnél a szerencséje.

Hogy belépett, Margit szava fogadta:

— On az Szeredy ur?

Diák-kongresszus.

Pár nap és vendégeinkkül üdvözölhetjük az ország ifjuságát

Még mindig vannak jelentkezők ugy a vidékről, mint a helybeliek részéről, ugy hogy eddig 150 tagot számlálnak.

A központi bizottság ez uton hivja fel a helybeli tagokat, hogy jegyfüzeteiket folyó hó 21-dikéig bezárólag okvetlenül váltsák ki (hivatalos óra mindennap d. e. 9—11 óráig jogakadémia II. emelet, ifjusági egyletek helyisége.)

Kérelem a közönséghez!

Most a midőn az ország ifjuságát vendégeinkkül üdvözölhetjük, azon kérelemmel fordulunk városunk lelkes közönségéhez, szíveskedjenek házaikat folyó hó 21-dikétől kezdve a kongresszus tartama alatt fellobogózni, külső jelét adván aunak, hogy az ifjusággal együtt ünnepel.

A központi bizottság.

A fogadó és elszállásoló bizottság fáradhatatlanul buzgólkodik az elszállásolás körül, még mindig nincs minden vendég elszállásolva, azért ismételten kéri a közönséget, hogy akik még nem jelentették be szivességüket, kegyeskedjenek azt az elszállásoló bizottság elnökségével tudatni.

A mulatságra a hölgy-világban nagy a készülődés, a vigalmi bizottság Puskás L. Bélával az élén mindent elkövet, hogy egy felejthetetlen estélyt nyujtson városunk hölgyközönségének, most még csak azt sugjuk meg, hogy tánczrend is lesz.

A matinéra már össze van állitva a müsor, a rendezőség holnap bocsátja szét a meghivókat, mely igy szól:

Meghivó. A magyar diák-szövetség nagyváradi osztálya az országos diák-kongresszus alkalmából 1897. évi április hó 24-én délelőtt 11 órakor a Kereskedelmi Csarnok nagytermében matinét rendez, melyre kivül czimzett urat és b. családját tisztelettel meghivja a rendezőség. Belépő-dij: Számozott ülőhely I—V sor 1 frt 50 kr. VI—XVI. és oldalsorok 1 frt. Állóhely 60 kr. Karzat-jegy tanulóknak 30 kr. Jegyek előre válthatók e Diák-Szövetség központi irodájában d. e. 9—11 óráig (jogakadémia II. emelet.)

Müsor: 1. Megnyitó beszéd, tartja Puskás L. Béla a vigalmi bizottság elnöke. 2. Áld meg Isten, Áld meg a hont Beleznaytól, énekli a városi dalárda. 3. Szavalat, tartja Ábrányi Emil. 4. Opera rész, énekli az arad-nagyváradi szintársulat egy nő tagja. 5. Költemények, irta és felolvassa Szabolcska Mihály. 6. Magyar népdalok, énekli az arad-nagyváradi szintársulat egy férfi tagja. 7. Felolvasás tartja Lovassy Andor. 8. Szózat, énekli a városi dalárda.

Meghivás!

A nagyváradi kir. jogakadémia polgársága a kongresszus tartama alatt folyó hó 24-dikén vendégei számára a Kereskedelmi Csarnok nagytermében d. u. 3 órakor bankettet ad, a melyre városunk közönségét tisztelettel meghivja.

Egy teriték 3 frt. A jelentkezéseket folyó hó 23-dikáig Millye Gyula joghallgatónál, mint a pénzügyi bizottság elnökénél szíveskedjenek eszközölni.

A jogakadémia polgársága.

*

A kongresszus fogadó és elszállásoló bizottsága a közönség ujabb vendégszeretetéről számol be akkor, midőn ismét közli azok neveit, kik szivesen osztoznak a rendezőség fáradtságot nem ismnrő áldozatkészségében.

Ujabban a következő családok jelentkeztek az érkező vendégeknek szállást adni:

Dr. Fássy Lajos 2, Lőrinczy Gyula rendőrbiztos 2, Breitner József 2, Oszterlam Ármin 1, Földesy Károly 1, Gilreiner Adolf 1, Premontrei rend 2, özv. Imre Jánosné 2.

Azonkivül a következő családok ajánlották fel magánfogataikat: Jelentsik István, dr. Korda Kálmán, dr. Konrád Márk, Pekanovits Imre, Hoffmann Henrik, Hegedüs Géza, dr. Vári Szabó Béla, Lőrinczy Gyula, Steiner Armin, Rózsavölgyi László és Nagyvárad város hivatala a város fogatait.

A fogadó és elszállásoló bizottság.

*

Továbbá ez uton is felkérem a fogadó és elszállásoló bizottság tagjait, hogy hétfőn, azaz ápril 19-én d. u. 2 órakor az akadémián tartandó gyülésre mindannyian megjelenni szíveskedjenek.

Nagyvárad, 1897. április 17.

Bige Sándor,
biz. elnök.

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Április 12. A nagyváradi keleti expedicziő hazaérkezése.
Ápril. 22—24. Orsz. diák kongresszus Nagyváradon.
Ápril. 25. Nagyváradi munkás betégsegélyző pénztár közgyülése a Zöldfában d. u. 2 órakor.
Május 2. Dr. Schlauch Lőrincz bibornok aranymiséje.

☛ **Régészeti és történelmi muzeum** (Schlauch-park) nyitva van d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Más időben 50 kr.

Husvét.

A feltámadás ünnepére a természet is feltámasztá halottaiból a tavaszi szellő.

A hónapokig pusztán álló fák önmagukból épitik ki lombjuk sátorát, még diszesebben mint az volt, melyet az őszi szél megtépett. Téli szenvedéseik kárpótlásául virág bimbókat fakaszt rajtuk, életük ereje, melyet a tél csak visszatartott, de elfojtani nem birt.

A természetnek zöldülő, virágos madárdalos megujhodására mosolyogva tekint az égnek derüje.

A mint az égnek beborulása okozta a természet halálát, ugy annak derüje okozza annak feltámadását is. A föld mindenkép az égre van utalva.

A hogy a természet világa a naptól igy a lélek világa is az igazság napjától kapja örömét bánatát. Mentül mélyebbre vág az eke a földben, annál dúsabb vetés kel ki a barázdából. Mentül nagyobbak szenvedéseink, annál nagyobb lesz boldogságunk. A tavasz tél nélkül, az öröm bánat nélkül nem lenne oly becses.

Alleluja! A harangok vidám bongása tölti be a reggelt hirdetve, hogy feltámadt az igazság; az élet diadalmaskodott az enyészeten. Krisztus feltámadásával legyőzte a bünt, a halált és a poklot. Hála légyen az Istennek!

A mai husvéti ünnep alkalmából magunk részéről is boldog ünneplést kivánnunk olvasóinknak.

A székesegyházban délelőtt 9 órakor lesz az ünnepi nagy mise, melyen a bibornok pontifikál nagy segédlet mellett. Az evangélium után Bognár István, az nj kanonok s a budapesti egyetem ez idei rector magnificusa tart predikácziót. A mise alatt előadandó darabok a következők: Zangl: Missae. Pembaur: Regina celi. Cherubini: »O salutaris.«

A mise után a bibornok apostoli áldást ad, melyen a jelenlevők, kik husvétra meggyóntak, teljes bucsuban részesülnek. — Délután 3 órakor vecsernye.

Az olaszii plebánia templomban reggel 6 és 7 óra között sonka, kalács és tojás szentelés, 9 órakor nagy mise, féltizenkettőkor csendes mise; délután 3 órakor vecsernye.

Az ujvárosi plebánia templomban reggel szentelés, 9 órakor nagy mise, mely után Nemeskey Andor plébános tart predikácziót. — Délután vecsernye.

A várad-velenczei plebánia templomban reggel 7 órakor csendes mise, utánna szentelés, 10 órakor énekes szentmise. A predikácziót Gabriely Lajos plébános tartja. Délután 3 órakor vecsernye.

Husvét másodnapján ugyan abban az időben lesznek a szent misék az egyes templomokban, mint az ünnep első napján.

*

Tegnap nagyszonbaton az isteni tiszteletek délelőtt a már közölt sorrendben tartattak meg. Délelőtt a székesegyházban Belopotóczky Kálmán tábori püspök végezte a szent misét.

A feltámadási ünnepélyek fényét nagyon megzararta a kelemetlen idő. Délután 2 órától rövid pár percznyi szünetek kivételével egész estig esett az eső, Igy a kürmenetek elmaradtak.

Legkorábban délután 3 órakor ment végbe a feltámadási ünnepély; mig 4 órakor az irgalmasrend templomába ünnepelték az Üdvözitő feltámadásának emlékét.

A székesegyház, daczára a zuhogó esőnek

— Megbocsátanak, ha megijesztettem kegyeteket.

— Vagy a kutya önt? — felelé jegyese keserü malicziával.

Laczi elengedte volna ezt a kérdést, hanem hát csak bele kellett nyugodnia a dologba. A kutyahistórián már sehogy se lehetett átsiklani.

— Mondhatom meglepett az állat bátorsága.

— Mint minket az ön — — — De az ég szerelmére, Szeredy ur — ütötte Margit tovább a vasat. — Ön, ki már farkassal is elbánt puszta kézzel, most avval az ártatlan kutyával nem tudott boldogulni!

— Ezen kérem csöpp csudálni való sincsen. Ha farkas lett volna, megint elbántam volna vele.

— Hogy értsük ezt?

— Csak ugy, hogy a kutya, mikor birokról van szó, veszedelmesebb a farkasnál. Mert ha nem volna veszedelmesebb, akkor a régi mythológia is farkast állitott volna a Styx partjaira. Az ott ugató Cerberusról köztudomásu dolog, hogy kutya volt.

Erre az argumtutumra elhallgattak. Meggyőzte-e Margitot arról, hogy a kutya veszedelmesebb a farkasnál, vagy sem? Nem tudni, hanem annyi bizonyos, Margit kicsit keserüen mosolygott. Nem is vette föl előbb a szót Laczival szemben, mint mikor Telekiéktől bucsut vevén a cselédtől kisérve ketten az uton hazafelé tartottak.

Hosszu hallgatás után, melyet Laczi megtörni nem mert, igy kezdé Margit.

— Szeredy ur, ma azt a szerencsétlen farkas históriát az ön szerelme mellé állitotta. Azt mondotta, olyan igaz ez, mint az ön szerelme nemde?

— Egészen ugy van s még most is föntartom.

— Köszönöm az őszinteségét. Igaza van, az ön szerelme olyan igaz, mint az a farkastörténet.

— Nem igy mondtam.

— Egyre megy. A mai kalanddal egyébiránt hogyan van megelégedve!

Laczi érezte, hogy a vér arczába szökik. De hiszen sötét volt, senki se látta. Sértett büszkeséggel kérdezte jegyesétől:

— Kételkedik talán bátorságomban, vagy lélekjelenlétemben?

— Erre a kérdésre már egyszer feleltem. S azt a feleletet én is föntartom. Oly kevéssé kételkedem benne, mint az ön szerelmében.

A leány nyugodtan mondta e szavakat. Laczi elgondolkodott azok értelme fölött.

Régen elváltak s ő még mindig évődött magában. Töprenkedett egész este, egész éjszakán át, mig aztán reggel megkapta a magyarázatot egy gyürü alakjában.

Szegény Laczi!

Mindig szerencsével dolgozott. Egyszer hozott a balsors utjába szerencsétlenséget s az is — kutyaszerencsétlenség volt.

zsufolásig megtelt hivőkkel, sőt sokan nem nem tudtak bejutni a templomba.

Az ünnepélyhez kivonult a József ezred egy százada, a zenével, diszben, lobogóval, Enhuber alezredes vezetése alatt.

A körmenet nem jött ki a templomból, hanem bent végezte a szent szertartásokat. a bibornok Ő Eminenciája.

Az ünepélyen a zenekedvelők dalárdája adott elő ének számokat, igen szépen,

Este hat órador a v.-velenczei piébániai templomban Gábriely Lajos plébános, 7 órakor pedig a Szent László-templomban Nemeskey Andor plébános tartotta az isteni tiszteletet. A körmenet sehol nem vonult ki a zugó eső miatt,

*

A főváros katholikus közönsége nagy tömegekben kereste föl a templomokat, a melyekben a szent sirok fényesen ki voltak világitva.

A templomjárásnak egy kissé borult, de azér' elég szép tavaszias idő kedvezett. Dél előtt tiz órakor tartották a föltámadási misét' mire megszólaltak a harangok. A kora délutáni órákban megkezdődött az előkészülődés a feltámadás ünnepére, a melyet délután négy órától este hét óráig minden plébánia-templomban nagy fénynyel tartattak meg.

---

* **A magyarok apostola vértanuságának 900 éves fordulója**. Szent Adalbert püspöknek az esztergomi egyházmegye védszentjének ez évben ünneplik 900 éves jubileumát. ugyanis 997. ápril 23-án szenvedett vértanuságot. Adalbert püspök keresztelte meg Szent István királyt s uttörő apostola volt nálunk a keresztény vallásnak. Tőlünk távozva a pogány poroszok ölték meg. A később katholikussá lett porosz még Szent Adalbertet tiszteli védszentjének s nagy ünnepélyeket tartanak a jubileum alkalmából Poroszországban.

És nálunk Magyarországon ?

* **A pusztakovácsi sirlelet**. A pusztakovácsi sirlelet, melyről tegnapi számunkban megemlékeztünk, ugy látszik becses dolgokkal fogja gyarapitani a nagyváradi muzeumot. A már emlitett dolgokon kivül a sirban lévő csattok azt bizonyitják, hogy a sir inkább is magyar sirhely volt, mivel azok a régi magyarok erős posztó és bőrruhának összekapcsolására a fibulák nem lévén elég erősek inkább csattokat használtak, mig a szintén talált kengyelvas inkább avar-sirra enged következtetni, amennyiben kengyelvasakra eddig leginkább az avarok sirjaiban bukbantak, jóllehet az ősmagyarok sirjaiban is már többször találtak kengyelvasakat. Egyébként majd egy arra hivatott szakértő fog véglegesen dönteni a felett, hogy tulajdonkép melyik korból is valók a leletek.

* **Az »acetylen« világitás Nagyváradon**. Hónapok óta olvastuk a lapokban, különösen a szaklapokban az uj világitó szerről, me lya tudományos alapon kisérletezők nyilatkozata szerint uj alapra fekteti a világitást, Ez uj találmány az acetylen mely calcyumcarbitnak vizzel érintéséből jön létre. Világitó ereje 15-ször mulja felül a közönséges fényét s a mellett sokkal olcsÉbb a gáznál. Sok ideig veszélyesnek tartották az acetylen-t, de a kisérletek utan meggyőződtek. hogy csak a folyékony, 68 atmosphera nyomás általi süritéssel előállitott acetylen robban, mig a száraz állapotban használt a acetylen még ez izzó tüztől sem gyul meg Az uj találmányt alkalma van Nagyvárad közönségének is megtekinteni. Pontelly Károly és Ecsedy Imre az uj készüléket a Serház sikátorban mutatták be. A jelen voltak nem győzték dicsérni a vakitó fehérségü pompás lángot. A készülék áll egy fejlesztőből, melyben az Acetylen előállitásához szükséges Calcyumcarbit van elhelyezve, továbbá a felette alkalmazott dob mint viztartóból, egy a viz hozzáfolyását önmüködőleg szabályozó és elzáró szelepből és egy légszeszharangból, mely kicsiben egészen egy gazo-meterhez hasonló s ez egyszersmind a nyomást önmüködőleg szabályozó tartály is, a melyből a csövek az égőkhöz vezetnek. A készülék, melynek kezelése igen egyszerü, a Pontelly-ház egyik szobájában van elhelyezve. A nagyközönségnek pár estén bemutatják a készüléket. Legközelebb holnap, hétfőn este 7 órától 9-ig bárki által megtekinthető, teljesen ingyen. Felhivjuk rá különösen a természettumány iránt érdeklődők figyelmét.

* **A Kommendáns-rét eladása**. A nagyváradi l. sz. káptalan, mint már irtuk, a Kommendáns-rétnek a Gilányisoron, közvetlen az országut mellett elhuzódó 5 holdnyi részét elakarja adni házhelyeknek. Ez által a város közvetlen összeköttetésbe jönne Csillagvárossal. A városhoz benyujtott rajz szerint 17 háznak volna kényelmes telek a kihasitható. Busch Dávid főmérnök azonban a telek ilyen beépitését nem javasolja, hanem egy uj tervet készit, a mely szerint megállapitja az utcza vonalat, kihasitja a Peczeszabályozással tervezett árapasztó csatorna területet, azonkivül a területet egy utczával két felé osztja. Ha később a temető helyét is el lehet adni házhelyekül, az országuttal parallel szintén futna egy utcza Igy a házhelyekül kijelölt területen négy házházcsoport lenne. Az utczák ingyen a város tulajdonába mennének. A főmérnök ennek a kérdésnek a megoldására egy bizottságot kér kiküldeni, a melyben a l. sz, káptalan is képviselve volna.

* **A törvényes kamatláb**. Az adóknál szedendő késedelmi kamatokat az 1895, julius 1-től 6%-ról 5%-ra szállitották le. A miniszter most körrendeletben értesiti a törvényhatóságokat, hogy az utadó után járó késedelmi kamatok, a jelzett időtől visszamenőleg számitva, szintén 5%-ban veendők fel.

* **Virághullás**. Őszinte mély részvéttel veszünk hirt egy élete zsenge tavaszán levő kedves, szép leányka elhunytáról, mely egy előkelő családot boritott gyászba. Jancsó Dezső ügyvéd 13 éves leánykája: Mariska az ejjel 11 órakor rövid szenvedés után elhunyt. A kedves halott tametése hétfön délelőtt megy végbe. A bánatos szülők találjanak enyhülést fájdalmukra az általános részvétben, mely a kedves kis halott ravatalát körülveszi. A családi gyászjelentés a következő;

Jancsó Dezső és neje Kaffka Irén, mint szülők; Jancsó Károly, Jenő, Béla és Ilonka, mint testvérek a maguk, — valamint az összes rokonság nevében megtört szivvel tudatják az édes jó gyermek, a feledhetetlen testvér és rokonnak, Jancsó Mariskának f. április hó 16-án éjjeli 11 órakor, életének 13-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult kedves gyermek hült hamvai f. április hó 19-én d. e. 11 órakor fognak a rom. kath. vallás szertartása szerint a N.-Sándor-utcza 4, szám alatt levő lakásából a várad-olaszi sirkertbe az örök enyészetnek átadatni. Az engesztelő szentmise áldozat ugyan e hó 27-én d. e. 10 órakor fog az olaszi plébánia templomban az egek urának bemutattatni. E végtisztesség tételre a jó ismerősök, barátok meghivatnak. Kelt Nagyvárad, 1897. április 17. Viszontlátásra kis anygyalkánk!

* **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Fekete József nagyváradi itélőtáblai tanácsjegyző albirót a gyulai kir. törvényszékhez biróvá nevezte ki.

* **Lemondott jegyző**. A margittai járáshoz tartozó Felső-Ábrányi jegyzőségről, Nagy József ki éveken keresztül a felettes hatóság elismerésére vezette a jegyzői teendőket. betegeskedése folytán lemondott. A főszolgabiró Alb Jánossal helyettesiti a nevezettet s ennek a megválasztása mellett készitik is nagybana a hangulatot.

* **Tűz Ér-Mihályfalván**. A napokban nagy tüzlárma verte fel Ér-Mihályfalván a lakosok csendjét. Minori István háza égett le földig s csak a tüzoltók erélyes közremüködésének köszönhető, hogy a tüz tovább nem terjedt. — Mint levelezőnk irja egy tüzoltó meg is égett a tüz alkalmával, de a sebesülései nem sulyosak,

* **Zápor jégeső**. Az időjárás csak nem akar megállapodni; olyan mint a szép asszony: szeszélyes. Hol derül, hol borúl, mig végre is esőre változik. Nem telik el 24 óra eső nélkül. Tegnap is több izben megzavarta a járó-kelőket egy-egy fiók zápor. Délután fél két órakor azonban hatalmas nyári eső kerekedett s mintegy egy óráig ömlött a zápor. Közben pár perczig borsó nagyságu sürü jég hullott, esővel vegyest. A gyümölcs-fákban és más növényekben jelentékeny kárt tett a jégeső. Később ismét megeredt az eső s majdnem estig hullott.

* **Piros tojás a helyettes anyakönyvezetőknek**. A helyettes anyakönyvvezetők tiszteletdija tudvalevőleg évi 25 frtban van megállapitva. Minthogy azonban ily csekély összegért a megye némely részében megbizható intelligens embert kapni alig lehet, a belügyminiszter mint budapesti levelezőnk táviratozza 25 frttal felemelte Biharmegyében a helyettes anyakönyvvezetők tiszteletdiját. Ez sem valami fejedelmi dijazás ugyan, de husvéti piros tojás gyanánt bizonyára jól fog esni az illetőknek. Még igy is odaadnák megduplázva az egészet — csak mentenék fel őket a munkától.

* **Az ujvárosi** régi Piczulás bankban husvét ünnep miatt nem lesz befizetés. Az igazgatóság.

***Köszönet-nyilvánitás**. A néhai Berger Dánielné urnő elhalálozása alkalmából a szeszgyár munkásai koszoru megváltás czimen 7 frt 60 krt voltak szivesek beküldeni az elaggot iparosok alapjára Fogadják a jóakaratu adakozók e helyen is hálás köszönetemet a nagyváradi ipartestület jótékonysági bizottsága nevében. Bertsey György elnök.

* **Kirándulások a fürdőkbe**. Még nem kezdődött meg a fürdő idény, de a Püspök és Félix-fürdők már teljesen rendezve, a nyárra kicsinositva, előkészitve várják a vendégeket. Hétfőn, ünnep másodnapján sokan rándulnak ki a szép fekvésü, pompás gyógy fürdőkbe,

* **A piczulàs bankból.** A v.- velenczei piczulásbank ma, Husvét első napján nem fogad el befizetéseket. A részletek a jövő héten fizetendők mulasztás illeték nélkül.

* **Megvadult lovak**. A Kis-Teleky utczán tegnap délelőtt egy parasztembernek szekerébe fogott lovai megbokrosodtak s gyors iramodásnak eredtek a huszár laktanya felé. A kocsi gazdája egy ideig ugyan megfékezni iparkodott a megvadult lovakat, azonban azok oly erővel rohantak, hogy a gazda egy hirtelen zökkenéssel egyszerre csak leesett a rohanó szekérből, még pedig oly szerencsétlenül, hogy kezei bele gabalyodtak a gyeplőbe s a szerencsétlen embert végig vonszolták a lovak a kövezeten. Midőn a lovakat végre sikerült megállitani az egész embert vér boritotta s eszméletlenül dőlt a földre. — Beszállitották a közkórházba.

Feltétlènül legelőnyösebben vásárlunk legjobbnak elősmert eredeti Carls» badi czipőket urak nők- és gyermekek részére (minden igénynek megfelelőleg) kizárólag Fábry Testvérek carlsbadi czipő raktárában olaszi főutcza:- Vidéki megbizások postafordulattal eszközöltetnek. I

Husvéti levél.

Keltődött levelem Debreczenbe, saját kezüleg.

Ugy kezdeném becses soraimat, hogy szépen ragyog a nap az égen stb. de nem kezdem, mert bele nyilallott a komán bokája appedig ojjan akkurát azon jelenti az esőt, akár a vén asszonynyal való találkozás a bosszuságot.

Annyit mondok hát csak, hogy hónap is nap lesz, de még mijjen! Nem csak ojjan, akár mijen, hanem valóságos husvét napja, mikor még a kutya is hust eszik — nállunk; Váradon nem tudom.

Tugyuk is a móresit ennek a napnak. Ojjan csupor jószagut hozattam a patikábul, hogy a foga is össze vaczog az anyjukomnak, ha a nyaka közé enyelgek véle husvét viradóra.

Mán iszen nem sajnálom tülle, jé asszony, meg nekünk telik is, nem csak egy két csepet priczczolunk a vászon népre, mint Váradon szokták.

Be furcsa is az a husviti locsolás. Más formán él vele mindenki.

A legény féle három is öszve gyül, kettő meg fogja a jánt, viszi a kutra, a harmadik meg huzza rá a vizet, mig csak birja, hogy nincs az a piros tojás, aki ojjan kik rózsa, mint a mijjenre a jány képe válik a nagy megtisztelis örömitül.

Nem is kell mozsdani utána, csak türölközni.

Ha osztán el vigeztik a tisztességet a leginyek, ki jön irte a sódor meg a pájinka — kilöttyenisig.

Hát hiszen vóna biz az igazi, de nagyra visz mán az ereje.

Az urak mán egész Váradi módra locsolnak, a kezibe pacskolnak az asszony nipnek, vagy a kipire tisztelnek egy korty formányi jó szagut, osztán vige. De nem is kapnak, csak egy kis virágot- vagy csak a kosarát.

Osztán meg erre a kis priczelésre is, hogy megvisongatnak az uri dámák — pedig tessik el hinni, hogy jól esik nékik, kölönben mir hagynák.

E megyünk a templomba is osztán, hogy locsolódgyik a lelkünk is a Répost ur tanitásátul. Ü es csak ugy kortyonkint agya a jó tanitást, hanem Isten igazában, ahogy dukál, de nincs is hozzá fogható még egy, egész nagy Debreczenybe, pedig itt minden jóbul büven van.

Templom után osztán haza. A jányok meg szárítkoztak mán, fel is öltötik a virágos uj viganót, ük úri misére mennek máma 11 órakor. Mi meg neki a szenteltnek. Piros tojás, sódor kolbász, ugy rukkol befelé, ahogy csak tud, mert hát tetczik tudni igaz hitü pápista ember vagyok, de a bűtöt hej be nehezen veszi be a természetem — pedig nem is bütöltem ojjan nagyon.

A szent ki engeszteles ünnepe a husvét, amikor még azt is urnak szólitják, aki nem a, hát gondoltam felkeresem Váradot is egy pár becses soraimmal.

Melyek után bóldog ünnepséget kivánok mindnyájoknak mind közönsigesen, az anyjukon is Kóby is (igy csak mélázva hijjuk) aki saját hóttig testvérem.

Hát arra jár i eső?

Fejezet egy rémregényből.

— Saját tudósitónktól. —

Egy sötét szándéku tettről emlékezünk meg ezuttal, melynek nagyon is komoly az alapja.

Berettyó-Ujfaluban történt az alábbi eset, mely beillenék a Londonból vett tárgyu rémregények egyik fejezetének.

Nem emlitünk neveket, mert nem akarunk a vizsgálat elé vágni, de azt mégis megemlitjük, hogy szereplői számot tartanak az intelligens névre.

Az eset részleteiről a következőket irja levelezőnk:

Pár hó előtt két berettyó-ujfalui fiatalembernek lovagias ügye akadt egymással. Az egyik szereplő tartalékos hadnagy volt s az ellenfél segédei, köztük egy hivatalnok, az ügyet a katonai becsületbiróság elé vitték.

Itt sokáig tanácskoztak a kérdés felett, végre megállapodásra jutottak s a kérdéses fiatal embert megfosztották tiszti rangjától.

Ezt gyanitják az eset előzményeinek, mert a többi részlet, amint azt a körülmények igazolják, nem más a bosszu müvénél.

Pár hét előtt a nevezett hivatalnok, ki a rangvesztést ugyszólván kieszközölte, a következő tartalmu levelet kaptam.

N. N. ur!

Engem kétszáz forintért felbérelt egy uri ember, hogy tegyem el láb alól. Ötven forintot már fel is vettem, de én jobb szeretném, ha nem kellene érte megszolgálnom. Pusztuljon el az ur hát Husvét előtt Berettyó-Ujfaluból, mert addig várhatok s önnek is jobb lenne ugy, mert én a felvett előleget már ugy sem adom vissza.

A levél kusza vonásokkal van irva s olyan ortografiával, mely minden perczben elárnlja, hogy szerzője valami szegény ördög lehet.

A levél tulajdonosa annak vétele után azonnal megtette a bíróságnál a feljelentést, a csendőrség sem vette tréfára a dolgot, hanem erélyes nyomozást inditottak. A szerzőnek már nyomában vannak s mint az előzményekből kitünik, nem tréfa az eset, hanem egy jellemileg tönkretett és elvesztett tekintélyü férfiu bosszuja, s ha a kivitelt jobb kezekre bizta volna, ma tatán egy rémes esetről irtak volna meg a tudósitást. Az ilyen tettek kivitelére ugy is alkalmas a sötét estéken, Berettyó-Ujfalu utcáira boruló rémes sötétség s a rengeteg lebuj és bünbarlang, mely ellen ideje volna már érte háborut inditani.

A fenyegetett hivatalnok jól ismeri az itt uralkodó viszonyokat s ma már bucsut vett a községétől s egy nagyobb városba helyeztette át magát szolgálat tétel végett

Hol van Feldheim és Edelmann?

— Megszökött jómadarak. —

Mióta nyilvánvaló lett, hogy a Lászlómalom kifosztói: Feldheim Izrael és Edelmann Márk jobbnak találták az idegenben a szabadságot, mint itt Baranyi Zsigmond fogházfőfelügyelő szives vendéglátását, az ügyészségtől kezdve igen sokan kiváncsiak arra, hogy merre van a két jómadár?

Vannak, akik nem hiszik, hogy Amerikába utaztak volna, hanem Európában maradtak s igyekeznek jól megőrizni ingoknitójukat. A jelek s az alábbi dolog erősen arra engednek következtetni, hogy Feldheim és Edelmann Amerikában ünneplik most a kovásztalanok ünnepét.

Mint értesülünk, Edelmann Menyhért védője beadványt intézett védencze nevében a kir. ügyészséghez, a melyben a letett 1000 frt biztositék kifizetését kérte, mert nem szökött meg s majd visszajön. (De mikor?)

Az ügyészség erre felhivta az illető ügyvédet, hogy Edelmann lakását nyolcz nap alatt jelentse be.

A védőügyvéd azonban ennek a felhivásnak csak részben tett eleget. Bejelentette, hogy Edelmann jelenlegi lakását nem tudja. Korábban Londonban volt. Az értesitést nem tudja, Edelmann Márk irta-e vagy valami megbizottja.

Ebből az látszik, hogy Angolországba utazott, ott van jelenleg is, vagy már régen átkelt az Oczeánon? — kérdés.

Igy továbbra is ismeretlen mindkét szökevény tartózkodási helye.

Az ügyészség különben intézkedett, hogy a Feldheim és Edelmann családja részére érkező leveleket figyelemmel kisérjék s a gyanus leveleket a kapitányi hivatalnak szolgáltassák át.

Ha amerikai tartózkodási helyeiket kipuhatolnák is, nem hozzák őket vissza, mert az állam nem fizeti a visszahozatallal járó s ezeket felemésztő kiadásokat.

Feldheim Izrael összes ingatlanait, korábbi keletü szerződéssel, eladta. Most még körülbelől a felmerült költségeket (vizsgálati fogság stb.) is az állampénztárnak kell fizetni.

Megakarta ölni, mert szerette.

— Gyilkossági és öngyilkossági kisérlet. —

(Saját tudósitónktól.)

Nagyszalonta község erősen halad a civilizáczió utján. A nagyobb városok mintájára szépül, csinosodik, — de egyuttal szaporodik a szenzácziós esetekben is. Holmi apróbb öngyilkosság. már nem is olyan ritkaság.

Tegnapelőtt egy meggondolatlan- 18 éves ifju két életet akart kioltani s lehet, hogy könuyelmüségeért életével lakol.

Az eset a következő:

Maczek Vilmos helynéküli pinczér korábban 2 hónapig volt alkalmazva a »Nemzeti szállodában s ott megismerkedett Bondár Zsuzsánna nevü cseléddel és beleszeretett. Fokozta sznrelmét a leány ellenállása, aki tudni sem akart az ifjuról s mereven visszautasitotta szerelmét.

Csütörtökön este 8 óra tájban Bondár Zsuzsána a Roth Ármin üzletébe indult s az utczán Maczek Vilmos utánna sietett s beszédbe ereszkedett vele. Rimánkodva kérte, hogy menjenek együtt, mert beszélni óhajt vele valami fontos ügyben. A leány szabadkozott, de Maczek megfogta a kezét s nem engedte távozni. Igy mentek együtt a Korona-sikátorba.

A Varga József háza előtt Maczek meg kérdezte a leánytól, haragszik-e reá.?

— Nem haragszom; de hagyjon békével az utamon, — bocsásson el.

E pár szó után egészen átváltozott az addig szelidnek látszó ember s kitört rajta a szenvedély.

— Zsuzsa! élni akar-e vagy halni? — kérdé kikelt arczczal s előrántott revolveréből a leányra lőtt. A golyó egy gombban megakadt s lepattant

A halálra rémült leány elfutott, mire még kétszer utánna lőtt Maczek, aztán egy harmadik lövéssel a saját életét akarta kioltani. Jobb füle mögött a fejébe lőtt.

A rendőrség és a körül lakók azonnal a véres eset szinhelyéhez futottak s ott találták vérében fetrengve Maczek Vilmost.

A rendőrség eleintén azt hitte, hogy csak öngyilkossági kisérletről van szó, de több szemtanu vallomásából tudta meg, hogy egy leányra előbb rálőtt.

Neszmirák Gyula rendőrfelügyelő kutatta ki, hogy az illető Bondár Zsuzsi cseléd. A lövések nem sértették meg a leányt, csupán a ruhája és kötőjén látszik a lövés füstjének a nyoma.

Maczek Vilmos beismeri, hogy rálőtt a leányra; nagyon szerette, de az nem viszonozta szerelmét. Ezért akarta meglőnia leányt és azután önmagát.

A szerencsétlen ifjut dr. Sarkadi Dániel körorvos ápolás alá vette, eltávolitotta a koponyában megakadt golyót. Sérülése veszélyes.

Egy lezárt levelet találtak a zsebében az anyja nevére czimezve.

IRODALOM.

Előfizetési felhivás.

»*A Megváltó*« czimen egy hat jelenetre terjedő drámai költeményt szándékozom kinyomatni. A münek megirására ösztönt a régmult időkben általános divatu *passio-játékok* adtak, s czélja, hogy hazánkban — különösen a hathol likus körök és egyletek utján — *felujitsa* s általánositsa ama gyakorlatot, mely a vallásos érzés ébrentartására hajdan egyike volt a leghathatósabb tényked éseknek. Müvem kétféle szempontból itélhető meg: Mint vallásos és mint költői mü. Azoknak a tudós egyházi férfiaknak, a kik a kéziratot átolvasták, ajánlatára az ungvári katholikus kör választmánya már intézkedett, hogy a darab a jövő husvét táján minél megfelelőbb előadásban szinre kerüljön s az előadás évenként ismétlődjék. A költői czélt s a bibliai szellemet törekedtem ugy összeegyeztetni, hogy müvem, mint költői alkotás, lehetőleg modern szinvonalon álljon, másrészt a vallásos felfogás a legcsekélyebb megütközésre se találhasson okot. A szenvedés bibliai történetének anyagából felölelve minden, a mi a magasztos tény teljességéhez szükséges, másrészt mellőzve minden, a mi a Megváltót a szinpadon profanizálná Ennélfogva a szorosan vett kinzás csak vonatkozásaiban van feltüntetve, s az alap is, melyben a cselekvés megindul s halad, az eddigi passió-jélékok felfogásától eltérő- A mű előfizetési ára 1 forint, bolti ára drágább lesz. A megrendelések legkésőbb f. évi junius 5-ig a szerzőhöz küldendők. Gyüjtők tiz előfizető után egy tiszielet-példányt kapnak. Ungvár, 1897, április 5. *Fülöp Árpád* fő-gymnasiumi tanár.

SPORT.

Athleta-verseny Nagyváradon.

A M. D. Sz. nagyváradi kongresszusa pár nap mulva lesz Nagyváradon. Eljönnek az ország nagyobb helyeiről a haza virágainak: az intelligens ifjuságnak küldöttei, hogy az őket érdeklő kérdésekben tanácskozzanak.

Nagyban emelni fogja az ünnepély fényét azon kiváló körülmény, hogy a diák-kongreszus védnökéül sikerült megnyerniök egy oly europai hirü s a kiválók közül is kimagasló egyházfejedelmet, mint dr. Schlauch Lőrincz bibornok, váradi püspök.

Az ünnepély érdekességéhez nagyban hozzájárul a »Magyar Athletikai Club«, amely ezuttal a vidéken először, versenyt rendez Nagyváradon.

A verseny programmját már közöltük. A versenyre eddig a Clubnak hét tagja jelentette be részvételét és pedig Nuber Gusztáv, Réty Pál, Vladár Viktor, Zachar István, Dietzgen Sándor, Sachar Gusztáv és Antonovich Lajos. A Club tagjai között még erősen buzgólkodnak, hogy a versenyzők számát növeljék. A Club azonban még számosabb taggal lesz képviselve, akik ugyan nem versenyeznek, de lejönnek az ünnepélyre hozzánk. Eddig már jelentkeztek a leutazásra Krepelta O. Béla, dr. Porteleky László, Ottlyk Lajos, Szilágyi Viktor.

A verseny sikere érdekében nemcsak a Club intézősége a fővárosban, de a kongressus nagyváradi rendező-bizottsága is tevékenyen, serényen munkálkodik. A Club titkári hivatala a legapróbb részletre is kiterjedő utbaigazitást nyujtott az itteni intézőknek.

Igen érdekes ezek között a Club titkári hivatalának azon kivánsága, hogy »kiválóan hangsulyoznunk kell, miszerint a versenyre legalkalmasabb lenne a fűpálya s e czélnak egy 150 méter hosszu és 80 méter széles gyep vagy rét megfelelne«. — Ennek a bizonyára illetékes kivánságnak aligha megfelel a Sportter s inkább alkalmasnak kinálkozik a Városliget.

Az Athletikai Club nem kiván a versenyekre tiszteletdijakat, annálinkább, mert a diák szövetség szép érmeket készittet.

A kongressusnak még egy érdekessége kinálkozik. A M. A. C. vivómestere Italo Santelli az olasz vivóiskola bemutatása czéljából vivó akadémiát akar bemutatni. Vele jönnének Porteleky, Tóth László, Kerekréthy Miklós, Erney Mór, Tasnády Endre, Mészáros Ervin jeles vivók.

A hirneves vivó-mester hajlandó a vivó akadémia előadását valamely jótékonyczélra rendezni.

EGYESÜLETEK.

A munkás betegsegélyző pénztár közgyülése. A nagyváradi munkás betegsegélyző pénztárt f. évi április hó 25-én, esetleg ha ezen a napon a kellő számban össze nem jönnének, május hó 2-án d. u. 2 órakor a Zöldfa kis termében rendes évi közgyülést tart, melyre a pénztár összes tagjait tisztelettel meghivja az igazgatóság.

Meghivás!

A »Nagyváradi első általános munkás betegsegélyző egylet« folyó évi április hó 19-én, az az Husvét másodnapján, délután pontban 3 órakor, a »Zöldfa« szálloda nagytermében, rendes évi közgyülést tart a következő tárgysorozattal: I. A mult évi számadás kimutatása: felmentése a tisztviselői karnak. II. Tisztviselők megválasztása és pedig: elnök, elnökhelyettes, 24 választmányi tag, 5 felügyelő bizottsági tag és 5 jegyzőkönyv hitelesitő. III. inditványok, melyet a gyülést megelőző 8 nappal irásban be lettek adva a választmánynak.

Felkéretnek tehát az egylet minden tagjai, miszerint rendbehozott könyveikkel a fentnevezett napon és helyen minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjenek, annyival inkább, mert ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, ugy a gyülés azon napon megtartható nem lesz, de a második meghivásnál a tagok bármily csekély számmal legyenek is, a gyülés megtartatik.

Nagyvárad, 1897. április hó 1-én.

A választmány.

SZINHÁZ ES MÜVESZET.

Ma esti előadás.

Ma este tartják az iparos ifjak a nagyváradi szinkörben működvelői előadásukat, melyet holnap megismételnek. Csepreghy Ferencz régi kitünő népszinműve: a »Sárga csikó« kerül szinre, melyre már hetek óta folyik a próba és előkészület Szalóky Elek szakavatott vezetése alatt, ki ez uton is biztositja a közönséget, hogy nem fog csalódottan távozni a fabódéból, ha ezuttal elfárad oda.

A zenét a 37-ik gyalogezred zenekara szolgáltatja.

Tekintve, hogy az előadás jövedelmét jótékonyczélra, az egyleti ház alapja gyarapitására forditják, bizonyára zsufolva tele lesz a szinkör, akárcsak a premiereken.

A helyárak is igen mérsékelten vannak megszabva. Alsó páholy 3 frt, felső páholy 2 frt 50 kr Támlásszék I—V. sorban 80 kr. Támlásszék VI—XVI. sorban 60 kr. Földszinti állóhely 30 kr. Erkély ülés 40 kr. Karzat ülés középen 30 kr., oldalt 20 kr. Jegyek reggel 9—12-ig és délután 3—5-ig válthatók, este a pénztárnál.

A fél nyolczkor kezdődő előadás 10 óra után végződik.

—

Játékrend a magy. kir. operaházban 1897 április 19-től 1897. április 25-ig. Hétfő 19. Bajazzók. A piros czipő. Kedd 20. Aida. Szerda 21. Angot asszony leánya. Csütörtök 22. Hamlet. Péntek 23, A bibliás ember. Szombat 24. Angot asszony leánya. Vasárnap 25. Rigoletto Érczember III. felvonásban.

Hangverseny Székelyhidon. Megemlékeztünk már multkori számunkban arról, hogy a székelyhidi »Lawn-tennis« klub a husvéti ünnepek alkalmával nagyszerü hangverseny rendezését tervezi. És minthogy Székelyhidon tehetséges mükedvelök igen szép számmal vannak: a tetvezetből való tény lett és a müértő közönségnek kiváló élvezet nyujtást igérő programm a következőleg állitatott özsze:

1. »Jehova« Kiss Józseftől, szavalja: Dr. Weisz Adolf.
2. Keringő a Bányamesterből Zellertől, énekli: Horváth Málika, Zongorán kiséri: Horváth Erzsike.
3. »Monolog«, előadja: Lestyán Irma.
4. »Allegro de concert« Chopintól, zongorán előadja; Brem Elza.
5. »Most és majdan», irta: Fényes Endre, feloivassa: Dr. Gajós Emil.
6. »Magyar dalok», énekli ! Hajós Elza, zongorán kiséri; Brem Elza.
7. »Szép Ilonka» Vörösmartytól, szavalja: Vecsey Irma.
8. »Ha ő szeret», Bánffy Sándortól, énekli: Fényes Lenke, zongorán kiséri: Brem Elza.
9. Hegedü szóló. elöadja: Fisch Lajos.

A hangverseny az eddigi megállapodás szerint folyó hó 19-én fog megtartatni. Belépő-dij: személyenként 1 frt 50 ar., családjegy 3 frt 50 kr. A jövedelem a klub tőkéjének gyarapitására fog fordittatni.

REGENY-CSARNOK.

PRADA.

Forditotta **K. G.** 9.

— Az még szebb volna, hogy a mikor engem felneveltek, a szükségesekben segitettek még életem is feláldozzam puszta háladatosságból. Köszönöm szépen! Csak nem fogom magam oda köttetni a kegyességgel odadobott kenyérdarab lánczához.

— Pfuj Leonora hallgass, nagyon messze mentél.

— Gyermekek! ne veszekedjetek.

Felállott, nyujtodzott Vilmos és Leonora tudták már mit jelent ez.

— És mi a szándékod most Leonora?

— Nevelőnői állást keresek magamnak

— Igy cserben hagyni bennünket?

— Az nem sokat tesz önöknek.

— Ha olyan embert mint Ottó el tudsz hagyni, könnyen fog menni az is, hogy öreg atyádat, támasz nélkül álló fivéredet sorsukra hagyd.

— Természetesen önök nélkülem is megélhetnek, nekem mennem kell.

— Hogy szaladj a hamis után, mintán az igazi aranyat eldobtad. Ne félj semmit megkapod jutalmad.

Az öreg báró, fel és le sétált czigarettára gyujtott, végre igy szólt.

»Annyira felingereltél ujságoddal, hogy legalább egy óráig mennem kell sétálni.

— Nem jobb volna, ha ma elhagynád apa? holnap már tudni fogja az egész város.

— Mit gondolsz? Hogy én a kaszinóban családi ügyekről fogok beszélni? Nem! soha! azok mindég szentek előttem! Rosszul ismered atyádat Vilmos.

Vilmos nem felelt. Hagyta, hogy apja elmenjen, Leonorával egyedül maradt.

Egy ideig mindketten hallgattak, majd nagyot sóhajtva szólt Vilmos.

— A szegény jó Ottó, mennyire megcsalatva érzi magát.

— Tehetek róla?

— Hát ki? Náled csak a külsőt nézte nem mást mint» Pradat» csak» Pradat» és én nem ábrándotottam ki, hadd gondolja, hogy minden tiszta arany. Én jobban tudtam volna.

— Kiállhatatlan Vilmos arra nem is gondolsz, mennyire bánt engem.

— Téged? mond másnak. Adieu! megyek én is.

— Hozzá? Jobban teszed ha elhagyod?

— Jo estét.

Leonora hallgatta fivére mankója kopogását előbb a folyosón, majd a lépcsőn aztán az

uton még végre minden nesz elhalt. Mikor már egyedül érezte magát felállott a tükörhöz ment.

Kár-kár — ismételgette — kár életem ez ábrándjáért! Ugy látszott, hogy hamar sikerült, épen oly hamar ment el! Ujból elől kezdjen? vagy mit tegyek?

Kis ideig nézte magát a tükörben.

— Vilmosnak igaza volt. E szobában ugy érzem magam, mintha bolond volnék. Minden undorodik, bámul, ha meg lát. El innen! el minél előbb. Ujra feléledek, ha fényes szobákat elegáns butorokat látok magam körül. Nevelőnőnek lenni ugyan nem valami fényes dolog de oklevelemen kivül más tromfom is van. — Hova forduljak — folytatá tovább magában beszélve — több dologra van szükségem, és őt látni többé? nem akarom. Vilmos rá akar venni hogy visszaadjam »igen» szavam, na de sokáig várhat! nem akarom, hogy ilyen ideálista férjem legyen, mai nap gyakorlati érzék nélkül a világban nem sokra mehetünk.

Egyik székbe vetette magát hirtelen eszébe jutottak ama szép esték az Arethuza villában minél inkább kergette magától e gondolatokat, annál inkább hallotta Ottó uyájas gyengéd hangját érezte karját nyaka köré fonodni.

— Mennyire kár, mennyire kár! — hangzott ujra ajkajiról, s mielőtt tudatában lett volna nehéz könycseppek ültek pillájára, csendesen zokogva ismételte a szavakat. — Mindent ujból! De a mint eddig volt sohasem lesz ugy, soha sem.

(Folyt. köv.)

UJ VASUTI MENETREND.

Érvényes 1897. október 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8^{43} regg.. 2^{37} éjjel, személyvonat 11^{32} d. e., 2_{22} d. u., 11^{33} éjjel.	**Budapest-Püspökladány** felől gyorsvonat 7^{08} este, 2_{11} éjjel, személyvonat 7_{22} reggel, 3^{42} d. u., 1^{48} éjjel.
Kolozsvár felé gyorsvonat 7^{15} este, 2^{18} éjjel, vegyesvonat 1^{22} d. u.. személyv. 3^{58} délután, 2^{06} éjjel.	**Kolozsvár** felől gyorsvonat 2^{30} éjjel, 8^{38} reggel, személyvonat 10^{44} éjjel, 11^{27} d. e. vegyesvonat 8 reggel.
Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10^{50} d. e., 4^{25} d. u., vegyesvonat 7^{30} este.	**Arad-Szeged-Csaba** felől vegyesvonat 8^{30} r., személyvonat 9^{35} d. e., 5^{30} d. u.
Belényes-Vaskóh* felé ve gyesvonat 4^{25} reggel, 1^{48} d. u.	**Vaskóh-Belényes*** felől vegyesvonat 11^{05} d. e. 9^{13} este.
Érmihályfalva felé vegyesvonat 6^{50} r., 4^{35} d. u.	**Érmihályfalva** felől vegyesvonat 8^{20} r., 9^{14} este.
Ősi-Kót-Gyoma felé személyvonat 7 r., vegyesvonat 1^{35} d. u.	**Gyoma-Kót-Ősi** felől vegyesvonat 10^{05} d. e. személyvonat 8 este.

* Ezen vonatokkal lehet a Félix-fürdőbe és visszaa közlekedni.

TAVIRATOK.

A király uti programmja.

Szentpétervár, április 17. (Saját tud. távirata.) A hivatalos megállapitott programm szerint Ferencz József április 26-án érkezik Ottó főherczeg és 16 főből álló kisérettel Varsóba. A pályaudvaron Tochertow tábornok adjutans és ő Felsége szolgálatára rendelt többi katonai előkelőségek fogják fogadni. A perronon a 35-ik sz. dragonyos ezred diszcsapatja fog állani, melynek a király tulajdonosa. Erre a bemutatások következnek. Április 27-én érkezik ő Felsége Szentpétervárra, a Miklós pályaudvarra, hol azon testőr gránátos ezred fog állani, melynek ő Felsége a tulajdonosa. A czári család és II. Miklós kisérete, a polgármester és egyéb előkelőségek a perronon fognak helyet foglalni s röviddel a királyt hozó vonat előtt fog megérkezni a czár is. A pályaudvartól a téli palotáig kettős katonai csapatok lesznek felállitva. A két monarcha kölcsönös üdvözlet után nyitott hintóba hajtat a városba. A király legelső látogatása az anya czárnénak fog szólni az Ancsikoff palotába s innen megy a téli palotába, hol 31 ágyulövéssel fogják fogadni. Megérkezése után a malachit terembe megy, hol a czárné, az udvari hölgyek, nagyherczegnők lesznek egybegyülve.

Ezután ő Felsége ad kihallgatást, melyen fogadni fogja az orosz minisztereket és notabilitásokat.

Erre azon orosz ezredek küldöttségei tisztelegnek, melyeknek ő Felsége tulajdonosa.

A déjeuner után a király a czári család tagjait látogatja meg s azután Péter és Pál székesegyházba megy, az orosz czárok sirboltjához.

A diszebéd a Miklós-teremben lesz.

Április 28-án nagy katonai szemle lesz, melyen 50 batallion, 37 escadron, 15 csapat kozák vesz részt.

A csapatokat Wladimir nagyherczeg vezeti. A szemle után az oldenburgi palotában nagy déjeuner lesz, utána a király látogatásokat tesz.

Délután 4 órakor a király a diplomácziai testületet fogadja, ugyanaznap családi ebéd a téli palotában, este diszelőadás a szinházban, hol a »Nyáréji álmot« adják elő.

Április 29-én ő Felsége a nevezetességeket tekinti meg. Déjeuner az osztrák-magyar nagykövetnél lesz, mely után a király az osztrák és magyar lakosok deputácziját fogadja.

Este családi ebéd a téli palotában s utána elutazás Szentpétervárról.

Ujabb bonyodalom a gróf és kárpitos ügyben.

Pozsony, április 17. (Saj. tud. táv.) A Draskovits — Gebauer ügyből még egy affair támadt. A Draskovits által megsértett Gebauer tiszthelyettes testvérbátyjának Gebauer Sándor divatáru kereskedőnek boltjában tegnap megjelent Draskovits grófné esernyőt vásárolni.

Gebauer udvariasan bár — de határozottan kijelentette, hogy semmi szin alatt nem fogja kiszolgálni s kérve — kérte, hogy ne keresse fel többé üzletét. Ugyanakkor a következő levelet irta Draskovitsnak:

»Figyelmeztetem, hogy üzlethelyiségemet önnek el kell kerülni!

Draskovits erre két huszárkapitánynyal kihivatta a kereskedőt, ki két századost nevezett meg segédeinek.

Ma délután volt meg a kardpárbaj. Feltételek: párbaj kardra, végkimerülésig. Nyolcz perczig vivtak, minden eredmény nélkül, végre mindketten egyszerre támadtak s ugyanazon pillanatban mindketten halántékon megsebesültek. A párbajt beszüntették s ekkor a gróf kezdeményezésére kibékültek.

A grófnak a másik Gebauerrel való afférjében ma délben összeült a katonai becsület bíróság, az itélet azonban ismeretlen.

Beszélik a városban, Draskovitsnak sikerült kivinni, hogy Gebauert felfogják szólitani, mondjon le a tiszthelyettesi rangjáról, mely a kézmüvességgel összeférhetetlen(?!)

Husvét és a munkàsok.

Budapest. április 17. (Saj tud. táv.) A budapesti munkások az idén csöndben töltik el a husvéti ünnepeket. Husvét vasárnapján egyetlen munkás gyülést sem tartanak s hétfőn is csak egy kisebb szobafestő gyülés lesz a vég utcza 16. sz. alatt.

Fáklyásmenet Luegernek.

Bècs, ápr. 18. (Saj. tud. táv.) Luegernek hétfőn fáklyásmenetet akartak rendezni, de a kabinet iroda kivánságára elmarad.

Gyermek-fosztogató nő.

Budapest, április. 17. (Saját tud. távirata.) Suhaj Mihályné a Juhász Anna szerednyei születésü 37 éves napszámosnő a minap a Visegrádi utcza 12. sz. a. lakó Feldhofer János ostorkészitő Rózsi nevü 7 éves kis leányát az utczán ölébe vette czukorát kinálgatta és közben fülbevalóit kiszedte. A gyermek fosztogatást észrevették s a jómadarat letartóztatták.

48-as népszövetség.

Budapest, ápr. 17. (Saj. tud. táv.) A választások folytán erősen megfogyatkozott függetlenségi és 48-as anyapárt vezetői: *Ugron, Bartha és Szederkényi* által máj 2-ára tervezett országos értekezlet, melyen 48-as népszövetség fog megalakulni — rendkivül népesnek igérkezik. Mind sürübben jönnek a válaszok a felhivásra.

Miklós ügy vége.

Debreczen, apr. 18. (Saját tudósitónk táv.) A debreczeni kir. tőrvényszék ma foglalkozott Szabó és Miklós Gyula volt főispán ügyével s kimondotta, hogy mindkettő ellen beszünteti a további eljárást, a rágalmazás miatt foganatba tett eljárását pedig felfüggeszti.

Latinovits Ernő halva.

Budapest, április. 17. (Saját tud. távirata.) Latinovits Ernő tényleg bekövetkezett öngyilkosságának hire ma délelőtt érkezett Budapestre a »Nemzeti kaszinóba« hol a gyászlobogóját rögtön kitüzték.

Öngyilkos kőfaragó.

Budapest, április 17. (Saját tud. távirata. Hász János budapesti születésü 30 éves kőfaragót tegnap este a gép és tüzoltóutcza sarkán levő ház padlásán fölakasztva találták. Mire levágták már nem lehetett rajta segiteni. Hogy mint lett öngyilkos, nem tudják. Holttestét bevitték a bonczoló intézetbe.

Rejtélyes családi dráma.

Budapest, április 17. (Saját tud. távirata.) A Dunapartján történt rejtélyes családi dráma ügyében a rendőrség még biztos eredményre nem jutott. A vizsgálat eddigi adatai szerint azonban Horonyák vallomása már valószinünek látszik, mert az azonost a Duna partján dolgozó buzarakodó munkások látták. A rendőrség mindezideig azonban nem tudott a asszony nyomára jutni s tovább keresi.

Rablócsapat szervezése.

London, ápr. 17 (Saj. tud. táv.) A »Reuter s office« jelenti Larissából, hogy Brufas rablóvezér 2200 emberből álló

bandát szervezett, melylyel Chalcis felé fog vonulni, hogy a török hadsereg figyelmét Maczedóináról elvonja.

Kitört háboru.

Athen, apr. 17. Nezerosznál Larissza fölött — vivott ütközetben már görög rendes csapatok vettek részt; A parancsokat Larisszából maga a trónörökös osztotta. A görögök egy török őrházat a levegőbe röpitettek.

A görögök támadàsra készülnek.

Konstantinápoly, Április 17. (Saj. tud. táv.) Ide érkezett jelentések szerint a görögök részéről a legközelebbi napokban a tengeren és szárazföldön egyaránt támadások várhatók. A török határon a törökök összes csapataikat megerősitették és a védelmi állásból támadó állásba helyezkedtek. A rendes hadsereg mögött albaniai basi bozukok fognak hátvédet képezni. A legveszélyesebb ponton: Metzov és Iskata között jelenleg 28 bataillon 8 üteg áll készen. Az április 9-iki ütközet alkalmából a törökök 20 halottat veszitettek, hatan megsebesültek.

Lohad a harczikedv.

Athén, ápril, 18. (Saj. tud. táv.) A lakosság kezdi érezni a jelenlegi helyzet veszélyes voltát. A győzelem reménye kezd mind jobban tünedezni s előtérbe lép a vereség lehetőségének érzete. Mindazonáltal a háboru utáni vágy most is erős. Érzik, hogy a nemzeti becsület forog koczkán, és hogy most már egy biztos vereség is jobb mint a háborutól elállni.

A magyar „Tigris“ Kréta előtt.

Köln, ápr. 17 (Saj. tud. táv.) A »Kölnishe Zeitung« irja Caneából, hogy a »Tigris« nevü osztrák-magyar hadihajót a Nikolai kolostor közelében a felkelők megtámadták, mire a »Tigris«-ről két görög hajót lángba boritottak. A fölkelők ma Izzedin erödöt támadták meg, melyet azonban visszavertek.

KÖZGAZDASÁG.

Országos árpavásárok. Az O. M. G. E. országos árpavásárok rendezését tervezi. E hó 28-án e tárgyban az egyesület növénytermelési szakosztálya ülést tart, melyen az elé terjesztendő tervezetet fogják megvitatni. A vidéken ugyan eddig is voltak árpavásárok, de nem igen sikerültek, mert a külföldi vásárló publikum nem látott elég garanciát a gazdákban az üzletek megfelelő lebonyolitására nézve. Azért kell a vásárrendezés ügyét egy erkölcsi testületnek kezébe vennie, mely az értékesités és lebonyolitás kérdését szabályozza s azt helyes mederbe is terelje. Az Agrár Ertesitő jelenti, hogy az országos magyar gazdasági egyesület, mint a vidéki gazdasági egyesületek központja, az illető gazdasági egyesülettel egyetemben fogja ezeket a vásárokat rendezni s a magyar gazdák szövetkezete fogja az üzleti forgalmat közvetiteni. A vásárok szabályzatát és tervezetét Jeszenszky Pál titkár már el is készitette s a 28-án tartandó ülés megfogja vitatni. Egyelőre Pozsony és Ujhely van e vásárok helyéül kiszemelve. A vásárok valószinüleg augusztus havában lesznek.

SZERKESZTŐI POSTA.

P. K. Nagyvárad. Ez évben előreláthatólag nem lesz semmiféle választás, de a jövő év deczember havában a város törvényhatósági bizottságának negyedrészét, vagyis a választottak felét ujra választják, mivel megbizatásuk 1898. deczember 31-én lejár. Ezek a következők: Olaszi ban: dr. Baróthy Ákos, Bozóky Béla, Csák Máté, Frankó Endre, Hlatky Endre, Kaczián Károly, dr. Konrád Márk, Mezey Mihály, dr. Molnár Imre, Ritoók Zsigmond, dr. Sipos Árpád, Stark Gyula, összesen 12. V.-Ujváros on: Andriska Károly, Bertsey György, Bölöny József, Csobánczy Lajos, Déry János, dr. Kornstein Lajos, Mílibák József, id. Nagy Lajos, Papp István, Reismann Mór, id. Rimler Károly, dr. Sarkady Lajos, Weisz Károly, összesen 13; — V.-Váralján és Velenczén: Frankl Lázár, Fuschs Mór, Gábel Jakab, dr. Rednik József, Szmetka György, Ullmann Izidor, összesen 6.

G. J. Helyben. Kár, hogy egy nappal előbb nem kaptuk, — a husvéti számra már későn érkezett. Az ünnepek után felhasználjuk. Köszönet és üdvözlet. Máskor is szivesen látjuk.

A szerkesztésért felelős:
Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTTÉR.

CZILLÉR IMRE és TÁRSA
női és férfi divatáruháza

„A gombkirályhoz“

120—2—5

Ajánlják a legujabban megérkezett ***női*** és ***férfi angol divatczikkeket*** u. m.
a legujabb betétes kesztyük melyek kizárólag csakis üzletünkben kaphatók, **fátyolok, csipkék, paszomány diszek, szallagok.**

nyakkendő különlegességek.

Pipere czikkek, fogkefék, fésük.

A legujabb szabásu mellfüzők, továbbá **női** és **gyermek mellbővitő** egyszersmindt **testegyenesitők kizárólagos föraktára.**

Harisnya és ***lábtyü*** nagyraktár a herin hatszálu »Hausfrauen Garn«-ból.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek!

Horváth János
szücsmester.
Üzlethelyiség: Nagyvárad, Olaszi, Fő-utcza.
Orsolya-zárdával szemben.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni, hogy a mai kor igényeinek megfelelő

szücs-üzletet

rendeztem be, hol

téli ruhákat és **szőnyegeket**
nyári megőrzésre

elfogadok kezesség mellett.

Üzlethelyiség: **Fő-utcza a volt Pelikán üzlete** mellett. Lakás és műhely: **N.-Magyar-utcza 332. saját ház.**

Midőn a n. é. közönség becses pártfogását egyuttal kérem, vagyok

tisztelettel
Horváth János,
szücsmester.

111—2—3

Csak május 31-ig tart.

Csak május 31-éig tart a hatóságilag egedélyezett **végeladás.**

Hol? *Hol?*

STERN LAJOS

üzletében.

Aki minden vásárlásnál **legalább 40 százalékot** szándékszik **megtakaritni** ugy saját érdekében áll szükségletét nállam fedezni u. m.

férfi, női és gyermek czipőkben

kalapok, ingek

valamint mindennemü

férfi divat árukban rendkivül leszállitott árak mellett beszerezhető.

107—4—20

A n. érdemü közönség b. figyelmét a hatóságilag engedélyezett végeladásra tisztelettel felhivja:

Stern Lajos,
Nagyvárad, Bémer-tér.

Ezen üzlet-helyiség julius 1-től kiadó

Csak május 31-ig tart.

Csak május 31-ig tart.

Ásványviz kúrát használók figyelmébe!

A legnagyobb ásványviz telep Nagyváradon.

A természetes ásványvizek csak az esetben felelnek meg nemes hivatásuknak, ha a szenvedő beteg azt a **természetadta eredetiségében — friss töltésben élvezheti.**

E tekintetben is — bárki nyugodtan s bizalommal fordulhat czégemhez, mint hogy **30 éven át a legnagyobb figyelemmel foglalkozom s ápolom ez en üzletágat,** annak következtében a fogyasztás igen élénk, s

mindig friss szállitmányok jönnek forgalomba.

A legnevezetesebb és keresettebb **ásványvizekből a kizárólagos főraktár nállam van.** Üzletemből vett — esetleg dugaszolás miatt előfordulható hibás vizek — kicseréltetnek.

Helybeli megrendelések **távbeszélő** utján is teljesithetők és azonnal házhoz szállitva lesznek.

25 üveg vételnél 5% engedmény adatik.

Teljes tisztelettel

JANKY ANTAL.

Egyházi és egyleti zászlók.

Kitüntetve: *Szeged 1876. — Székesfehérvár 1879.* Kitüntetve: *Deés 1879. — Budapest 1885. 1896.*

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS utóda,

József főherczeg és Klotild főherczegasszony ő császár és királyi fenségeinek udvari szállitója

BUDAPEST, IV. ker., Vaczi-utcza 14-ik szám. — Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Templom- és kápolna berendezések.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Ajánlom dúsan felszerelt

egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges

tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen:

MISERUHÁKAT,

Pluviale, Dalmatika és Ornatusokat. — Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szent szobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat.

Monstrancziák, stáczióképek, oltárok, úr-koporsókat stb. stb.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstranczia, oltárlámpák és oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el.

Nagy választék arany-, ezüst- és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök. (242) 25—52

Műhimzés.

ÜZLET ÁTVÉTEL.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására hozni, hogy a

HUNGÁRIA

129—3—3

kávéházat és éttermet

(Kert-utczán)

tek. özv. Imre Jánosnétol kibéreltem

és megnyitottam

Jó izletes ételek és italokról gondoskodom.

A n. érdemü közönség szives pártfogását kérve tisztelettel

SOLCZ GIZELLA.

FÉLIX FÜRDŐ

(NAGYVÁRAD MELLETT.)

Kényelmes közlekedés, **vasuton Nagyváradtól** félóra, **kocsin** háromnegyedórai távolban. **Május** és **augusztus hónapokban** naponta **10, vasárnap** és **ünnepnapokon 14 vonat közlekedik** Nagyváraddal. Az uj állomás közvetlen a fürdőtelep mellett van.

Az európai hirü 49° C. meleg **természetes hérviz** javalva van; **az izületek és izmok csúzos bántalmainál, idült s különösen savós izületi lobóknál, csonttörések és ficzamok után visszamaradt vastagodásoknál, köszvénynél és annak különböző alakjainál; idegbajoknál, mely rheumatikus alapon keletkeztek (ischiásnál); különböző bőrbajoknál, végre a női ivarszervek bizonyos bajainál, különösen a méh mögötti és közötti izzadmányoknál; belsőleg: heveny- és idülő gyomorbántalmaknál, májbajok** és **vesekövek eseteiben.**

Állandó fürdőorvos:

Dr. KAZAY KÁLMÁN.

A különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák **napi ára 80 kr. 3 frt között** váltakozik, **gyógyterem (Coursalon) hirlapokkal, zongora** és **teke-asztallal. Terászok szép kilátással. Éttermek, sétahelyek** a fürdő telepén és a mellette elterülő őserdőben. Az erdőben jó tekepálya van.

Hat **tükörfürdő, család-** és **kádfürdőkön** kivül **mórfürdők** is vannak rendszeresitve.

Állandó kitünő zenekar. Nagyváraddal telephon összeköttetés. Prospektust kivánatra küld bérmentve

a Fürdőkezelőség.

135—1—3

Szenzációs

Olcsóságok

31 év óta

fenálló

női- és gyermek felöltő üzletünket

folyó évi szeptember havában

Zöldfa-utcza Munk Jakab-féle házba

94 9—20

helyezzük at.

Mire a t. hölgyközönséget értesitjük és figyelmét felhivjuk, hogy összes raktáron levő

női- leány és gyermek felöltők

minden elfogadható árban árusitjuk el.

Kiváló tisztelettel

HEIMAN LIPÓT és TÁRSA

NAGYVÁRAD,

Zöldfa-utcza.

Alapittatott 1866-ban.

üzlethelyiség

változás miatt

Fröhlich József

méz- és viaszáru-üzlete

Nagyváradon.

Ajánlom a Főt. kath. Plébános urak b. figyelmébe kitürő minőségben és az egyház rendeletei szerint **valódi tiszta méhviaszból** készített templomi és egyébb viaszgyertyáimat.

Elsörendü valódi tiszta oltár-méhviaszgyertya 1 kg. 3 frt
Elsörendü husvéti-méhviaszgyertya 1 kg. 2 frt 60 kr.
Sárga oltári-méhviaszgyertya a nagyheti egyházi szertartáshoz és gyászistentiszteletekhez 1 kg. 2 frt 20 kr.
Másodrendü méhviaszgyertya 1 kg. 2 frt.
Müviaszgyertya 1 kg. 1 frt 60 kr.
Gyujtó viaszgyertya, nem csepegtet, 1 drb 10 kr 1 kg. 2 frt.
Finom tömjén 1 kg. 1 frt 20 kr.

Részletes árjegyzékkel kivánatra — bérmentve szolgálok. — Bármely fajta viaszgyertyámat, 5 kilogramm mennyiségtől kezdve bármely postaállomásra dijmentesen csomagolva bérmentve szállitom.

Czégem számos előkelő kitüntetéssel és elismerő levéllel rendelkezik.

Teljes tisztelettel

121-2-0 *Fröhlich József.*

---

3) 25—26 **Gyors és biztos segély**

gyomorbaj és annak következményei ellen!!

A legjobb és leghathatósabb gyógyszer az egészség fentartására, a nedv és vérnek tisztitására és tisztántartására és jó emésztés elyidézésére a már mindenütt ismert és kedvelt

dr. ROSA-féle életbalzsam.

A legjobb és leghatékonyabb gyógyfüvekből leggondosabban elkészitve, igen hatásosnak bizonyult emésztési nehézségeknél, gyomorgörcsnél, étvágytalanságnál, savanyu büfögésnél, vértolulásnál, aranyeres bántalmaknál stb. stb. Ezen kitünő tulajdonságainál fogva, biztos és jónak bizonyult háziszerré vált

Ára egy nagy üvegnek 1 frt, kis üveg 50 kr. Több ezer elismerőirat van kitéve szives betekintés végett.

Ovás! Csalódások elkerülése végett mindenkit figyelmeztetek, hogy minden üveg az egyedül én általam eredeti előirás szerint készitett, dr. Rosa éltető balzsama, bék kartonba van begöngyölitve, melynek hosszoldalán »Dr. Rosa éltető balzsama, B. Fragner gyógyszertára a »fekete sashoz«, Prága 205—III. felirással van ellátva, német, cseh, magyar és franczia nyelven, homlokzatán törvényszékileg bejegyzett alábbi védjegygyel. — **Dr. Rosa életbalzsama valódi minőségben kapható a készitő főraktárában**

Fragner B., Főgyszertárában »zum schwarzen Adler« BRÁGA 205—III. szám. Budadesten Tö József gyógyszertárában. Az osztrák-magyar birodalom lamennyi nagyobb gyógyszertára raktáron tartja ezen életb zsamot. Ugyanott kapható:

Prágai egyetemes házikenőcs

mindennemü gyuladás, seb és daganat ellen, több ezer köszönő irat által biztos hatásunak elismert szer.

Biztos sikerrel alkalmazható gyuladásoknál, tejrekedéseknél és gmlőkeményedésnél a gyermekválasztásnál: kelevenyeknél, vérgaganatnál, genyesedésnél, pokolvarnál, körömdaganatnál, kézen ragy lábon előforduló körömméreg ellen, keményedéseknél, daeanatoknál, mirigydaganatoknál, elzsirosodásnál stb. Linden dyuladás, daganat, kemenyedes a legrövidebb idő alatt megvyógyittatik; ha azonban genyedés állt be, akkor a daganat leggövidebb idő alatt fájdalom nélkül kiszivatik és meggyógyittatik.

25 és 30 kros dobozokban.

Ovás! Minthogy a »prágai egyeteme **házi kenőcs**« igen gyakran hamisittatik, mindenkit figyelmeztetek hogy eredeti aláirás szerint csakis nálam, készittetik. Az csakis akkor valódi, ha a sárga érczdobozban a melybe töltetik, vörös használati utasitásban (9 nyelven van nyomva) és kék kartonba, mely a fentebbi védjegygyel van ellátva, van göngyölve.

Fül-balzsam. A legkipróbáltabb és számtalan kisérlet által kitünőnek bizonyult gyógyszer nagyothallók és siketek gyogyitására 1 üvegese 1 forint.

PREIS MIHÁLY és FIA

Legolcsóbb árak!

kárpitos és diszitők

BUTOR RAKTÁRA

Nagy választék!

NAGYVÁRAD, Fő-utcza és Apácza-utcza sarkán.

72—7—10 *(Hillinger-ház.)*

50%-al olcsóbb mint bárhol **minden czikk félárban kapható.**

Araktár megnagyobbitva.

50% engedmény **hol**

50% engedmény

Ujdonságok

Tavaaszi idényre

bécsi és párizsi különlegességek

csődtömegekből 50 százalék

kiárusitási engedmény 50%

Markovits Mór

parti és csődtömegáruházában

Ujdonságok félárban.

Nagy pénz megtakaritás,

melyről a m. t. vevőközönség meggyőződhet

50 százalék engedmény.

50%-al olcsóbb mint bárhol **minden czikk félárban kapható.**

Nagy raktár megnagyobbitva

50% engedmény **hol**

szőnyeg **függöny** ágy garnitur p aplan, madracz *flaneltakarók,* damast áruk, chiffon, creton, creas és rumburgi vászon.

rövidáruk napernyők szövetek, **karton, szaten,** *delain, batiszt,* Pique, minden szinben **csipke, harisnya** és ezer fel nem sorolható czikkek.

Főtisztelendő urak részére szövetekből nagy raktárt tartok.

Mérték-felvételt magam eszközlök.

Elegáns szabásu férfi-öltönyök

csakis

BAUM J. S. férfi-szabó üzletében

Nagyváradon, Kossuth-utcza, Mezey-ház.

Gyors és pontos kiszolgálás.

Van szerencsém a n. é. küzönség b. tudomására hozni, hogy a tavaszi és nyári évad alkalmával

bel- és külföldi ruhaszöveteim

már megérkeztek és nagy választékban vannak raktáron.

Egyszersmind értesitem a n. é. közönséget, hogy a nálam megrendelt öltönyök **szabását magam végzem** és saját felügyeletem alatt készülnek.

A legolcsóbb és gyors kiszolgálást előre is biztositva, maradtam

288 10—10 kiváló tisztelettel **BAUM J. S.**

Egy férfi-öltöny brassói szövetből finom kiállitásban **25 frt**

Van szerencsénk a nagyérdemü közönség és igen tisztelt vevőink szives tudomására hozni hogy **tavaszi** és **nyári árjegyzékünk** megjelent és több ezer példányban szétküldetett.

Árjegyzékünk, **melyet kivánatra bárhova bérmentve küldünk,** több mint 200 rajzban ismerteti czikkeinket és azok árait, s mivel több alkalmi czikk mintái is mellékelve vannak, különösen a levélbeni megrendeléseket igen megkönnyiti.

Különös figyelembe ajánljuk a jelenleg tetemesen leszállitott s árjegyzékünkben felsorolt összes

vásznainkat,

melyekből szivesen szolgálunk mintákat, — **vidékre bérmentve.**

A jelenlegi dtvat rövid leirása igen kellemes tájékozást nyujt a szükséglet fedezésére, s midőn ez alkalommal még tudatni óhajtjuk, hogy ujdonságaink **női ruha szövetekben, selyem kelmékben, nyári ujdonságokban, mint napernyő, ruha diszek** stb. már teljesen beérkeztek, tisztelettel felhivjuk a nagyérdemü közönséget ezen áruink megtekintésére.

Nagy feltünést keltő

olcsó árban árusitunk ezen alkalomból raktárunkra nagy mennyiségben érkezett, **kitünő minőségü, teljesen szintartó kartonokat, méterje 19 kr., mosó pikét, méterje 28 kr., ruha satint, méterje 35 kr., ezen áruk egészen uj s teljesen hibátlanok,** miért is nem tévesztendők össze a csődtömegekből szerzett párti árukkal.

Kiváló tisztelettel:

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA,

3—3 **Nagyvárad, Szent László-tér.**

Uj fűszer-üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Nagyváradon a **Főutczán a Dr. Grósz-féle házban** a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

fűszer- és csemege-üzletet

nyitottam és minden e szakmába tartozó **friss árukkal leszállitott áron szolgálok.**

Különösen felhivom a n. é. közönség b. figyelmét **korai főzelékeimre,** a melyek nálam nagyválasztékban kaphatók.

Kérem a n. é. közönségnek elődöm iránt tanusitott szives pártfogását részemre is fenntartani.

Nagyváradon, 1897. április 16-án.

Teljes tisztelettel

134—2—3 **BENKŐ KÁLMÁN utóda,**

Fő-utcza, dr. Grósz-ház.

A hires erdélyi hegyi borok

kaphatók

Teutsch B. József

pinczéjéből

KÁDÁR és KISS

119—2—2 **czégnél,**

Nagyváradon.

Eladó ház.

Nagyperecz es utcza 749. sz. terjedelmes **ház kerttel** és még épitendő **telekkel.**

Két lakás: egyik **5 szoba, konyha, két kamara, pincze,** a másik **egy szoba, konyha, kamara.**

Értekezhetni ugyanott. 136 1—1

Értesités!

„A menyasszonyhoz"

A mostanában szokásos szenzatiós hirdetéseket mellőzve, melyeknek nagy része a közönség félrevezetésére szolgál, »sokat igérni, keveset adni«.

Van szerencsém a t. vevőimet és a n. é. közönséget értesiteni, hogy a mostani időszakra

Vászon, divat-kelme üzletemben

Nap- és esőernyők

nagy választékban.

Fiu és leányka kész kis ruhákat

legujabb kivitelben.

Agyteritők, függönyök, szőnyegek,

elegáns kiállitásu férfi, *fehér* és *szines elejü nyári*

ingek, gallérok, kézelők,

***szép és olcsó* nyakkendők, harisnyák, nyári keztyűk stb.**

És e szakmába vágó czikkeket a legjutányosabb árakban és kitünő minőségben t. pártfogásába ajánlani.

127 3—6 **BECZKAY LAJOS.**

Haló! Haló! Haló!

Ki beszél?

Tisztelt Nádor ur! Kérem azon jó és olcsó czipőkből, melyekből már vettem, a saját és a gyermekek részére kiküldeni. Aki jó és olcsóczipőt a saját és családja részére akar beszerezni annak ajánlatos

NÁDOR L. és TÁRSA czég

a Zöldfa-utczán

legnagyobb czipő raktárát felkeresni; a legjobb és legolcsóbb czipő bevásárlási forrás

Meglepő Feltünő Olcsó

árban a legujabb **kalapok** a tavaszi és nyári idényre. — **Pless kalapok főraktára.** Ingek, gallérok, nyakkendők, keztyük, illatszer, pénz és szivartárczák, sétabotok, esőernyők, franczia, batist és vászon zsebkendők stb a legnagyobb választékban és a legjutánosaybb árban

92 6—6

Nádor L. és Társa czég

uri divat üzletében kapható.

Telefon összeköttetés!

A töllem vett vagy általam kijavitott órákért 2 évig jótállok.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására hozni, hogy egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

óras és látszerészeti üzletet

Nagyváradon, Fő-utcza, (Bazár-szoros Mayr-házban) megnyitottam.

Dusan felszerelt jutányos ár mellett mindennemü *arany* és *ezüst zseb-, női-, inga-, ráma-, asztali-, fali-* továbbá *utazási* és *ébresztő órákból nagy raktárt tartok.*

Továbbá **szemüvegek, látcsövek, orvosi és szobai hőmérők, légsulymérők, compassok stb. stb.**

Elvállalok mindennemü órák és látszerészeti tárgyak javitását.

A nagyérdemü közönség becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

74—7—10 HILF MÓRné

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Szemüvegeket orvosi rendelet szerint is elkészitek.

Ajánlja **arany ezüst ékszerraktárát arany-, ezüst-, nikel** zseb- és különféle fali, inga, ébresztő és valódi schweiczi óráit.

Vesz zálogházból kikerült **arany és ezüst tárgyakat**, zálogjegyeket a legmagassabb árért.

Weisz Ignátz és fia utóda

órás és ékszerész

Nagyvárad, Zöldfa-utcza 25.

Nagyvárosok mintájára berendezett **órás és aranymüves** mühelyemben a legkomplikáltabb munkák a leg gyorsabban legjobbban és legolcsóbban készittetnek.

93—8—10

A kinek jó czipőre

van szüksége, nem mulaszthatja el felkeresni a

GÁLL LÁSZLÓ ujonnan átalakitott czipő-áruházát.

hol mindenkor a legujabb divatu legnagyobbrészt

saját készitményü czipők és csizmák

legelegánsabb kivitelben és olcsó árakon kapható.

Egyben tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy mivel én kizárólagosan **czipő-készitéssel** és eladással foglalkozom, alkalma nyilik a n. é. közönségnek mellőzve a gyári munkát, saját készitményü **tartós** czipőket vásárolni.

Megrendelések pontosan saját felügyeletem alatt eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

113 4—10 **GÁLL LÁSZLÓ.**

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, fájdalomcsillapító **bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csüznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki **nem akar megkárosodni**, az minden egyes üvegnél „**Horgony**“ védjegyet és Richter czégjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, BUDAGLSTADT.

290—40—56

Aláirási iv és tervezet,

a Nagyváradon alapitandó

„Biharmegyei korona takarék- és hitelszövetkezet“

tag-részjegyeire.

1. Alulirottak **„Biharmegyei korona takarék- és hitelszövetkezet“** czimmel a keresk. törvény értelmében egy korlátolt felelősségü szövetkezetet alakitanak, melynek székhelye Nagyvárad és **tartama 15 év.**

2. A szövetkezet czélja a belépő tagok **takarékosságának előmozditása** és a megtakaritott tőkének ezek között kölcsönképen vagy kézi-zálog kölcsönképen **olcsó kamat melletti elhelyezése** által a megtakaritott tőke gyümölcsöztetése.

3. Szövetkezeti tagul minden fedhetlen jellemü egyén jelentkezhet, ki magát egy-egy jegyzett tagrészjegy után a szövetkezet megalakulásától számitott **3 éven át** a szövetkezet pénztárába **hetenkint egy koronának befizetésére kötelezi.**

4. Egy és ugyanazon tagnak több darab heti befizetési részjegyet lehet előjegyezni, az ily jegyzés azonban visszavonhatlan és szám nem osztható.

5. A magát a szövetkezetbe tagul előjegyzett tag a megalakulás után minden egy-egy jegyzett heti korona befizetés után a szervezés költségeinek fedezésére forditandó **20 fillért** tartozik befizetni,

6. Ha ezen aláirási iv és tervezeten számhoz nem kötött tag legalább 1500 drb. egy koronás heti befizetési tagrészt jegyzett, alulirottak a szövetkezet megalakitása czéljából legkésőbb **1897. évi junius hó 20-ik** napjáig alakuló közgyülést tartoznak összehivni, ellenesetben az itt jegyzett aláirások érvényüket vesztik; azon esetben, ha a meghatározott 1500 korona tagrész nem jegyeztetett, a szövetkezet meg nem alakul.

7. **A szövetkezet minden három évben felszámol s a tagok által jegyzett s befizetett, illetve megtakaritott tőke a reá eső kamat- illetve nyereményrészekkel együtt kiosztatik.**

8. Jelen aláirási ivet és tervezetet kibocsátók a szövetkezet megalakulásáig minden a szövetkezetet illető ténykedésükért szavatolnak

Nagyvárad, 1897. márczius 20-án.

Az alapitók:

Szunyogh Péter,
Schwartz Ferencz,
Király Viktor,
Wallner Ödön,
Schweiger Ede,
Mihelfy Adolf,
Fleischakker Gyula,
Laszky Ármin,
Molnár Lajos,
Ujfalussy Dezső,
Andrényi Lajos,
Laendler Ferencz,
ifj. Tóth Ferencz,
Mihelfy Pál,
Örley Kálmán,
Kovács Ákos,
Dr. Márkus László,
Weinberger Jakab,
ifj. Ullmann Izidor,
Kandel József,
Moess Károly,
Ragány János,
Bordé Ferencz,
Moskovits Mór,
Kugler Albert,
Dr. Gyémánt Jenő,
Hegedüs Géza,
Pekánovits Imre,
Markovits Sándor,
Lukács Lajos.

121 2—0.

Lóször matraczok 14 frttól feljebb

Salon garnitúrák 55 forinttól feljebb

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy ***Kossuth-utczán*** (Biharmegyei takarékpénztárral szemben) a mai modern kornak megfelelő

98—6—20

BUTOR ÜZLETET
TÓTH és TONK

czég alatt nyitottunk, hol mindennemü száraz anyagból készült

fa, kárpitos, vas, valamint konyha-butorokat

raktáron tartunk. — **Asztalos** és **kárpitos-műhelyünket** melyet saját felügyeletünk alatt vezetünk, ajánljuk a n. é. közönség becses figyelmébe. — Nagy raktárt tartunk mindenféle butorokból; továbbá ***szállodai, vendéglői, kávéházi*** berendezéseket a legolcsóbb árban szállitunk és pontosan foganatositunk. — **Javitásokat és csomagolást elvállalunk a legolcsóbb árban.**

Becses megrendelését kérve, kérjük raktárunkat megtekinteni, s maradunk kiváló tisztelettel:

TÓTH JÓZSEF, asztalos. **TONK EMIL,** kárpitos.

Két tanuló felvétetik.

Diványok legjobb kivitelben 15 forinttól feljebb

Afrik matraczok 5 forinttól feljebb

Kitüntetve az 1896. évben rendezett országos kiállitáson kiállitási éremmel.

Megrendelések 24 óra alatt.

STERN IGNÁCZ

kész férfi-, gyermek-ruha és szabó-üzlete
NAGYVÁRAD, Zöldfa-utcza.

Városi és utazó bundák.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni, hogy üzletemet a nyári idényre nagy választéku mindennemü

kész férfi- és gyermek-öltönyök, felöltők- és téli-kabátokkal

rendeztem be.

Nagy ruha-raktáram czikkeit csak saját mühelyemben készittetem, miért ugy minőség, mint az árak tekintetében bármely **budapesti** vagy **bécsi** gyári raktárakkal kiállom a versenyt.

Egyszersmind van szerencsém tudatni, hogy **bel- és külföldi ruhaszöveteim már megérkeztek,** melyekből **mérték szerinti** mindenféle **öltönyök, felső kabátok, téli kabátok**

több kiállitáson kitüntetett saját műhelyemben készültek.

E czélból egy **elsőrendü szabászszal** rendelkezem, ki tapasztalatait a bel- és külföld nagyobb üzleteiben szerezte meg. **Elegáns szabás! pontos kiszolgálás! és a legolcsóbb árakat** előre biztositva, maradtam kiváló tisztelettel

STERN IGNACZ, NAGYVÁRAD, Zöldfa-utcza.

279 23—25

Kitüntetve a nagyváradi orsz. segéd- és tanoncz kiállitáson ezüst oklevéllel.

Egyedüli raktára zürichi parket-fénymáznak.

Egyedüli raktár NOBLES & HOARE angol kocsilack-gyárnak.

BERKES BERTALAN kizárólagos festék és lack-keresdedése
Nagyvárad, Zöldfa-utcza 33.

ajánlja világos **kenczéit** (firnis,) legfinomabb gyorsan száradó saját készitményü **olajfestéket,** mindennemü angol **kocsi-lackjait,** valamint **copál, damár, vas-** és **bőrlackot,** nemkülönben összes legjobb gyártmányu borostyán **szoba-lackot, enyvek, schellak** és mindennemü **ecsetek** nagy választékban, pontos kiszolgálás és **legolcsóbb árban.**

Van szerencsém továbbá a t. vevőközönségnek becses figyelmét felkérni 100 7—20

saját gyártmányu spiritus borostyán-lackjaimra,

a mely az eddigi összes gyártmányt gyors száradása, szép fénye és tartósága által fölülmulja, a melyet kezeim közt levő, az ország minden részéből érkező rendelmények és bizonyitványokkal bizonyithatok.

Vidéki rendelmények postán vagy vaspályán pontosan és hibátlanul teljesittetnek.

A legjobb tisztitó-szerek.

87—7—10

BAUER VIKTOR

ezelőtt

Knoll Pál kefekötő-üzlete

Nagyvárad, Zöldfa-utcza.

Ajánlja dusan berendezett saját készitményü

Kefe és meszelő ecsetjeit,
fodrásznak való czikkek,
henger- haj s bajusz-kefék.
Legfinomabb
ruha és fogkefék.

Legjobb minőségü
kőműves meszelők, bartvisok és kefeseprők.
Kocsi- és Closet mosó-kefék.
Padló fényező kefék,
fürdő és kádmosó kefék.

Legjutányosabb beszerzési forrása nagyban és kicsinyben minden e szakmába vágó czikkeknek.

Megrendelések gyorsan és pontosan teljesittetnek.

Legszebb

husvéti tojások

és

Bonbonieurek

legizletesebb kiállitásban

Diósy Ödön

csemege-kereskedésében,

Nagyvárad, Olaszi Fő-utcza, a különlegességi tőzsde mellett.

Ugyanitt kiváló finom czukorkák és csemege csokoládék kaphatók. 128—3—3

Vas és rézbutorok óriási választékban gyári árak mellett.

Uj Butortelep!!

PORJESZ HERMAN

bútor gyári raktára

Nagyváradon, Zöldfa-utcza 34. szóm.

Elegáns asztalos és saját mühelyemben készült kárpitos-butorok

Háló-, ebédlő-, uri- szoba-, és szalon-berendezések igen nagy választékban
minden modern izlésben, u. m. angol-, góth-, mór-, ó-német és franczia renaissance, baroque, roccoco és empire-stylben.
Hajlitott **fa-, vas- és rézbutorok, függönyök, szőnyegek, képek s diszitési tárgyak** igen jutányos árban.

Pontos kiszolgálás! **Couláns eljárás!**

88—8—20 ***Kivánatra rajzok és költségvetések.***

Teljes lakás kávéház-, szálloda- és fürdő-berendezések.

Vendéglő átvètel.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a Nagyváradon Nagy-Malom-utcza 257. sz. a. (Léderer és Kálmán szeszgyár mellett) évek óta fennálló, kitünő hirnevü

OSVÁTH-féle vendéglőt

nővérem özv. Osváth Józsefné, a ***„Nagyvárad-Szőllősi Gőz-Sörgyár"***-nak bérbe adta és ***én azt kezelés végett átvettem.***

Izletes, magyar konyhában készitett ételek, tiszta kezelésü eredeti magyar borok a főzdéből mindenkor frissen szállitott kitünő „LÁSZLÓ"-sör és kényelmes helyiségeim mind oly előnyök, melyek a nagyérdemü közönség ez iránybani igényeit teljesen kielégitik.

A mindig kedvelt és folyton látogatott

TEKEPÁLYA

egészen ujonnan épittetett fel és **teljesen befedve, bármely időben is** rendelkezésre áll.

Kérve, hogy a nagyérdemü közönség néhai sógorom, Osváth József iránt annyi éveken át tanusitott jóindulatu pártfogását részemre is biztositani sziveskednék, maradok

alázatos szolgája

RŐHLICH JÓZSEF,
bérlő.

124—2—2

Telefon.

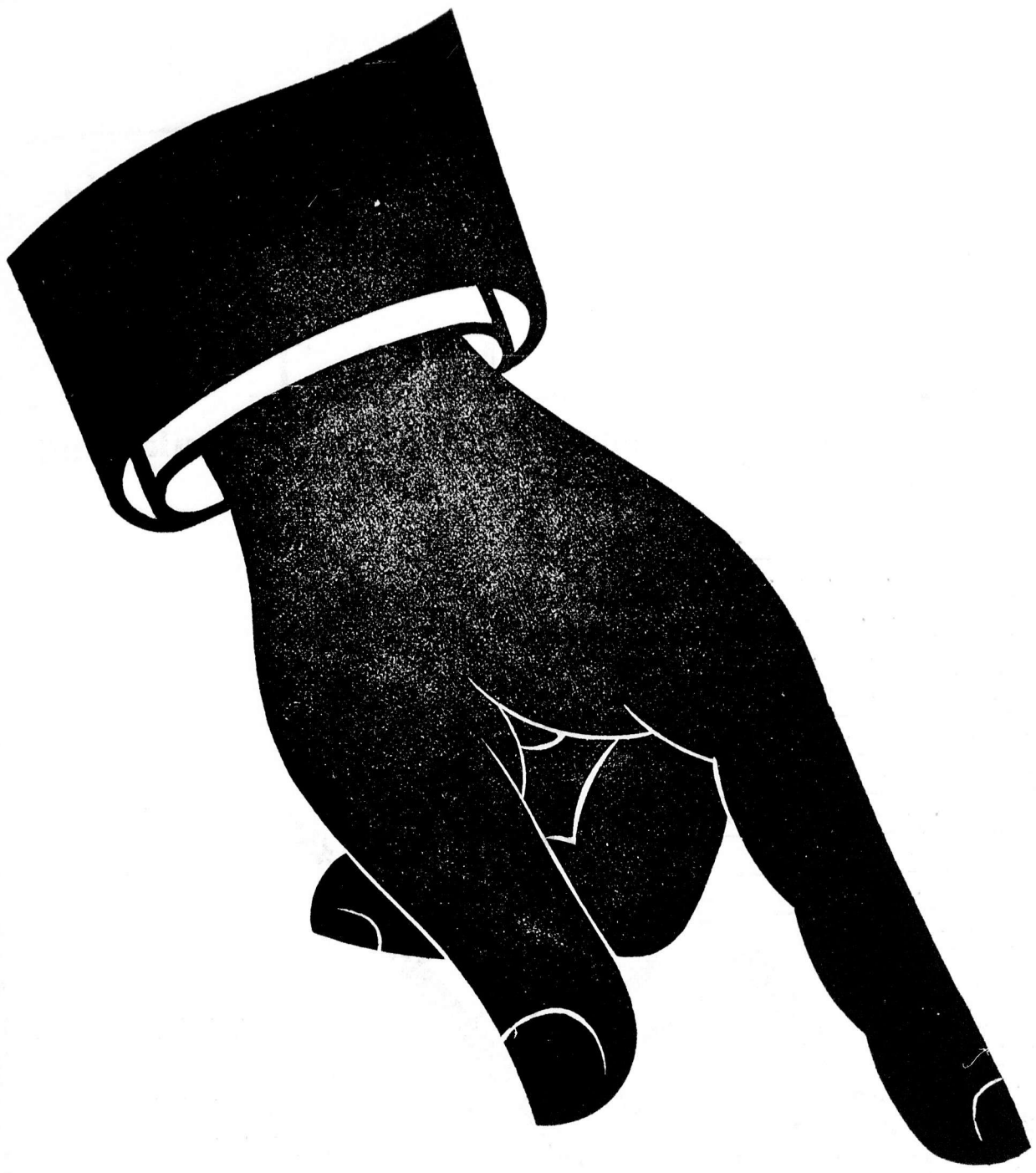

Kiárusitás!

Van szerencsém tisztelt vevőim és a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Nagyváradon legnagyobb kész női és leány felöltő raktáromat mig a készlet tart tetemesen leszállitott árban kiárusitom. Egyideileg ajénlom dúsan berendezett raktáromat legujabb **szines** és **fekete ruhakelmék, selymek, diszek** és mindennemü **kellékekben** továbbá leghiresebb gyártmányu **vászon chiffon** és **asztalnemüimet** nemkülönben **eső** és **napernyőimet eredeti gyári árban** valamint szőnyeg függönyök, női és férfi fehérnemüt, csipke és szallagokat **verseny nélküli olcsó árakban.**

A n. é. közönség szives pártfogásáért esedezve, igérem, hogy elvemhez hűen mindenkor törekedni fogok pontos és lelkiismeretes kiszolgálás által azt kiérdemelni.

Tisztelettel

FLEGMAN ARMIN,
Nagyvárad, Zöldfa-u. elején.

114 10—10

Telefon. **1897. tavaszi és nyári idényre.** *Telefon*

Hölgyeim! *Uraim*

Tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget, hogy mindenkinek saját érdekében áll

752—25 —5

ÁRUHÁZAMAT

meglátogatni és szükségletöket nálam fedezni miután az **árak** és az **áruk minőségök minden versenyt kizárnak.**

Egy elegáns tavaszi gallér nyakbodorral	1.30
Egy finom koesmen gallér nyakbodorral	2·—
Egy finom model gallér	2·40
Egy a legujab himzet gallér minden szinbe	4 frt
Egy utolsódivatu creppon gallér selyem bélés rüsdiszszel	4·25
Egy egész finom selyem gallér gyöngydiszszel	8 frt
Egy leány gallér 90 krtól feljebb	
Egy leány ampier köpeny nagyon olcsó	3·25
Egy finom női tavaszi kabát minden szin	4·80
Egy finomabb tavaszi kabát selyembéléssel	6 frt
Egy a legujabb model kabátok	8 frtól
120 cmt. széles angol kelme 1 méter	38 kr
120 cmt. sz. franczia moher kelme	88 kr
Franczia sotis kelmék	42 kr
Egy elegáns szövet ruha	1·80
Egy elegáns szövet finomabb	2·25
Egy egész uj szinjátszó ruha	3 frt
Gyászkelmék	40 krtól
Fekete mintázot selyem	90 kr
Szines divat selyem	60 kr
Szurah selyem	78 kr

Biharvármegye legolcsóbb női felöltők központi áruháza

MÁRKUSZ JÓZSEF

női- és férfi-divat áruháza és külön berendezett női divatterme

Nagyvárad, Zöldfa-utcza elején (Kohn Emánuel-ház.)

Foulár	—·12 kr
Harangvászon	—·14 kr
Atlasz szaten	—.25 kr
Lószörkelme	—.23 kr
Vasszálu szövet	—·17 kr
Egy 2 személyes selyempaplan	6·50 kr
Egy karton paplan	1·65 kr
Csipke függöny nagyon szép	—·18 kr
Egy szövet függöny tunis	1·45 kr
Futó szőnyegek 15 krtól	—·— kr
Egy végy 30 rőfös czérna kanavász	4·25 kr
Egy vég ¼ Runburgi vászon	3·75 kr
Egy vég ⅝ Runburgi vászon	4·25 kr
Egy vég Schroll-féle ereton schiffon	5·— kr
Egy vég 32 rőfös czérna vászon	5·— kr
Egy damast garnitura	2·75 kr
Egy drb amerikai férfi lábravaló	1·20 kr
Egy elegáns férfi hálóing himzéssel	1·— kr
Egy finom redős ing divatos	1·35 kr
6. drb férfi gallér 5-szörös	1·— kr
3. pár fegyházban kötöt harisnya	—·95 kr

Női ruhák mérték után kitünő szabás elegáns kivitel 18 frtól.

Teljes menyasszonyi kelengyék 100 frttól 2000 frtig.

Vidéki megrendelések kivételes figyelemmel lesznek összeállitva minták és képes árjegyzékek bérmentve.

A nagyérdemü közönség kényelmére a bevásárlások megkönnyebbitésére havi és heti részlet fizetést rendeztem be minden tul fizetés nékül.

Nyomatott laptulajdonos: Szent László-nyomda-részvénytársaságnál Nagyváradon.

HÚSVÉTI MELLÉKLET.

Hogyan ülték meg őseink Husvét ünnepét?

Mi hevithetné fel inkább jelen magyar nemzedékünk keblét, mintha kutatása közben oly tárgyakra akad, melyekhez egy rég elmult dicső kor emlékei tapadnak. Egy kő, melynek félig lekopott felirata őseink szelleméről beszél; egy Dóm büszke ivei, melynek móhboritotta falain egy ezredév viharainak nyomait látjuk — egy pár elsárgult hártyalap, melynek minden betüje őseink tetteiről, szokásairól, dicsőségéről beszél. Egy levél ez, melyet még hazánk fénykorában irtak, de félezredév kellett hozzá, mig megkaptuk e becses sorokat, őseink levele mihozzánk unokáikhoz . . . szivöket tették beléje, azért oly becses előttünk. Óh e rég letünt kor emlékeiből minden fönmaradt nyilhegy, mindegyes elfakult tollvonás megbecsülhetetlen emlék előttünk, mennyivel drágábbnak kell tehát lennie annak a tollvonásnak, ha nem muló harczi dicsőségről, hanem őseink hitéről jámborságáról, megdönthetetlen katholikus meggyőződéséről beszél.

A *Sacramentarium Boldvense és missale Posomense* név alatt ismeretes codexben magyar nyelvünknek legrégibb maradványait találjuk. Talán több évszázad munkája e kötet, mert nem egy időben iratott, a pergamen lapok nem egyfélék, az irásban látható vonások különfélesége sok iró kézről tesz tanuságot s csak hozávetőleg lehet meghatározni, hogy talán a XII. s XIII. századok folyamán irathatott. S nemcsak sok kéz irása hanem a legkülönbözőbb dolgokat tartalmazza is. Majd canonok — egyházi szabályok gyüjteményét látjuk benne, azonban ezek is meg-meg vannak szakitva más természetü dolgokkal — majd betüzött kalendárium köti le figyelmünket melynek ősrégi kora mellett az is szól, hogy a Resurrectio Domini, az ur feltámadása napja *minden évben márczius 27-ére van téve*, de hozzáteszi, hogy nem az evforduló napról van szó, hanem csak emlékezetéről ennek a nagy napnak, mely a *quartodecimánok* óta mindig *festummobile* volt az egyházban. Ismét más kéz az *arany szám* rendszerét irja le, egy későbbi kéz imádságokat rági áldásokat örökit meg, egy más irás pedig az év összes *szerencsétlen napjait* sorolja fel s figyelmeztet: ezeken a napokon ne lépj ki házadból, ne vess, ne arass, ne szüretelj, mert megbánod s ha e napok valamelyikén gyermeked születik, gonosz halállal fog kimulni. Látjuk ezekből hogy ez időtájt a kereszténység hazánkban még nem volt elég erős arra, hogy kiölje őseink szivéből a babonát.

De tovább szebb, lélekemelőbb képek következnek. Megtudjuk ezekből, ó olvasó, hogy őseink szivében nemcsak a honszeretet lángja lobogott, hanem egy lelkesült áhitat soha ki nem alvó tüze is a föltámadott Üdvözitő iránt. Nem volt még akkortájt olyan kényelmes a föltámadás szertartása, mint most, a hivek buzgalma ez időben önmegtagadással járó áldozatokat követelt, hogy igy kimutathassa lángoló szeretetét s élő hitét a megváltás nagy titkai iránt. Mi késő unokáik most megelégszünk avval, hogy nagyszombat estéjén a föltámadott Üdvözitőt kikisérhetjük sirjából, aztán mintha evvel mindent megtettünk volna, mi tőlünk telik, nyugalomra térünk, hogy másnap kipiheni erővel ujból áldhassuk a föltámadt urat. Nem ugy a régi egyház hivei, őseink, e szüz Mária gyermekei. Ők minden évben ujból és ujból át akarták élni azokat a magasztos eseményeket, melyet Üdvözitőnk életének koronáját képezik. Mintha nem tartották volna elégnek, hogy e nagy események emlékét megüljék, nem, ők saját szemökkel akarták látni a fölfeszitett urat, közvetlenül akarták látni a föltámadás dicsőségében tündöklő Istenembert, a két hófehér ruhába öltözött angyalt, kik az ur sirhelyéről a követ elhengeritették a dicsőség fényét, mely szemeikből kisugárzott. Ezért volt szokás régibb időben a sz. történet egyes jeleneteit *élőképekben* előadni, talán olyanformán, mint az mostanában az *oberammergami* és höritzpassiójátékokban történik, de mig ma csak külföldön s ott is csak szórványosan látható e káprázatos szinjáték, addig régente minden városkában igy ülték meg urunk halálának föltámadásának emlékezetét, együtt érezve az urral kinszenvedéseinek fájdalmait, vele együtt örülve föltámadásának dicsőségén.

Ott látjuk őket a mai nagy nap előestéjén a templomok csarnokaiban. Sötét most az Istenháza, mert még nem támadt fel az ur, ugy érzik e pillanatban őseink mintha az Üdvözitővel együtt lennének lenn a pokol sötét előtornáczában, hol Izrael igaz bajnokai várták az urat, ki e siralomhelyet virágzó paradicsommá fogja változtatni s a váltság befejeztét hirdetni az ó szövetség igaz lelkeinek.

S Jákób szavai hallatszanak föl a mélységekből, melyek örömhirt tudatnak a többi szent elhunytakkal, hogy az örök dombok óhajtása megérkezett.

S egy ünnepi dallam csendül meg az egyház magas boltivei között s a hosszas bőjttől sápadt arczokról eltünik a gyász fájdalmas kifejezése, mit az ur halála nyomott rája.

Jertek örvendezzünk az urnak, vigadjunk ami szabaditó [Istenünknek,
Járuljunk szine elé hálaadással és zsoltárokkal vigadjunk [neki !
Jertek imádva boruljunk le és sirjunk az ur előtt, ki [minket alkotott,
Mert nagy Isten az ur és nagy király minden istenek [fölött.

Ekközben kelet felől piros felhők világitják meg az égboltozatot, a csillagok elvesztik fényöket, a homály eloszlik s virrasztó őseink körmenetben vonulnak ki a templomból Isten szabad ege alá, hol sziklából uj sirüreg van kifaragva.

Mintha a szent asszonyok menete lett volna, kik a föltámadás reggelén gyászköntösben mentek ki urunk sziklasirjához könnyekkel szemeikben uj illatszerekkel kezeikben.

S a menet élén a megváltás jele, a kereszt, mintha avval akarták volna először üd-

A „TISZANTÚL“ TÁRCZAJA.

Gondolj reám!

Olasz eredetiből forditotta: **KISS REZSŐ.**

Magános órádban majd néha néha,
Ha tested lelked elfárad nagyon,
Midőn a fényt, a pompát lelked unja...
S egyetlen vágyad lesz a nyúgalom:
Gondolj reám!

Ha majd azok, kik most körülrajongnak,
Elhagynak vagy megcsalnak hütlenül,
Ha nem lessz semmid más — mint szép napoknak
Halvány emléke — és szived kihül:
Gondolj reám!

Ha ifju párt látsz menni esküvőre
Sugárzó arczczal édes, boldogan,
Vagy bánkódót zokogni nagy kesevbe',
Aki szánandó és boldogtalan:
Gondolj reám!

Lelked majd hogyha titkos bánat bántja
S önvád kisér mint árny a futkosót,...
Jöjj el.. keress fel bús, sivár lakomba,
Tárd fel szived — és mondd el a valót!:
Gondolj reám!

Szép nyári este, hogyha fényes csillag
Fut le az égről gyorsan.. hirtelen...
Nyiljék imára mind kettőnkért ajkad,
Szentelj egy perczet akkor én nekem:
Gondolj reám!

(Pietro Lenauda.)

Sylvanie húsvétja.

— Paul Aréne. —

Francziából: **BOZÓKY GÉZA.**

Nagybátyám, a trois-troursi plébános, kinél a latin nyelv elsajátitása végett időztem, tegnap este igy szólt hozzám:

Jaques, holnap hajnalban ministrálni fogsz nekem azután magamhoz veszem az Ur testét s elmegyünk Mételine-be. Ma már husvét utáni csütörtök van, pedig ennek a hétnek nem szabad eltelnie a nélkül, hogy az öreg Homobont meg ne gyóntassam s áldoztassam.

Homobon még egy a régi jó időből itt maradt öreg ember volt, ki iránt mindig nagy tisztelettel viseltettem, mikor régente a hegyen fekvő Mételine falucskából leballagott hozzánk a vásárra vagy vasárnaponként a misére. Szép fehéres posztóruhája volt, lábszárai bőr gamaschnikba voltak burkolva, fején széles karimáju nemez kalapot hordott, melynek hosszu szalagjai vigan lobogtak a szélben.

De körülbelül négy év óta agg kora és a rosz hegyi utak miatt az öreg Homobon nem jött már el hozzánk és ezen négy év óta nagybátyám minden husvétkor személyesen ment el legkorosabb hivőjéhez, hogy a szentségekben részesitse őt.

Nagybátyám fenti szavai nagy örömmel töltöttek el. Kora tavaszi időben a zöldülő hegyek közé egy sétát tenni nagyon inyemre volt, mivel nagyon szerettem a természetet.

Másnap vidáman indultunk neki a hegyi utnak. A felmenetel ugyan kissé fáradságos volt, beszélgetni sem volt szabad, mivel egy kis dobozban magunkkal vittük az Ur testét. A természet teljes pompájában viritott s bizony akárhányszor elfelejtettem a kezemben levő csöngettyüvel jelt adni, midőn parasztokkal találkoztunk az uton, mert egy virágzó bokorban éneklő madár, vagy a kövek közt mászkáló fürge gyik látása, avagy egy friss zöld pázsitos játszó megpillantása egészen lekötötték figyelmemet. De az ut fáradalmai miatt nem veszitettem el türelmemet, mivel a mai programm második része nagyon élvezetesnek igérkezett. Mihelyt ugyanis nagybátyám az öreg Homobont meggyóntatta és megáldoztatta egész nap szabadok voltunk s a hegy tulsó oldalán lakó Saint-Trinit-é plébánost voltunk meglátogatandók, ki már régóta hivogatott bennünket, hogy egy napot nála töltsünk.

Saint-Trinti plébános, kivel nagybátyám végezte a seminárium ot, több mint 30 évvel ezelőtt, legjobb barátja volt családunknak. Nagybátyám is szokatlanul vidám volt, hogy egy pár kellemes órát tölthet régi barátja társaságában s képzeletemben az egész uton vidám csevegés és nevetés közben haladtunk Saint-Trinit felé.

Az ut hosszu volt, a nap melegen sütött gyomrunk erősen korgott, midőn végre megpillantottuk a falu uj tornyát, mely mintegy 50 csinos szürke fedelü házacska közül emelkedett ki s ugy nézett ki mint egy tyuk csibéi társaságában. Bienteveux, a saint-triniti plébános, már várt reánk s már messziről megpillantva bennünket elébünk jött.

vözölni a feltámadt urat: E jelben győztél uram s e jelben szolgálunk neked! Kezeikben égő gyertyaszálak. S az egész menet keretét Arábia tőményének jóillatu füstfelhői képezik, melyeket ég felé küldenek szivök imájával egyetemben.

S a fényárban uszó menet elér az ujonan készitett sziklasirbolthoz.

Talán igy mentek be az Izraeliták Mózes tüzoszlopa által védve az igéret földére.

Ismét ó olvasó! Talán nem fogunk csodálkozni azon, hogy az ur nincsen a sötét halotti üregben, mert hiszen ő elhagyta a sir szük sziklaboltját, ő föltámadott, de bizonyára meg fog lepni, ha őseink a sirbolthoz érve *két hófehér ruhába öltözött angyalt* látnak ott, ülve a nagy kövön, melyet az üregről elhengeritettek. S ha e két fehér alak tényleg nem is volt ama boldog mennyei lelkek testvére, mert hiszen hozzánk hasonló halandó emberek valának angyaloknak öltözve, *két szerpap angelico habitu*, mint az ősrégi imakönyv leirja, mégis talán fénylő fehér ruhájok szivök tisztaságát, szivök örömáhitatát jelentette a föltámadott Üdvözitő iránt. S lelkes őseinknek nem volt nehéz képzeletben látni arczukon a dicsőség fényét, amely egy évezred előtt égi társaik orczáján tündökölt.

S a két sirt őrző angyal kikiált a künn várakozókra:

— Kit kerestek Krisztus tisztelői?

— A názárethi Jézust!

— Miért keresitek az élőt a halottak között? Nincs itt föltámadott. Jöjjetek, és nézzétek meg a sirhelyet!

Ők pedig látták a levetett gyolcsruhákat, kitörő nagy örömben uszának s ujjongva zengék: Föltámadt Krisztus e napon Alleluja!

S visszamennének a szentegyházba ünnepi istenitiszteletre nagy hangon énekelvén,

Téged Isten dicsérünk, téged urunknak vallunk!

S az előbb oly sötét templomban, melynek falait most égő viaszgyertyákból csodálatosan összeállitott lángguirlandok vonták be, e káprázatos fény közepette, mintha hivő őseink kegyelete látta volna a távol magasban feltünő megdicsőült urat, amint szokott szelid hangján kiáltja nekik.

— Béke veletek! én vagyok, ne féljetek!

Talán ma is e békecsók emléke virraszt rég elhamvadt poraik fölött.

Votisky Elemér.

A deczemberi gyülés.

— Reminiscencziák 1845-ből. —

Bihar vármegyében 1845. nyarán restauráczio volt.

A ki most lát egy tisztujitást, annak nincs fogalma arról, mi volt a restauráczio, mikor 8000 nemes ember — csak a halálra vált maradt otthon — gyakorolta alkotmányos jogát. A vármegyében a pártküzdelem ekkor érte el tetőfokát, a liberális és konservativ pártok küzdöttek egymáasal, azt *Beöthy* Ödön, emezt *Tisza* Lajos vezette; mindkét párt erős volt.

Bihar vármegye ez időben öt főszolgabirói járásra oszlott, központi, belényesi, szalontai, sárréti és érmelékire.

A *központi* járásban kevés volt a nemesség, de itt volt a *Báródság* hét kiváltságos faluja, külön közigazgatással, s lakossai szavazati joggal birtak, főkapitánya volt Beöthy Ödön és igy az ellenzéknek nagyszámu kontingenst adtak; Váradra rendesen tutajon jöttek, hol az Apollóba kvártélyoztattak, ott bezárták őket, ellenben a szalontaiak kiverték volna őket a városból, főkortesuk rolt *Egyed* alkapitány.

A *belényesi* járásban kevés nemes ember volt és nagyrészt *Drágoss* vezetése alatt a konservativekkel szavazott.

A *szalontai* járás a *Sánthák*, Jani és Gyuszi vezetése alatt a konservativek zömét képezte; itt sok volt a nemes ember, félelmes verekedők, kik ha bejöttek, jó volt a fekete tollasoknak vigyázni, mert az olmos bot hamar oda ütött, ugyanis a liberálisok fekete, a konservativek fehér tollat viseltek.

A *Sárrét* megoszlott, nagyrésze ellenzéki volt, csak az alsó Sárréten az *Olaszok*, *Govrikok* vezérlete alatt volt a konservativeknek némi pártjuk, de a felső Sárrét a *Miskolczyak s Bernáthok* befolyása alatt ellenzéki volt.

Az *Érmellék* liberális volt; itt laktak a *Bernáthok*, József és Gida, Margitta környékén a *Fráterek*, csakis a *Draveczkyek*, némi csekély töredékkel huztak a konservativekhez.

Az egyes vidékek nemessége hosszu koesisorokkal vonult a városba, az uri kortesek és bandériumok előlovaglása mellett; hangzott a nóta, mely részint a jelöltet éltette, vagy az ellenjelöltet gyalázta, olykor pajkosan, olykor mocskosan.

A jelöltek voltak *Bernáth* József a liberális és *Pappszász* Lajos a konzervativ párté, mert ez időben a mérkőzés csak az *első alispán* választásnál volt, a melyik párt győzött, az restaurált, a többi állás pártjabelieknek jutott, ennél a választásnál erős volt mindkét párt s kétes a küzdelem.

Tisza Lajos *adminisztrátor*, azt a hallatlan, (már az időben hallatlan most nem) dolgot követte el, hogy *Bernáthot nem kandidálta*, erre kitörtek a szenvedélyek, a mi nem diszes czim van, mind rá rakták az adminisztrátorra. A régibb időben *Tisza* egyszer Debreczenben összeszólalkozott *Füzeséri* Bereg vármegyei követtel, a dolog tettlegességre került; ezt hánytak különösen szemére, szóval a szenvedélyek izzókká lettek; az ugyis heves küzdelmekre okot adó adminisztrátori rendszer egész gyülölete az *adminisztrátor személye* ellen indult.

Előre kellett ezt bocsátanom, hogy érthető legyen a gyülölködés, mely a vármegye két nagy pártját elfogta, midőn a deczemberi *fikszum* ideje elérkezett; *fikszumnak* nevezték azt a határidőt, melyben a rendes vármegye gyülésnek meg kellett tartatni.

A napra mindkét párt erősen készült, eddig a gyülésekre a köznemesség, noha joga volt hozzá, nem szokott járni, most nagy számmal behozták őket a konzervativek különösen Szalonta vidékéről, a liberálisok az Érmellékről.

Előre lehetett látni, hogy baj lesz, azért az adminisztrátor katonaságot requirál, mely a most lebontott Frimont ház előtt állott; hallatlan eset, hogy a tanácskozás szuronyok árnyékában folyjon. A liberálisok látva a Szalontáról nagy számmal behozott nemességet, a kibőtölés taktikájához fogtak, gondolva, hogy a köznemesség megunva a mulatságot, elszéled, hétfőn, kedden tanácskozni lehetetlen volt, az ülés megnyilt rendesen, bezáródott rendesen, de a zajban határozni nem lehetett.

Isten hozott, csakhogy eljöttetek, már csaknem oda égett az ebéd s kis hija volt, hogy korcsmába nem kell mennünk az ebéd elromlása miatt.

Szerencsére azonban semmi sem égett oda. Ha visszagondolok erre a napra, mindig ugy tünik fel nekem a falu, mintha egy aranysárgára sült gyenge báránypecsenye étvágygerjesztő gőzében állana. Miért emlitsem a finom gombás kecske sültet és a reggel frissen halászott finom rózsaszinü lazacz husát, hiszen az egész környéken tudta mindenki, hogy izletesebben nem tud főzni senki sem, mint a Saint-Triniti plébános szakácsnője.

Fájdalom azonban ettől a kecsegtető képtől még nagyon messzire voltunk e pillanatban. Még alig felényire voltunk ugyanis a Mételineig vezető utnak. A nap most kezdett kibontakozni a hegyek mögül s egyszerre csak hirtelen elöntötte ragyogó sugaraival a völgyet s aranyba fürösztötte a hegyek magas csucsait, melyek néhol még ködbe voltak burkolva.

Nagybátyám komoly léptekkel haladt előre csak néha-néha állt meg, hogy kifáradva a meredek ut miatt, lélekzetet vegyen s kissé kipihenje magát.

A Mételine-i tanya jó messze volt. Jóllehet hajnal tájban indultunk el, mégis 10 óra lehetett már mire megérkeztünk. Mihelyt megpillantottam az épület fehér falait, erősen megráztam a csengettyüt. hogy jelt adjak. Egy kutya ugatni kezdett, a csirkék ijedve rebbentek szét, az istállóban odakötött bika megrázta lánczát, de a kapu nem nyilt meg, senki sem jött elébünk. — Egy kissé elcsodálkozva e felett haladtunk tovább, midőn hirtelen felkiáltottam:

Nagybátyám, nagybátyám! Valaki meghalt. Halott van a házban!

S ezzel az ablakokra mutattam, melyeket sürü gyászlepel boritott.

Nagybátyám megindulva kérdé: Valóban meghalt volna az öreg?

Csakugyan ugy történt. A vén Homobon tegnap meghalt. Egy szomszéd virasztott felette. Unokája már két órával ezelőtt elment, hogy meghozza nekünk a gyászhirt, mivel azonban más uton ment mi a melyiken mi, nem találkozottt velünk.

Nagybátyám másnapra tüzte ki a temetést s beszentelte a halottat.

Isten veled Saint-Trinit Bieuteveux, pompás ebéd! Szomoru napra volt kilátás.

A hallottas házból kimenve kérdőleg tekintettem nagybátyámra.

Mit akarsz, kérdé ő, kitalálván gondolatomat. Ma nem mehetünk Bienteveux urhoz. Profán mulatság kedvéért, nem hurczoltatjuk egész nap az ur testét magunkkal, melynek a szentséghtartóban van helye. Nem megyünk Laud-Irinitbe, hanem egyszerüen visszafordulunk.

Milyen szomorunak tünt fel nekem e perczben trois-tourti plébánia s milyen pompásnak a saint-triniti. Milyen gyönyörünek láttam képzeletemben a virágzó rétet s a Saint-Trinit mellett elfutó patak vidám csörgedezését s mily gyásznak a hegytövében álló otthont, melyet pedig máskor a világ legkedvesebb házának tartottam.

Nagybátyám szintén álmodozóvá lett és azt hiszem ő is sajnálta egy kissé a mai nap elveszett örömét; hiába nincs ember hiba nélkül.

Utnak indultunk, a legelső fordulónál azonban, egy pásztorleánykával találkoztunk, ki megpillantva bennünket, keresztet vetett.

Nini, hisz ez Sylvanie, mondám nagybátyámnak. Pierre-Antoine Sylvanie, kit ugyanazon évben bérmáltak mint engem s a ki, mig iskolábá járt, mindig a legjobb tanuló volt a katekizmusból.

Nagybátyám megállott. Sylvanie félénken közeledett. Minthogy Sylvanie régente játszó társam volt, igen megörültem a találkozáson.

Nagybátyám atyailag megfedte Sylvaniet, a miért egy idő óta nem jár a templomba misére, legfőkép pedig azért, hogy még husvétkor sem jött le Trois-Tourtba gyónni.

— Nagyon szivesen elmentem volna plékános ur, felelé Sylvanie, de a falu nagyon messze van s a gazdám nem engedett.

— Ha igy áll a dolog, ugy beszélek majd vele, mondá nagybátyám s menni készült.

Sylvanie azonban igy szólt:

— Plébános ur, egy kis szivességet kérnék öntől. Nem őrizné egy pillanatra Jaquessal a bárányaimat, csak épen annyi ideig mig elfutok a tanyára, hogy egy kis kenyeret hozzak magamnak reggelire, mert a kutyám megette a czipómat, mely egy bokor tövében volt s most vettem csak észre s ha nem megyek

Elérkezett a *szerda*, a köznemesség már reggel nyolcz órakor betörte a nagy ajtót, — nagy ajtónak neveztük azt, mely a számvevő hivatal felől nyilik — hogy a hangos helyeket elfoglalja; a teremben a fehér és fekete tollasok csakhamar *összeverekedtek*, csattogott a szalontai *ólmos bot*, lecsapott az érmelléki *árvatölgy*.

Ekkor *Drágoss* János belényesi főszolgabiró a kis terem felől a hajdukat vezette a terembe, a vármegyének még akkor börtöne volt és igy a hajduk szuronyos fegyverrel voltak ellátva; feltüzött szuronynyal áltak végig a zöld asztalon s a verekedőket két oldalra választva sikerült a rendet helyreállitani.

Kilencz órakor érkezett a szufolt terembe *Tisza* Lajos s megnyitotta az ülést, jobbján ült herczeg *Hohenlohe* nagyprépost, baljáu *Pappszász* Lajos első s odébb *Sántha* György második alispán, ott hol most rendesen *Szász* Ágoston és *Szabó* József ülnek, ült *Beöthy* Ödön és *Bernáth* József, azután a zöldasztalnál az ügyészek és jegyzők, ezek háta mögött *Szacsvay* Imre, *Ambrus* József, *Lukács* György, *Nagy* József, *Komlóssy* Antal, szóval az ellenzék ifju tagjai. A jobb oldalon *Sántha* János, *Beliczay* Makszi, *Szlávi* László, *Hrabóvszki*, a konservativ párt emberei. Megkezdődvén a tanácskozás, egyszerre jelenkeztek szólásra *Beliczay* és *Lukács* György. A adminisztrátor az előbbinek adta a szót; az ellenzék hiven kibőjtölési taktikájához Lukács nevét hangoztatta, amazok Belíczayét, a két név hangoztatásával telt az idő csaknem 11 óráig. Már ekkor mi, a *diákság* is ott voltunk, mert 10 órakor vége lévén az előadásnak, csapatosan mentünk a gyülésre; én a kisajtó mellett tudtam egy kis helyet szoritani s a mi most következett annak *szemtanuja* voltam.

Tizenegy óra körül látván az adminisztrátor, hogy tanácskozni lehetetlen, *felosztatta* a gyülést. De persze abból, amit mondott hallani nem lehetett egy szót sem; a zöld bársony székről indulatosan emelkedett fel s azt hátratolva indult a kisterem felé, e perczben *Bernáth* Gyula, Gidának fia, a zöld asztalra ugrott s *kardot rántva az adminisztrátorhoz vágott*, egy köznemes bundáját emelte a kard elé min az nagyott püffent, Tisza lakosztályába távozott.

Most leirhatatlan jelenet következett. A *kardok* kirepültek a hüvelyből, a *botok* csattogtak, a *székdarabok* repültek, menekülni nem lehetett.

E közben történt, hogy atyám élve a gyanuperrel, hogy fiai ott vannak, kardját feje fölé tartva, keresésünkre indult, találkozik Hohenlohéval.

— »Mit csinál itt herczeg?«

— »Ich fürchte mich nicht« — válaszol.

— »Ki ugat itt?« — zug a bőszült tömeg, E zavarban ütötték le *Beöthy László*t, *Áldzsi* atyját, ki fején kapott sulyos sebet, *Toperczer* Ödön feje öt helyen volt befakasztva, *Beöthy* Ödön sértetlen menekült, egy diák ki huszárnak állott — nevét elfeledtem, — az alacsony termetü Beöthyt, hosszu, fehér köpenye alá fogta és szerencsésen kivitte.

A reggeli hajdu bevonulás eredménye kecsegtetett valakit — hogy ki volt megtudni nem lehetett — s azokat ismét berendelte, Mikor ezek közül az első a zöld asztalra akart hágni, *Bernáth* József elébe állott.

— »Az uraitokat meritek megtámadni?« — szólt, a hajdu szuronyát homlokának feszitette s letaszitotta az asztalról, mintegy odaesett hol a főügyész ült, egyéb baja nem történt, *Bernáth* Gidán ütöttek, de nem kapott jelentékenyebb sebet.

De most a hajduk a rendet helyre állitani nem voltak képesek, a székek repültek, sőt egyesek a hajduk fegyverét megfogták, rángatták; hozzánk is került egy szurony, mit hajdu puskáról csavartak le.

Gróf *Haller* és *Csanády* Sándor kivont karddal a nagyajtóban áltak: *Halljunk meg, de ki nem megy senki.*

A hajduk az asztalról jobbra-balra puskatussal ütötték akit értek.

Javában folyt a verekedés, midőn atyám ki *Tiszával* fiatalkori barátságban volt, az adminisztrátori lakosztályba lépett.

— »A teremben verekesznek« — szólt; Tisza elsáppadt, az ablakhoz ment s kendőjével intett a *katonaságnak*. Akkor még a Széchenyi-tér nem volt beültetve, a katonaság dobszóval indult a téren át.

— »*Jönnek a katonák.*« Kiáltották a teremben, de azt még sem vette figyelembe senki, a nagylépcsőn jöttek föl, s a tiszt a lépcsőházban töltetett, mikor a vasvesszők csattogtak a csőben: »*A katonák töltenek!*« hangzott a teremben.

Ekkor már rohant mindenki a nagyajtónak, pedig azt hogy a vesszők a puskacsőbe eresztve csattogjanak a vezénylő tiszt rémitésnek találta ki; a katonaság nem töltött.

Ekkor felnyilt a kisterem ajtaja, feltüntek a szuronyok és a fehér kabátok; a katonák dühösek voltak, nem csoda, a kemény hidegben három napig álltak glédában a Frimont ház előtt, a tisztek a homlok előtt jöttek, kardjukkal verték föl a szuronyt.

„*Ne szurj*“ szóltak az ingerült bakáknak. Hjah, ezekből került ki *Vetter* altábornagy, *Kiss* Pál tábornok, *Stark* honvéd vadász ezredes. A tömeg menekült volna, de nem tudott elég gyorsan, azonban a *katonaság egy embert sem sebzett meg*; beszélték, hogy egy közembert agyonszurtak, — de nem volt igaz.

Végre a terem kiürült, de az *utczán folytatása* volt, a pártszenvedély kitörésének. Az Apácza utczán lakott a legsulyosabban sérült *Toperczer*, kocsin vitték haza, barátai és az ifju liberalis kortesek kisérték a kocsit, arra vitte büne *Nadányi* Imre konzervativ kortest.

»*Ott a Gyüszüs, üzd a Gyüszüst,!!* — ez volt gunyneve, — kapott nehány ütést, mig az ott lakó özvegy Nadányinéhoz menekült.

Igy történt ez hajdanában a fokosnak fénykorában. ⊙

Régi szavak — uj erőben.

— Magyar szólásmód **Nogáll** püspök müveiben. —

Pázmány szelleme a tettekben, Pázmány ereje, magyaros érzése a szavakban, — ez lehetne rövid definicziója az illusztris szerzőnek, kinek ujabb munkája a »*Szentek tudománya*« alig, hogy megjelent, rövid időn a többivel együtt közkincscsé vált.

Mint a müvész kezéből kikerült ékszer, gyöngygyel drága kővel ékeskedik, éppen oly diskrét gonddal van e mű szép stylusában felhasználva a sok erőteljes régi kifejezés mód s a nyelv szellemének megfelelő módon alkotott ujabb szók.

Nyelvünk nem valami gazdag az árnyaló

---

haza kenyérért egész nap koplalnom kell, mert erre felé nem igen jár senki s ma még nem ettem egy falatot sem.

— Egy falatot sem ettél? kérdé nagybátyám. Hát teljesen éhgyomorral vagy még ma?

— Teljesen, plébános ur.

— A tegnapi vacsora óta egy falatot sem ettél, egy korty vizet sem ittál? faggatá tovább nagybátyám, kinek egy gondolat villámlott át agyán.

— Nem, mondá Sylvanie.

— Egy csepp vizet sem ittál?

— Egy cseppet sem.

— Hát véletlenül nem ettél egy pár szem epret vagy más valami gyümölcsöt?

Sylvanie elkaczagta magát.

— Ne tessék tréfálni plébános ur, hiszen hol találnék én április elején itt fen a hegyeken epret, vagy épen gyümölcsöt?

Nagybátyám erre kérdezgetni kezdte a pásztorleányt a hittanból s örömmel tapasztalta, hogy az még semmit sem feledett el.

Jól van, nagyon jól van, ismételgeté. A gondviselés küldött ma engem ide. A jó Isten utjai csodálatosak. Azért kellett épen most maghalnia Homobonnak.

Hirtelen egy gondolat járta át lelkemet. Hátha mégis ma Saint-Trinitben fogunk ebédelni?

Nagybátyám csakugyan igy szólt:

— Eredj egy kissé sétálni Jaqes. Megfogom gyóntatni Sylvaniet.

A gyónás rövid ideig tartott.

És most, kedves gyermekem, miután ujra a kegyelem állapotában vagy, adj hálát a jó Istennek, hogy különös kegyelme folytán, el méltóztatott jönni hozzád, habár te nem is kerested fel őt. Készülj, hogy méltóan fogadhasd az urat.

A keskeny sziklás hegyi ösvény természetes lépcsőzetet alkotott, Sylvanie letérdepelt s a meghatottságtól kipirult arczczal, lehunyt szemekkel imádkozott, mig szemeibe könnyek tolultak.

Nagybátyám halkan imádkozott. A fehér bstya vakitóan csillogott a nap fényes sugaraioan. A madarak vidáman csicseregve repkedtek a tiszta tavaszi légben s a hegyi füvek átható kellemes illata mint tömjénfüst hatotta át a levegőt.

S mialatt Sylvanie magához vette az Üdvözitőt, nem birtam visszafojtani könnyeimet, annyira meg voltam hatva az előttem lévő látványtól.

Pár perez mulva nagybátyám igy szólt:

— Siessűnk, ha megszaporrázzuk lépteinket, délben még Saint-Trinitben lehetünk Bienteveux urnál. Milyen jól fog esni ma az ebéd.

Hálás szivvel tekintettem az égre, mely megengedte, hogy ma nemcsak nem maradtunk el egy pompás ebédről, hanem még egy jó cselekedet tudatával gazdagabban még jobb kedvvel ülhetünk az asztalhoz.

Azután megindultunk Saint-Trinit felé.

Ez volt életem legkedvesebb husvéti hete.

Pirostojás-nyelv.

Irta: **PORCSALMY SÁNDOR**

Mint minden a mi emberi dolog, ugy a husvéti pirostojás ajándékozgatása is változásnak van alávetve, ma-holnap szokatlanná válik, vagy legalább is elveszíti eredeti kedvességét.

Ma már a szép himes pirostojás helyét a sokszor nagyon is nem tojás alaku czukorka készitmények foglalják el, a mi értékesebb lehet ugyan, de semmi esetre sem kedvesebb a valódinál.

Az az, hogy legalább nem kedvesebb azok előtt, kiket még a pirostojáshoz egy-egy kellemes emlékek kötnek s értik vagy értették annak nyelvét.

Mert van ám kérem szeretettel nem csak finn, eszkimó, latin, görög, legyező és virág nyelv, hanem amit talán már sokan nem tudnak — van *pirostojásnyelv* is.

A pirostojás oldalára karczolt sziv alak, közepén az ajándékozó nevének kezdő betüivel jelenti: szeretlek; a tojás két ellentétes oldalára karczolt sziv az ajándékozó és megajándékozott nevének kezdő betüivel — szivem tőled távol áll; a nem egészen egymás mellett, de ugyanazon oldalán álló két sziv — vonzódom hozzád; a szerelemben való csalódást tőrrel átdöfött sziv által siratják el; a szorosan egymásmellett fekvő két sziv értelme: szivem szivedé stb.

Ha Tamás István a 39-ik ezred vitéze a husvéti sódar és kalács mellett pirostojást is

szókban, azért is gyümölcsös munka a remek regi s már majdnem elfeledett szókat felujitani s ezek mintájára ujakat alkotni, az arra hivatottaknak.

Itt közlünk szemelvény formában egy nehány ilyen szót — kifejezést.

Béllettül pogány. (Pázmány Péter) Aki pedig gonosz, nem imigy amugy gonosz, hanem duplázva és béllettül igen igen gonosz.

elősködni: előre tolakodni,

esennen: esdekelve,

füremedni: (convalescere) P. P.,

szerencsélletni: oly alakban mint koczkára vetni. »Aki okos ember, nem szerencsélteti üdvösségét P. P.,

bajáról, használ: segit rajta (Arany János után),

czégért köt: ajánlgatja,

földhöz szegzett szív: terrena sapit,

hadszerben: harczra készen (A. J.),

hirével esik: tud róla (A. J.),

igaz látó: igazságszerint itélő (A. J.),

izibe: hamarosan,

kezébe szakad: felsül vele. (Káldy),

követ nem ront: nem erős akaratu (Közmondás).

loppal: lopva (A. J),

megszünni valamitől: abban hagyni (P. P.),

olybá vesz: olyatén képen (A. J.),

őről szivén: bántja (A. J.),

szemre-főre: látszatra,

temonda beszéd: (A. J.),

több uttal: többször stb. stb.

Alig kell magyaráznunk mily szükséges e szókat és szólásokat minél többször észbe hozni. Ma már körülbelül ott állunk, hogy magyar szavakkal németül beszélünk — magyarul germanizálnak el. — Lassankint egy »vigécz« magyarnyelv támad s ma már *kávéban utazunk, betartjuk* a törvényt, a főnök *el van utazva, fel* gyujtjuk a lámpát s azt sem tudjuk hogyan *beszéltessék* általunk.

Hadd ragyogjanak ismét nyelvünk »*álló csillagai*« e szép régi s a nyelv szelleméből született szólások. Ne maradjanak mint a tudományos munkák a könyves boltok polczain ez igazi magyar szók be raktározva a Nyelvőr, Tájszótár, Kriza-Székely szótár stb.-ben, hanem szálljanak ki ujra diadalmas utra.

Ez a szép feltámadás ragyog a *Nogáll* püspök munkájában, azért mondjuk kincseket érőknek, kincset érő a léleknek és az igazi magyarságnak. **P—y.**

*Ögyek kalandja.**

Irta: **DÚS LÁSZLÓ.**

Ögyek vezér mikor egy este
Kantárral a lovát kereste,
Erdőt befut, bolyong a réten,
A nádasba jutott most épen,
Amit itt lát, ugyan megrázza,
Legeltet a halál csontváza.

A csontkaszát a fűbe tette,
A ló fejét markába vette.
Biztatja, hogy ej, no, ne féljen.
A remegőt igy tartja féken.
Aztán a ló hátára mászik,
Majd lehajol a csont kaszáig.

Indulna is, de Ögyek ott áll,
Dühösebb a néha szokotnál,
Felismeré lovát és rajta
A szörnyűt, ki sarkával hajtja.
A kantárral hozzája vágott,
No a halál bámulva állott.

— Megállj! — riad Ögyek reája.
Szitkot mond a szája utána.
E ló enyém, hej! csont le róla!
És a halált gyorsan letolja.
Fejére tőn kantárt a lónak.
Nagyot mer, kit nagy ősök ónak.

Sarkantyúját lovába vágja.
Megy a halál nyomban utána,
Kaszát emel ölésre készen,
De hős Ögyek rászól merészen:
— Nosza ide, de meg ne kapjam.
Mert én ütök majd szakadatlan.

— Állj meg, Ögyek! — szól a halál most.
Embert ölék bizony már számost,
Mindannyinál kesergést láttam,
Nevettem én, mikor levágtam.
Mert a félénk sosem szánandó!
Felelt Ögyek: — Oh te halandó!

— Halandó én? — mit szólsz te kába?
Halandót én küldök sírjába.
— Az emberrel együtt születtél,
Csak addig élsz, mig a szülött él.
S mivel neked az élet olcsó,
Sírjába ránt a legutolsó.

— No most nevess e földi szóra,
Ki azt hivéd, hogy nem jő óra,
Mi téged is enyészni késztet.
A föld szüle, el is emészthet.
Erőd nem sok! — végül kiáltja:
Ölök annyit, mennyit te, bátya!

Felvidult ám a rém is erre.
Támaszkodván a csontfegyverre,
Kihivóan ezt vágja vissza:
— Ögyek vezér! soha sem lesz a!
Fogadjunk, rá adok még hármat,
S három fölött meg épen százat.

Kerül a szó hamar kötésre.
Azt mindenik fejébe véste,
Hogy a halál ha lenne vesztes,
Nem vág többé az emberekhez,
De ha Ögyek veszitne rajta,
Pusztuljon el mindannyi sarja.

Három fia volt hős Ögyeknek,
Dárdát fognak és kardot kötnek
Ha szól a kürt, bősz riadóra
Felharsogván vezéri szóra.
Az egyik Szirt, másik Aczél, a
Legifjabb volt nagy testü Béla.

Haladnak már az évek lassan,
S hogy e regét tovább folytassam,
Elmondom még: — Ögyek feledte,
A fogadást mi okra tette.
Harcz harczot ért, felnőtt e három,
Gázolva a vérben s virágon.

Mert nincs, aki elébök állana,
Vagy ha megáll, győzelmet várna,
És nincs leány, aki lekösse,
Szerelmi láng nem füzte össze
Hő szivöket még senki mással
Enyelgenek nem egygyel — százzal.

Hej! büszke volt Ögyek reájok!
Oh hulljatok rájok virágok!
Megbüvölé egy lány a hármat
Köztük gyilkos küzdelme támadt
A versenynek, — s a gyönge gyermek,
Hogy látta ezt, nagyon kesergett.

Szelid Sellő, a tiszta szüzi,
Szerelmét ám egyhez sem füzi,
Mint a patak kis árva bokra,

* »Árpád« czimü hősköltemény második részéből a »Kiovi csatá«-ból kivett mutatvány. A VI-ik Ének arról szól, hogy Árpád nőül veszi Gyöngyvért, a mennyekző alkalmával Vándor a hegedüs dicsői i Árpád nagy elődeit, Ögyeket a nagyapát és Álmost, az apát. A magyar ősmondának ez a része még ily alakba öltve nem volt sehol.

---

kap, s azon egy szomorufüz alatt levő sziv van pingálva F. Zs. betükkel, — hivővé válik, s ezentul megvan győződve, hogy messze, messze, ott az érmelléki hegyek között, szülőföldjén, érte bánkódik és hü szerelemmel várja: Fodor Zsuzsika.

Igy megyen ez tovább, szóval a pirostojással a sziv érzelmeit ékes szavakban és pirulás nélkül lehet tudtára adni azoknak kiket illeti, anélkül, hogy egyik másik helytelen értelmezés esetén okmányhamisitás volna megállapitható.

A philoxéra korszak előtti időben nagyon boldog volt az Érmellék népe, anyagi jólét szellemes és élénk társadalmi élet uralkodott ott. Volt olyan község a hol nem akadhatott össze három ember, kik közül legalább kettő ha nem is atyafi, de koma ne lett volna.

A husvéti locsolódás meg a pirostojás utáni vágy az ifjuságot heteken keresztül izgatottságban tartotta, s igy nem volt csoda, hogy az ügyes kezü Nagyhegyi Károly szigorló ügyvédet a vinczellér Zsuzsijától kezdve fel egészen a tanitó Etelka kisaszonyáig mindenik hajadon felkereste, s az az egész nagyhéten nemcsinált egyebet mint a peneczélusa hegyét élesitette, meg szireket karczolt pirostojásra.

Kevésbé türelmes ifjut igen gyakran kihozott volna sodrából a tojás-karczolás müvészete, mert addig csak ment a dolog, mig az egyik sziv piros mezőben hófehér szélekkel nem tündökölt, azonban a másik sziv elhelyezésére már csak irulás-pirulás között lett nagynehezen megadva az utasitás; hát még a kezdőbetük kiszoritása! ez már aztán csakugyan alig volt lehetséges, ezen ugy segitett a müvész, hogy egy árkus papirosra leirta a A. B. C-ét egészen végig, azzal kezébe nyomott a kliensnek egy rud czeruzát, hogy a megfelelő betüket keritse be, még pedig a vezeték név kezdő betüjét kétszer, a másikat pedig egyszer, — ha már szégyenli kimondani.

A bekerités után ugy el futott egyik másik kis hamis, hogy lábbal sem fordult ünnepután ig Nagyhegyiék háza felé, rendesen vagy a kis hug — vagy a kis fiu testvér kereste másnap az ott hagyott valamit, de hogy mit, azt még a testvérének is szégyenlette megmondani némelyik szemérmetes szerelmes.

A számtartó Annuskája meg — kiről e történet hivatott beszélni — kurta levélkében kérte fel a karczmestert, hogy faragjon ki részére három pirostojást, egynek a két szivet két ellentétes oldalára, egynek egyoldalára egymástól kistávolságra, egyre meg épp szorosan egymás mellé, a szivek egyikébe L. A. másikába N. K. betüket kért bevésni.

Bizonyosan igy akart kifogni megbizottján, kit közbe legyen mondva — rajongva szeretett.

A valóban müvésziesen faragott tojásokat Kálmán gondos figyelemmel göngyölgette selyem papirba, s bátorságot vett magának azokat személyesen átnyujtani; gyengéd kézszoritás s néma bók volt érte a nagyon is kielégitő köszönet.

Annuska a tojások kettejét szekrényébe rejtette, — a harmadikat pedig — azt amelyiken a két sziv szorosan egymás mellett ékeskedett — külön még egyszer csomagolva rejtette el.

Sziv szorongva várta Kálmán a husvét másodnapját, — ez a nap ugyanis az Isten imádásán kivül a locsolódásra és az ezzel kapcsolatos pirostojás osztogatásra rendeltetett.

A megfelelő locsolódás után — mert fogadtatása rendkivül szivélyes volt — boldogan rejtette el az átnyujtott pirostojást. — Dehogy tett volna még egy látogatást, pedig mint a falu egyetlen fiskális jelöltje minden háznál váratos volt.

Csaknem magánkivüli állapotban gyönyörü ábránd képeket szőve rohant szobájába s ime minőt dobbant szive, hogy elhalványultak ajkai, érthetetlen szavakat dadogva rogyott karosszékébe. Mert ő a piros tojás nyelvet nagyon jól ismerte s lám az ő végtelen szerelmének tárgya a szép Lovász Annuska által átnyujtott pirostojásnak két ellentétes oldalán állanak a szivek. Vissza utasitotta a számtartó ebédre való meghivását, s különböző ürügyeket hozva fel édesanyja előtt, már az ünnep harmadik napján Budapesten siratta elvesztett reményét boldogságát.

A számtartóék Annájával meg éppen nem lehetett birni, csaknem kétségbe esetten tördelte kezeit, nem tudta magának megmagyarázni a Kálmán magatartását, meghivásuk vissza utasitását és hirtelen, bucsuvétel nélkül történt távozását.

A kis Margitkára, Annának hugocskájára is át ragadt a szomoruság, folytonosan kedvetlen volt, annyira, hogy Anna jónak látta né-

— Harmatja hull a hüs habokra —
Áll egymagán, keserve nő meg.
Szerelme kín lőn már e nőnek.

Jő a turul, vészhirrel száll ott,
Döng a paizs, a kún kiállott,
Ögyek hada robog a sikra,
Vezette azt három hős ifja.
Száll a turul felettök hiven.
Izzó tüz ég a három szivben.

Halál is jő, kaszája éles,
Csontteste most ugyan beszédes,
Ögyek vezért mikor meglátja,
Köszönti is mint jó barátja.
Ez válaszol: — No mégis tartom!
A fogadás eldől e harczon.

— Azt is mondom, az még sem volt szép,
Hogy most jövél, mert tulajdonkép
Ifju korban tett fogadáson
Gyönyört az ősz fejü hogy lásson!
De hát legyen. Kimondám szómat.
Fizetem, ha vesztek, adómat.

— Ej, annyiszor melletted álltam.
Sorban veled én is kaszáltam.
Nagy hiredet tolám az égre.
Feddést ugyan mért kapjak végre?
Feloldalak, semmis kötésed.
Igy a halál — s Ögyekre nézett.

Tekintete sötét és hoszú.
Abban harag ragyog s a boszú,
Bordái közt kén lángja fénylett.
És csontja mind csodásan égett,
Nem hamvadott és fástje nincsen.
Ögyek riad: — Ide tekintsen

— Izzó szemed te földi zsarnok!
Ha elveszek, e három bajnok,
Három fiam, tulél s családom
Soha ki nem fogy a világon.
A fogadást no még is tartom.
Hadd dőljön el e véres harczon!

— Kezdek tusát majd kora reggel.
Megbirkózom a kún sereggel.
Nyujtson erőt az éjnek árnya.
Minden vitéz pihenjen már ma!
De felriad Szirt és szól: — Társak!
Kezdjünk harczot bizony mi már csak!

— Ki jő velem? megyek a kúnra.
Egő szemét Aczél lehunyja
És válaszol: — Sötét az éj már,
Álmatlanul csupán a vén jár.
— Majd holnap! — igy felel rá Béla
Ki látja, hogy melykőnk aczélja

— Szánt mélyebben amerre rombol.
Szirt dühre gyúl, szitokban tombol.
— Nem ütközet — bátor merénylet!
Aki megél, Sellő azé lett!
Sarokra áll most mindaháron.
Sellő neve száll minden szájon.

Lovuk repül, kezökben pányva.
Égő szemü ifju nem hányja
Az éjbe ki, hurokba kötve,
Megérzi majd akire lökte.
Megérzi haj! s keserve felnő.
És szállnak mint vészteljes felhő.

Csöppön, a kún sereg vezére,
Nem alhatik, borús az éje.
Ha szendereg, rémes az álma,
Szörnyü veszély tör még ma rája!
Ezt gondolá. Kün néma csend ül.
Most sátora előtt kürt zendül.

Szekerczét kap izmos jobbjába.
Két rengeteg oszlop a lába,
Amint kimegy bő sátorából.
Hát a veszély már nincsen távol.
Szekerczéjét dobná Aczélra,
De pányvával lerántja Béla.

Szirt ezalatt fujja a kürtöt,
Szörnyü veszélyt fejökre gyüjtött.
Hát kél a kun, iromba dárda
Sok hős mellét keresztüljárja.
Szirt és Aczél gyilkol veszettül.
Halomba dőlt sok holttest ettül.

Béla száguld, csapkod lovára,
Csöppön ugyan lohol utána.
Majd földre dől, görög nagy teste.
Nyomában az ut vérrel festve.
Izzad Béla, lova nem birja,
Testvéreit nagy szóval hija.

Megáll, köti a kún hőst össze,
Meg visszatér, hogy a népét üsse,
Veszélye nö a bősz seregnek,
Mikor hárman birokra mennek.
A kard bizony nem fogja őket,
Szétűzik a mennykős felhőket.

Ijjal bocsát a kún most záport,
A nyilvessző messze halált hord.
Az élezett aczélhegy rajta
A testről a vasat lehajtja.
Ha dárda, kard ottan hiába,
Fakad a vérvessző nyomába.

Most halva dől először Szirt le,
Szörnyü sebben Aczél dől szinte,
Béla sebét ugyan ki mossa?
Mellének nyil lön a lakosa.
Szirtet aztán nyergébe vette,
Kését Aczél szivébe verte.

Fut Béla már, a kún rá rajjal,
Kelevézt dob szörnyü zsivajjal,
Azután hogy Csöppönt fölvette,
Paizs gyanánt hátán emelte,
Erős lován apjához téve,
Befesti őt kiömlő vére.

Jajgat Ögyek fiát hogy látja,
Csöppön fejét nyomban levágta,
Riadót fújt, tábora felkél.
Hajnalba fut immár az éjfél,
Jő a halál hogy nagy kint lásson,
Szól: — Száz van ott, emitt a három!

— Kevély Ögyek, hová lőn sarjad?
Törzsed kihal, magad okoljad.
A hetyke szó meghozta veszted.
Tengerré bár könyed növeszted,
Nincs irgalom, takarjon felhő.
Eszköz vala kezemben Sellő.

Hát csakhamar vért önt a tájék.
Ögyek mellett suhan egy árnyék,
Nincs teste, bár s nem őrli a szú,
De vágya nagy, szörnyü — a boszú.
Haj! sok ezer kún ott ledőle.
Majd szól Ögyek: — Elég belőle!

Lelkén a kin ugyancsak égett.
Komor hada nagy gyászkiséret.
Emese azt könyek közt nézi.
Ögyek búja kinját tetézi.
E gyászt akik látják, mind sirnak.
Nagy kincset ád Ögyek a sirnak.

És a halál ismét csak ott van.
— Vigaszt, vezér! — igy szól — nem hoztam.
Itt végződik bús végzeted be,
Enyészet ül rád és nevedre.
Hol az erő rügyet mi hajtson?
Szived azért él, hogy sohajtson.

Száll a turúl immár a légben.
Másként döntött isten az égben!
Izenetét hozá Csabának:
— Lesz sarja a vénülő fának!
Emese lát álmot, reája
Száll a turúl, érinti szárnya.

Üde forrást nyit érintése —
— No várja ezt a föld sok népe! —
Folyammá nő, nagy messze árad.
Gyöngyeiből új élet támad,
Enyhit ebből szomjat még számos!
Igy született nagyhirü Álmos.

---

mileg vigasztalni, s hogy szomoruságát inkább eloszlathassa, az előtte különben is szomoru emlékeket keltő két pirostojást tette annak kötönykéjébe.

A kis Margit szemmel láthatólag örvendett a tojásoknak, s azokat selyempapir burkaikbó kigöngyölitve maga elébe tette.

Mily nagy lőn azonban Anna megdöbbenése, midőn a tojások egyikébe az általa kiválasztottat, azt látta maga előtt, a melyiken a két szív szorosan egymás mellett állott — mégpedig behorpadva — eltörve.

Mohó szenvedélylyel kapta fel kistestvérje elől, keblére nyomta, könyeivel áztattja, csókjával boritotta, sirt és nevetett egyszerre.

Margitka el nem tudta képzelni nénje változó érzelmeinek okát, hajlandó levén azt hinni, hogy a tojás megtörése miatt sir, — bünbánólag vallotta be, hogy ő kiváncsiságból nézzegette az ünnep első napján — nénje templomba létekor a pirostojást, azt véletlen a szekrényre ejtette, sejtvén, hogy az eltört, hibáját elpalástolandó, kicserélte azt a szekrényben örzöttek egyikével.

A szükséges magyarázgatásokat és felvilágositásokat már a számtartó — a jó apa — adta meg Nagyhegyi Kálmánnak, s a következő Husvét ünnepén már mint férj és feleség osztogatta Kálmán és Anna a minden jelzés nélküli pirostojásokat.

Kálmán még sok éven keresztül karczolt a nagyhéten a falu szépei részére pirostojásokat, de fogadásához hiven, — egy leánynak csak egyet.

Jocelyn.

Németből. K. G.

Szép, meleg tavaszi reggel volt. A nap ritkán oly fényes oly tiszta a ködös Londonban. Egyik nagy téren egy kis lány — oly édes kis gyermek — tánczolt körülvéve a bámulók nagy tömegétől. Hosszú haja lobogott; a nagyfény egészen bearanyozta. Ruhája kopott, rosz, fehér czipőcskéi lyukasok. Igazán meglátszott rajta, hogy el van hanyagolva s mégis oly élénk volt. Nagy kék szemei komolyan néztek szét, majdnem tul komolyan oly kis gyermekhez képest. — A nézők közt egy fiatal tanuló is volt, ki figyelmesen nézte hol a gyermeket, hol a durva kinézésü veres embert, ki vele volt s valami régi trombitával s egy pár csörgővel állt a középen. A gyermek tánczolt s a nézők tapsolták, azonban egyre fáradtabban néztek szemei, lassabban mozogtak lábai, ugy látszott, hogy egészen ki volt fáradva. A férfi megállott a trombitával, majd türelmetlenül intett a gyermeknek, hogy hagyja abba a tánczot s menjen pénzt gyüjteni. Lassan járt körüskörül, s a mint a tanulóhoz ért, ez egy sillinget dobott a tányérjába. Könnyed pir futotta el arczát a kis leánynak s örömmel nézett a tanulóra. Ez könnyedén vállára tette kezét s kérdezte, hogy miért örül olyan nagyon. Az félénken nézett ismét a pénzre; — több volt mint a mennyit várt: — Talán most már nem fog megverni! — felelé lassan.

A nézők szétmentek az ember vállára vette a trombitát s elindult követtetve a gyermek által. Kis távolságban ment a tanuló utánuk, mig végre mindkettő egy csunya házba lépett.

A tanuló néhányszor le s fel sétált a ház előtt s maga is csudálkozott, hogy nem tud uralkodni érzelmein. A gyermek sápadt arczát, szomoru tekintetét nem tudta elfelejteni. Mikor az ajtó előtt kis időre megálliott, sikitást hallott; a másik pillanatban már a lépcsőn szaladt fel felé, mig végre a szobába ért, hol a gyermek s tulajdonosa lakott.

A szoba egyik szögletében kuczorgott a kicsike, kezeivel a vállát dörzsölte. A mint megpillantotta az ifjut, ismét elcsendesült, hozzá szaladt s erősen hozzá simult. Ments meg — könyörgött — ments meg!

Már a kinzóra akart rohanni, de a lányka visszatartá őt; — Megvert! — zokogott a gyermek reszketve, nem gondolva a következőkre, válláról lehuzta ruhácskáját, kék veres foltokat mutogatva. Az ifju bosszusága nöttön nőtt. Még fiatal volt, jó szive volt, s midőn az az ember a gyermekhez közeledett s megakarta ragadni, visszalökte s felindulva kérdé: — Eladja ön e gyermeket? — Az ember bámulva lépett vissza. — Ha jó árat kapok érte! — mormogta — Tiz font elég? — Adjon 15-öt, s a gyermek az öné.

A tanuló gondolkodott. Az összeg nagy volt. Jólehet ma reggel kapta meg nagybátyától fél évi illetékét, ha most 15 fontot kiad, akkor számára s a gyermek számára csak 35 font marad a félévre. Továbbá ha a gyerme-

ket megveszi is, mit csinál vele? Habozott. A kicsike észrevevén határozatlanságát, szorosabban simult hozzá s esdekelve sugta:

Ha most elmégy megöl, végy meg! kérlek, végy meg! — Könnyei megeredtek s kétségbeesve nézett rá.

Lassan az asztalra tette a pénzt, egy régi kendőt teritett a lánykára, majd kezénél fogva elhagyta vele a szobát. A mint a folyósóra értek egy öreg asszony lépett gyorsan hozzá: — Tehát valóban elmégy Jocelyn? — kérdi — biztosan hallgatódzott — most tehát csak szerencsét kivánok. — Ezt pedig vigye el ön, — szólt az ifjuhoz arany medaillont nyujtva át, — az övé. Lehet még idő, mikor örülni fog neki.

— Ez valamikor gazdag, nagy dámává fog tenni, szólt a kicsi vidáman — bárcsak itt volna már! Isten veled Goody — Isten veled! felelt egykedvüen az asszony s eltávozott.

A tanuló s a kis tánczosnő kéz kézben mentek lefele a lépcsőn — Mikor kiértek a kicsike örömmel kezdett énekelni — Szabad vagyok! szabad! szabad! Mily boldog, hogy örvend! gondolta magában a tanuló részvevően nézve rá: — de vajjon miért? Mert egyik hurczolójától a másikhoz jutott? Szegény kis gyermek! — Hová megyünk most? kérdé a gyermek vidáman. Majd tudom én felelt az ifju.

* * *

Tiz évvel később kis szobában, mely inkább hanyagul, mint szegényesen volt berendezve egy férfiu ült, az asztalra könyökölve fejét tenyerébe rejtve; egy levélre meredtek szemei. A szobában festői rendetlenség uralkodott, igen mert mindenüt ecsetek voltak lehányva s szerte szét megkezdett képek feküdtek. Az ablak párkányon félig befejezett kép feküdt, a falak tele voltak arczképekkel, melyek ugyanazon személyt ábrázoltak csak különböző helyzetben. A juniusi nap meleg sugarai a fiatal ember kétségbeesett arczára estek.

Blakwood György tudta, mit jelent e levél. Tehát 10 év telt volna el már, mióta kis Jocelynt megvette? 10 hosszú év! Mintha csak tegnap történt volna. Lélekben ujra maga előtt látta a kis veresre vert vállakat, a sápadt arczot a könyben uszó szemeket.

Megvette a gyermeket, szivébe zárta s most el kell vesztenie,

Ő vala mindene, élete szemefénye. Ha ő elmegy, élete többé mit sem ér.

Az ajtó kinyillott. — Jövök — szólt a csengő hang, mire egy fiatal lány lépett be, igazán csinos magas, nyúlánk egyszerű égkék ruhában. Aranyszőke haja félig volt leeresztve.

Midőn a fiatal emberhez közeledett, ez nem nézett föl, — s mint vert a szive? A leány először elbámult e szokatlanul hideg fogadtatáson, majd felkiáltott. — Hogyan? Mi történt? Szomoru lovag! mi bajod? Don Quixote, tudod-e, hogy arczod most hosszab, mint az én karom?

Puha fehér kezével felemelte fejét és kényszeritette, hogy ránézzen. Szemei tüzben égtek.

— Olvasd! — szólt ez, a levelet átnyujtva.

Az első sorok olvasásánál egészen nyugodt maradt, majd arcza lángba borult és midőn végre a férfire nézett ez szomoruan vette észre, hogy szemei örvendetesen fénylettek. — Igaz ez? — kérdé — szinte fuldokolva — egészen igaz? — nem álom? Oh Don! lehetséges ez?

Igaz felelt az s minden reménye megsemmisült a leány örvendő arczának megpillantásakor.

Tehát csakugyan igaz, hogy én a koldusleány a körülhurczolt gyermek egy gróf unokája vagyok? kérdé folyton csodálkozóbb hangon. — Don! jöjj ide rázz meg, nem lehetek ébren! Mintha ez az — Ezeregyéj egyik meséje volna.

És ujra felvette a levelet, s azokat a sorokat, melyek csodálkozását annyira felkeltették, hangosan olvasta fel. — 2 éves korában rabolták el bosszuból a dajkától — vajjon miért bosszuból, szeretném tudni — és Grainger nevü asszonynak adták át — ez volt a Goody neve! — mikor eltünt, nyakán J. G. betüs arany medaillon volt. — Igen! itt van! De mit jelent ez Don? Gresham Jocelyn anyád neve — Szegény anyám! És én most mi vagyok? Lady Jocelyn vagy Jocelyn kisasszony? — Lady Jocelyn.

A lány nevetett, mialatt a fiatal ember szomoruan nézett rá. — Ez mind szép de vajjon igaz-e? Emlékszel-e, hogy engem gyakran álruhába öltözött herczegnőnek neveztél? Lásd szavaid mindmegannyi jóslás volt. Oh! mily szép életet fogunk élni ezután, a szép utazások! minden este opera! Sok pénzem lesz, sok szép ruhám, gyűrűm, fogatom!

Szegény gyermekem, — tört ki a fiatal ember — tehát te mindezeket eddig nélkülözted?

Nem! nem! nem! — felelt gyorsan, hozzá sietve. — Soh sem jutott eszembe. De mily szomoru vagy Don! nem örülsz szerencsémen?

Hogy örülhetnék Jocelyn, hiszen ez azt jelenti, hogy el fogsz tőlem távozni!

Tőled eltávozni? kérdé változott hangon — Igen, természetesen most már nagyatyádhoz mégy. — El kell mennem? kérdé, de most már szomoru arczczal.

De azért nem üzte el e gondolatot s a fiatal emberben bizonyos bosszuság kezdett ébredezni, majdnem gyülölte Jocelynt e pillanatban. — Ne szomorkodj, szólt aztán majdnem gunyosen, rövid idő alatt megszereted ujra rokonaidat. Most már csak arra gondolj, mi előtted áll, ne a multra, az csak tévedés volt? — Magam is azt hiszem, hogy lassankint ugy lesz és minden máskép lesz, szólt vontatva, de ugy sohasem fogom őket szeretni, mint téged Don! soha! Te mindeddig atyám voltál, nemde? s még hozzá oly szép, fiatal atya! tette hozzá nevetve. Minden egyes szó fájt a fiatal embernek, nem birta tovább hallgatni.

Jobb lesz, ha most már mégy, minden pillanatban várom Mayfair lordot. Ha — nemde kopogtattak? Nos menj! — És? most? Szeretném őt látni, azért maradok. — Nem! magam akarom őt előbb látni, menj Joczelin! — Ha azonban büszke lesz vagy barátságtalan, akkor hivj be Don! igérd meg! Gyorsan — már hallom — s ne hagyd, hogy elvigyen. — Azt magadnak kell eldöntened! felelt Blakwood hidegen. — Ne feledd, azt mondtad, hogy mindig velem maradsz, ha én nálad akarok maradni. — Tégy a hogy akarod!

Alig hogy betette az ajtót maga után Jocelyn, egy másikon át nagyatyja lépett be. Középes nagyságu, barátságos arczu s előkellő kinézésü öreg ur volt. A festőt megpillantva, könnyedén meghajtotta magát.

— Mr Blakwood, ha nem tévedek? szólt s Blakwood köszöntve őt üléssel kinálta. Erre az tüstént jövetele czéljáról kezdett szólani.

A gróf története hosszu s kimeritő volt, a Blakwoodé rövid és világos. Kétsége egyiknek sem volt, hogy a régen elveszett gyermek meg van találva. Végül az öreg ur barátságosan igy szólt. — Nem tudok önnek eléggé hálálkodni, szavakkal nem vagyok képes kifejezni érzelmeimet, s mégis szomoruságot okozok önnek, hogy a gyermeket, kit ön ugy szeretett elviszem! Mr. Blakwood nem okozok önnek, szomoruságot? — Semmit uram! felelt a festő röviden. — Mikor láthatnám? — Tüstént. Az ön parancsát várja! Szabad kérdeznem mikor — hangja majdnem elakadt — mikor szándékszik elvinni? — Ma felelte a Lord csodálkozva, azt hiszem ön megmondta neki levelem? Tudja, a legjobb lesz igy, szólt tovább barátságosan, — ön még fiatal ember s ő neki veszély nélkül kell felnőnie és — — — és — — — Nagynéném azóta, mióta Jocelynt megtaláltam nálam volt, szakitá félbe a festő nyugodtan. — Természetes, természetes, értem, de mégis! — — —

— Tehát még ma? kiáltott fel a festő hevesen. Tehát oly gyorsan kell ennek megtörténni? Egy óra alatt széttépni azon kötelékeket! melyeket hosszu évek során át kötöttünk egybe. Tehát többé semmi közöm hozzá, azokhoz mikhez annyi közös emlék füz? Ön előtt ez a; egész gyermek — egész valója — ismeretlen, azonban előttem — hogy én őt megvettem — remélve, hogy örökre az enyim lesz, mindez semmi féle jogot nem ad?

— Uram! engedjen meg. — — —

— Hogyan kiáltott fel büszkén a fiatal ember, mialatt székéről gyorsan felugrott s keserü nevetésben tört ki — bocsásson meg uram, ha ön mindent tudna! — — Oly olcsón jutottam hozzá — szegény szegény gyermekem. — Hangján oly fájdalom volt érezhető, hogy szinte lord Mayfair szive is facsarodott fájdalmában.

— Tehát lássa ön még most — folytatá Blakwood csendesen s az ajtót kinyitva kétszer kiáltá.

— Jocelyn! — Ezután kiment, egyedül hagyta őket.

* * *

Tehát ő elment. Mintha élete felét vették volna el tőle. Sokáig ellen állt az oly gyors elutazásnak, mennyit sirt, hiába! s a régi lázat lakóival együtt elhagyta. Eltávozásakor Blakwood csak annyit mondott neki:

— Nos! Jocelyn láthatod, igéretem megtartottam; magad határoztál magad felett. Ez volt az egyedüli szemrehányás s még nevetett hozzá. De mikor ő valósággal elment, az ajtó bezárult utána, a fiatal ember földre vetette magát, nem tudott ellenállani könyeinek, zokogott mint egy gyermek s mint egy halott feküdt ott órákon át.

* * *

Két év telt el. Két év! nagy következményekkel de épen oly magányban Blakwood számára. Jocelyn elutazása után az első hónapban egészen müvészetének adta magát, egyetlen képen dolgozott, hogy az nevet szerezzen neki. Éjjel nappal erről álmodozott s végre sikerült, neve ismeretes lőn — minden ajak az ő dicséretét hangoztatta. Majdnem ugyanekkor halt meg egyik nagybátyja, vagyona rámaradt; gazdag ember lett.

Mi volt mindez? mi volt? mikor azt vesztette el kit legjobban szeretett. Hiába fáradt, hogy feledjen, soh sem tudta fékezni a vágyat az után a gyönyörü kék szempár után, Jocelyn kis keze gyengéd érintése után, az után az édes csengésü hang után.

Jocelyn az éveket boldog semmit tevésben töltötte el. Nagyatja városról városra vitte őt, minden szépet s nemest mutogatva neki, hogy a nagy világnak kiképezze. Bámulták szerették, változatos volt élete, szóval mindene meg volt, mit csak egy nő kivánhat. Mint királynő uralkodott környezetében; oly szép, oly gazdag volt.

És mégis, mikor haza érkezése után első reggel felébredt Londonban, első gondolata ez volt: — Ma Dont akarom látni!

Később mikor megreggeliztek, igy szólt nagyatyjához.

— Megyek felkeresem Dont.

— Kit gyermekem?

— Don Quixote-t Oh! Mr Blakwoodot?! — Majd máskor. — Nem! nem máskor! ma még most! — De szivecském, tudod Rugentnek igérted meg, hogy vele lovagolni mégy! — Ah hagyd a kis grófot. Nem érdemes oly sok jóra s éa bizony már beleuntam. Én tőlem elélhet anélkül, hogy látna Jólehet ma talán tudna valamit beszélni — ha ugyan igaz — a mit még nem mondott el ezerszer.

— Szeretném, ha kissé barátságosabb lennél vele szemben Jocelyn — szólt az öreg kérő hangon. — Tudod, hogy yn szeretem s a saison legjobb partiéja.

Kedves nagyapa; van még nőtelen herczeg elég, én pedig ilyet várok — felelte duzzogva. — Ami pedig a Dont illeti jösz velem nagyapa? — Természetesen felelt ez egészen megkönnyebbülve, hogy tejhatalmu unokája nem azt határozta, hogy egyedül megy el.

* * *

Midőn a festő mütermébe léptek Blakwood felálott, gondolatai csak övele foglalkoztak s épen nem remélve, hogy oly hamar látni üdvözölhetni fogja. Ez Jocelyn? — ez a szép selyem ruhába öltözött leány? Mennyire különbözik a kék ruhástól és mégis mily hasonló és oh mennyivel szebb? Szerelme még nagyobb lángra lobbant s egyszerre világos lett előtte, hogy egész élete valója csak az övé; jöjjön tehát aminek jönnie kell!

A gróf, vizsgálva pillantott rá; semmit sem vett észre a fiatal emeer oly nyugodt, hideg volt — mikor Jocelyn egyedül állt az ablaknál kérdezé:

— Boldog vagy.

És az nevetve felelte: — Igen boldog, de szeretetteljesen hozzá tette, de most igazán, hogy téged látlak, oly régen vágytam már utánad.

E barátságos szavak irt csepegtettek fájó szivére; hálásan vidáman tekintett rá, anélkül, hogy a lekkevésbbé is haragudott volna rá.

Most már nincs szüksége Jocelyennek, rá miért ragadnák el előbbi szavai, melyek bizonynyal semmit sem jelentettek. — És a mesefejedelem nem jött még? — kérdé majdnem agódva.

— Oh nem! s okosan teszi, ha nem is jön, mert bizony hideg fogadtatásra találna.

— Borzasztó tőled! Na majd másképen gondolkozol idővel — Én? Na már látom, hogy te is csak olyan rossz vagy mint nagyapa — kiáltott fel nevetve. Egész nap azzal kinoz, hogy menjek férjhez — mindig csak férjhez menni, férjhezmenni! Hát olyan irtózatos csuf vagyok, hogy mindenki szerencsétlenségemet kívánja?

— Mégis csak van valaki a dologba szólt a festő látszólag egykedvüen, de kissé sápadozva! — Igaz! El is mondom. Tudod, mindent el mondtam neked, mi engem illetett! Tehát az a valaki Rugent iord, a nagyapát nagyon bosszantja, hogy én nem találom valami csinosnak. De ha csinos is, még olyan fiatal s az a gyermek szerelem olyan — olyan üres. A többiek előbbre valók. — Tehát még mások is vannak? kérdé, de csak nehezen.

— Oh igen! 10 ujját tartva, — több mint itt megszámlálhatnám, fiatal öreg, középkoru. Azt hiszem az öregeket szeretem legjobban, olyan jó szivüek s olyan szép ajándékokkal lepnek meg. És az a legnagyszerübb, hogy nagyapa megengedi, hogy ezekből bármit elfogadjak, a gyerektől azonban csak virágot, bonbont s ilyes féléket szabad elfogadnom. — Jocelyn! — azt hiszem mehetünk — szakitotta félbe nagyatyja belépve. Mivel nagy kedvelője s ismerője volt a festményeknek az egész idő alatt azokat nézte.

* * *

Ettől kezdve Blakwood gyakran látta Jocelynt. Rendesen eljött ugy 3—6 óra közt hozzá 60 éves elég barátságos társalkodó nője kiséretében, sőt gyakran egy pár pillanatra egyedül is.

Mindig nehezebb, mindig nehezebb volt, hogy titkolja a lány iránt való szerelmét.

Az elbeszélte neki minden titkát, örömét szomoruságát; hogyan utasitotta Rugentet, mennyire bosszus ett azért a nagyapa, de nem sokáig, mert látta, hogy nem használ. Most ujra van egy másik, ez már kedvesebb előtte és igy tovább.

Minden egyes ily beszélgetés mennyire kinozta ugy is fájó szivét. Éjjel nappal attól félt, hogy eljő a pillanat, — nem! ez már sok volna, hogy bejő hozzá s majd pirulva fogja beszélni, hogy már választott és akkor! akkor! mindennek vége, nem fog többé hozzájönni.

Egyik nap sokat gondolkodott ezen s nem valami jó hangulatban volt, mikor Jocelyn egyedül belépett;

— Csak 5 perczem van — szólt — aztán lady Brandhoz kell mennem. Istenem! mily rossz szinben vagy Don! mit csinálsz magaddal? Hagyd azt az ostoba festést, jöjj velem a ladyhoz, már nagyon szomoru, hogy felé sem nézel.

— Ma különösen sok dolgom van, azért tehát bocsáss meg, azonkivül meg mi nem vagyunk egyszőrüek de meg nem is nagyon sympathikusok.

— Tehát én is ilyen vagyok Don? Nem, — fenyegette a mutató ujjával — ne mond ezt! Látom a szemedből, hogy mást akartál mondani. — Ah! mi szép idő van ma, csak egy kicsit meleg!

— És erre felemelte sárga kalapját, megigazitota s kissé félre tette a fején, olyan ingerkedő arczot vágva. S Blakwood boszankodott. — Tedd le a kalapod — szólt kissé barátságtatanul.

— Talán rosszul áll? a tükörhöz ment, megnézte s visszajött. — De mi bajod? mivel bántottalak meg? Többé nem türhetsz? Olyan meginditó hangon beszélt. A festő ránézett, midőn a lány felé hajolt. Egy perczig csend volt, majd ismét erőt vett magán.

— Nem! nem szabad tudnia, hogy mily szenvedélyesen szereti. — Mily kaczér vagy?! — kiáltott fel hidegen.

— Nos tehát elbeszélem a tegnap estieket, — szólt Jocelyn s egy székre ült — Bizony nagy kár, hogy ott nem voltál. Soh' sem voltam még olyan nagyszerü bálban soh' sem mulattam még olyan jól.

— Vagyis ez azt jelenti, hogy uj hóditásokat tettél s uj embereket küldtél haza összetört szivekkel. Ma ugy is ez a hölgyek legnagyobb gyönyörüsége.

— Don! ne harapd szét a bajuszod — szólt Joceln nyugodtan — akkor szép, ha hosszu. Igaz! tegnap este ujra hóditottam, de nem volt alkalmam, hogy kosarat osztogassak, tehát alaptalanul támadtál meg.

— Tehát ujra egy? mondhatom kitünő harczos vagy — felelt keserüen. Az indián, ha az öve tele is van skalppal, semmi te hozzád! Szabad kérdeznem utolsó áldozatod nevét? — Nem! nem szabad! Nem örömest beszélek a rossz kedvü emberekkel, felelt Jocelyn tiszteletteljesen felállva; a szakácsnéd, vagy az inasod vagy tudom is én ki megbosszantott s rajtam töltöd ki a bosszudat. Nem is jövök ide többet. Ugy látszik te is szivesebben veszed. — Igazságod van! — kiáltott Blkwood szintén felállva s egészen elsápadva — semmi sem fog oly jól esni. Zavarsz engem s kaczér beszédeiddel tisztelőd felett. csak feltartóztatsz a munkától. Menj! ne is jöjj vissza többé, mindkettőnkre jobb lesz! Bocsáss meg, hogy olyan barátságtalan vagyok hozzád de — — — . . . menj!

— Nem lesz rá szükség, hogy még egyszer mond — szólt Jocelyn — de már könyezve. Gyengéden meghajtotta megát s eltávozott, a miut a festő gondolta — mindörökre — mert az nem lehet, hogy azért a barátságtalan magaviseleteért valaha bocsánatott nyerjen.

Midőn később visszagondolt az esetre egészen kétségbe volt esve, sem enni sem aludni nem tudott.

A következő nap délutánján ugy 4 óra körül kopogtattak ajtaján:

— Szabad — szólt lasan. Az ajtó félig kinyilt, azonban a látogató vonakodott belépni.

— Szabad — kiáltott türelmetlenül.

— Félek valamitől — mormogott kint valaki; a hang felugrasztotta a Dont székéből. Épen az előtt gondolt Jocelynre s arra hogy sohasem fogja többé látni.

— Te vagy az Jocelyn — kiáltot fel s hozzásietve magához vonta.

— Én? — mindenesetre! — nagy szemeivel bámulva s azt hiszem örűlsz hogy látsz?

— Örvendesz? Nos mit csodálkozol, örülhetsz is a tegnapi barátságtalan magaviseleted után. Már azt hittem, örökre elvesztetted jókedved, de most mégis olyan élénk vagy Don! Nemde tegnapi vétkedért zsákba öltözve hamut hintettél a fejedre penitentiául?

— Sem nem ettem, sem nem aludtam — felelt a fiatal ember — azt hittem soha sem bocsátod meg — — — — de te mindent oly gyorsan elfeledtél.

— Igaz! nem természetem, de ne busitsd magad ezért, az nem helyes tőled, egyél valamit. Ugy látom mikor jöttem, hogy fel van teritve. Nem! ne csengess! majd felszolgálok én neked s mig csak eszel szidni foglak.

Jocelyn kifutott a szobából a nélkül, hogy feleletet várt volna, tehát kényszeritva volt Blakwood ís, hogy utána menjen. Az ebédlőben csakugyan ő szolgált fel neki; kenyeret vágott, bort töltött és az nem tudta szemeit levenni róla.

Megkisérlette az evést, nem ment. Egy pohár bort ivott s felállott

— Nem vagyok képes — mondá nevetve a te közelléted elég nekem! Mond el hát, mi is történt, mit tegnap nem akartam meghallgatni. Tehát egy ujabb . . .

— Nem! csak tréfáltam. De most már zavarban vagyok. Blunden lord — biztosan emlékszel még rá, én két hónappal ezelőtt ismertem meg — tegnap beszélt nagyapával és azt mondta, hogy én az ő élete mindene vagyok s ilyen féléket s a nagyapa meg azt mondta, hogy menjek hozzá nőül. Ösmered azt az embert Don?

— Igen! csinos, barna ember. Jól ismerem.

— Tetszik neked? Blakwood rázta a fejét.

— Jó! nekem sem, most már ne is vesztegessük rá az időt. Ma pedig azért jöttem, hogy megmondjam, holnap Jvorsba megyek és megkérjelek téged, hogy a hónapban a születés napomon tartandó bálra jöjj el.

— De kedves gyermekem! az már nagyon régen volt.

— Nekem mindegy, akár mikor voltál bálon utóljára, az én bálomra el k e l l jönnöd. De biztosan! Érted? Én akarom! Most ugy is elégtétellel tartozol, tehát nem utasithatsz el. Isten veled Don! mennem kell, azonban mond gyorsan igent.

— Igen! felelé ő, minthogy nem tudott ellenállni. — — —

* * *

Jocelyn csinos kis budoirjában egy bál után Mayfair lord sokáig beszélgetett a leánynyal egészen boszusan és felindulva. Hiába iparkodott a lány lelkére bészélni valamit, mig az tengerzöld ruháját babrálta s hallani sem akart semmiről.

— Mondom nem értelek — panaszkodott a gróf — a mult héten olyan szivesen beszélgettél vele s ma egyszer sem akartál vele táncolni, ez csak szeszélyből történt és ő keservesen panaszkodott.

— Nem szeretem az ilyen panaszkodásokat — felelte Jocelyn, homlokát összeránczolta. — A mult héten szivesen beszélgettem vele mint barátommal, de tovább nem mehetek. Hát olyan gyáva előttem, hogy nálad keres segitséget?

— Tehát mi kifogásod van Blunden ellen? — kérdé nagyatyja kétségbeesett arczczal. — Rugentnek kosarat adtál, mert az órra irtózatos — ostoba kifogás, másnál is megesik Blunden azonban csinosab ember, sőt Londonban a legcsinosabb.

— Nem olyan csinos, mint Don — felelt Jocelyn komolyan.

A gróf busszusan nézett rá.

— Mindig csak az a Don, nem akarom már többé a nevét sem hallani Még azt gondolná valaki, hogy ahoz akarsz férjhez menni. Mindketten hallgattak.

Mintha hideg kéz nehezedett volna a leány szivére. Ez a nehány szó nagyobb hatást tett rá, mint mint az elmult 2 év. Mintha kővé vált volna, ugy állott ott. Aztán kiment hálószobájában ugy a hogy volt ágyra vetette magát s iszonyuan harczolt, tusakodott a szivével. Végre reggelre elhatározta magát.

A következő reggel elhagyta Londont, anélkül, hogy Dont látta volna.

Most már ösmerte szivét, de hogy áll a dolog a Donéval? Mindig oly hideg volt, oly közömbös, semmire sem emlékezett, mi más következtetésre vihette volna, de mégis — Félelem s remény közt telt el ideje.

Születés napja reggelén mindenünnen kapta a levelet, ajándékot szerencse kivánatokat, csak tőle nem kapott egy sort sem, melylyel örömét fejezte volna ki, igy tehát reménye kezdett tünedezni.

Midőn este báli ruhájában nagyatyjával megjelent, hogy a vendégeket fogadja, halálos félelem vett erőtt rajta, hogy csak az nem fog eljönni, kit oly forrón szeret; végre mikor az is eljött, előtte állott, csak mosolylyal tudta üdvözölni, ajka, arcza, fehér lett mint a fal. Blakwood észrevette ezt, s maga csodálkozott. Mikor vele, táuczolt hallgatag volt.

Nem az a vidám gyermek volt többé, ábrándos leány vált belőle.

Egész este figyelte, mikor mással tánczolt, megváltozott. Elhatározta, hogy kikutatja ennek a dolognak az okát.

Egyszer az ajtónál állott, gondolatokba mélyedve bámult ki a sötétségbe.

— Mily hideg van kint — szólt Jocelyn mikor hozzá közeledett.

— Ki akarsz menni?

— Mikor a leány igent intett, kendőt teritett vállaira s együtt mentek le a kertbe.

Hallgatagon jártak egymás mellett az utakon, mig a kis tó partjához értek; a hold bearanyozta a tó sima tükrét. Jocelyn levette a kendőt válláról, mintha melege lenne. – Hol jártak gondolatai?

— Blakwood sem volt képes, hogy a csendet megtörje. Érezte, hogy most jő csak a vihar. Végül nem birta tovább.

— Jocelyn mi bajod?

A leány öszerezzent, majd kérdőleg nézett rá, a nélkül hogy feleletet adott volna.

— Valami bajod van, gyermekem nem

csalsz meg — mond meg, mi bánt? Miért nem vagy most is oly vidám, mint eddig s még hozzá születésednapján? — Mond mi bántja lelkedet?

Most sem felelt, jobbra-balra nézett, mintha segitséget keresne.

— Talán Blunden Lordot illetőleg? kérdezte tovább vontatva. — Igen! felelt a lány anélkül, hogy gondolta volna, mit mond, hiszen eszébe sem volt, most, hogy a lordra gondoljon. Ma reggel eljött Londonból s elég zavart volt a szolgálat után. És kosarat adtam neki; most már mindenki haragszik rám s azt mondják, hogy ostobaság volt tőlem. Mindég csak ugyanez — mit akarnak tehát? Azért menjek férjhez mert nekik ugy tetszik, vagy azért, mert én akarom?

Nagyon föl volt indulva. Ismét hallgattak mindketten — — — Jocelyn! — kezdé végül Blakwood lassan, — miért mindég ugyanaz?

— Azért mert — — — talán — — — mást — szeretsz?

— Igen felelt a lány alig hallhatóan.

— Tehát itt a dolog veleje! A fiatal ember szinte ijjedten lépett hátra, aztán követelni akarta, tudni akarta, ki az, ki elrabolta azt, ki előtte a legkedvesebb volt.

Megragadta a Jocelyn karját: »Ki az Beszélj!!« kiáltott szenvedélyesen. Jocelyn zokogni kezdett, ez a heves fellépés megijesztette.

— Te—te—te! — kiáltott, szabadulni akarva, hogy karjait elébe tárja Majd ijjedten fedte el arczát. — Ah mit mondtam? Mit tettem? zokogott, de most már az ő karjaiban.

— Ha hazudtál, megöllek, szólt az — mond még egyszer s erre más hangon folytatá — édesem! angyalom! valóság ez lehetséges ez?

— És te? Don? — — —

Nem volt szükség a feleletre, tudott már mindent. Lehajolt hozzá, — 4 év óta nem öltelte már — s most? — — —

Majd mikor visszakartak térni, felemelte a lány fejét, komolyan nézett abba a két nagy kék szembe s kétkedve kérdé: Kedvesem! jól meggodoltad? mindent elhagysz? vagyont? helyzeted? te? mindent megvetsz? — gondold meg, mit vesztesz el?

Nem — felelt Jocelyn — miért? — végtelen sokat kapok érte!!!

Lekvár.

Irta: **Scipio**

Kérész Vendel Paraszt Dubova járási vándortanitó pár évvel ezelőtt még hosszúhaju, pápaszemes praeparandista volt. Libegő übercihájában, melynek bélésében az egerek bujósdit játszottak volna, ugy nézett ki, mint egy szélhámos vigéc, aki a szelet tolja az egyik saroktól a másikig.

Aki találkozott vele, önkénytelenül mosolyra derült erre a szánalmas poeticus alakra.

A fejét előre nyujtotta, mintha szagolna s kezeivel és lábaival úgy ficzánkolt, mint akinek könnyü az élet terhe.

Egyszóval komikus alak volt,

Pedig Kérész Vendel igen komoly ember volt. . . Voltak magasztos elvei, melyekért rajongott.

Ilyen volt például a jó ebéd.

Sokan kinevették, de ő az ilyeneket lenézte s ha okát kérdezték, illő páthosszal előadta, hogy mily fontos az a népnevelésre nézve . . .

Mert már Ciceró megmondta, hogy csak egészséges testben lakozhatik ép ész s nekik, kik a nép tanitói lesznek, mindenesetre ép eszü embereknek kell lenniök...

Már pedig ez a jó étkezés nélkül lehetetlen.

Hallgatói erre még jobban kinevették.

Kérész Vendelt ez nem igen bántotta, sőt sajnálkozott rajtuk.

Ő csak nyugodtan töprengett tovább, miként érhetné el ideálját. . .

Végre egy nap rájött a helyes módra. Apró hirdetéshez folyamodott. Egy szép napon a következő szenzációs hirdetés jelent meg a helyi lapban:

— Elegáns megjelenésü fiatal ember csakis előkelő háznál nevelői állást ohajtana elfoglalni. — Szives megkeresések »Jó gyomor« jelige alatt a kiadóhivatalba.

Három napig Vendel úgy drukkolt, hogy gyomorgörcsöket kapott.

Negyednapra levele érkezett a redakczióba. A boritékon a czimen kivül még két zsirfolt volt.

— Ez jó jel gondolta magában Vendel.

Mohón szakitotta fel a levelet s csak ugy fénylettek kopogó szemei, mikor a fényes ajánlatot elolvasta.

Fölvette »nem szédelgés, valódi uraságoktól«-féle vadonat új ünneplőjét s még az nap beállitott a csakis előkelő családhoz.

Hurkás Márton, aki mellesleg mondva amolyan harmadrendü vendéglős volt a Pipa utczában, teljes számu családjával fogadta az érkezőt.

— Isten hozta öcsém — vágott tenyerébe a pocakos öreg úr — ha szereti a kolbászt, meg a virslit, jól lesz nálunk dolga — s jóizüen kaczagott hozzá.

A jobbik fele ez alatt kritikus szemekkel vizsgálta az uj családtagot.

— Miféle mestersége van az ifjurnak — szólalt meg végre s a csipőjére rakta a két tenyerét.

— Tanitójelölt vagyok — hebegé Vendel zavarral s ijedten kapta le szemeit a házikisasszonyról.

Rozika a Hurkások 16 éves leánya, pirult az ablakmélyedésben, mint egy feslő tökvirág.

— Hát mi okos embert akarnánk a fiunkból csinálni, azért szedje össze a tudományát, mert kemény feje van a kölyöknek — folytatta a termetes Hurkásné asszonyság s Vendel elé tolta a kis nebulót, akinek még most is lekváros volt a szája környéke.

— Ezentul Kérész ur lesz a tanitod mutatta be neki Hurkásné.

A borzas gyerek anyja szoknyája mellé bujt félelmében.

Vendelben felébredt a néptanitói tekintély s leereszkedőleg simogatta meg a Gyurka gyerek pufók arczát, aminek aztán az lett a következménye, hogy kezére tapadt a lekvár . . .

Gyurka gyerek elvigyorogta magát alattomba.

Vendel meg úgy állt ott, mintha megégette volna kezét.

Szégyelte Rózika előtt ügyetlenségét s feszengett helyén, mint akinek gombostüvel van a széke kipárnázva.

Nem tudott kezével mit csinálni. Esdőleg nézett Rózikára. . .

Rozika résztvevőleg pillantott feléje.

Megkönnyebülten lélekzett fel, mikor az öreg Hurkás végét vetette annak a kinos állapotnak s mindjárt ott is marasztotta vacsorára.

Erre az asszonyság is követte férjét s Vendel magára maradt Rozikával és jövendődiscipulusával.

Gyurka azonban csakhamar kiosont a szobából.

Vendel egyedül meradt Rozikával. A kellemes érzés, hogy tanuk nélkül szemlélheti Rozikát, egészen elfeledteték vele a lekvármalért.

Majd elnyelte szemeivel és a derengő félhomályban olyan furcsa bizsergés fogta el, aminőt még sohasem érzett. . .

Elkezdett a feje kóválygogni, s anélkül, hogy tudta volna mit csinál, egyszerre ott termett Rozika oldalánál s át akarta ölelni . . . de oly ügyetlenül, hogy lekváros tenyerének a nyoma ott maradt a hófehér tiszta bluzon.

Csak most eszmélt Vendel s ugy égett az arcza, hogy csaknem világitott a sötétben . . .

Rozika meg elkezdett sirni.

Igy voltak egy pár pillanatig, Vendel majd a föld alá sülyedt szégyenében, ha meggondolta, mit csinált.

Ekközben bejött Hurkásné a lámpával s utána a Gyuri gyerek.

Az asszonyság egy pillanat alatt észrevette. hogy itt valhmi történt.

— Mi bajod? — fordult leányához s fürkészőleg pislantott a remegő Vendelre.

Rózika hallgatott. Föl se mert nézni.

— Hát a bluzoddal mit csináltál, az elébb vetted föl s már lekváros.

Rozika arcza majd kicsattant. Vendelnek kiütött a homlokán a hideg verejték.

Eszerre megszólal a kis Gyuri.

— A tanitó ur keze lett lekváros, mikor megsimogatott.

Vendel majd leszédült székéről.

Rozika elkezdett zokogni s sirva vallotta be anyjának, hogy Kérész úr az oka mindennek . . . .

Hurkásné a csipőjére rakta fel a kezeit.

Vendel bamba képett vágott s törte a fejét valamin. . .

Hurkásné már épen reá akarta zuditani ami nyelve hegyén forgott. . .

Vendelnek hült helye. .. Oly gyorsan ajánlotta magát, mintha ott sem lett volna.

— Oda a jó ebéd — sóhajtott fel az utczán s egy fájdalmas bucsú pillantást vetett a Hurkások háza felé.

Vendel azóta esküdt ellensége a lekvárnak.

Julianus Apostata.

Történeti tragoedia öt felvonásban. Irta: Rakodczay Pál. Kecskemét. Metzger Béla könyvkereskedése. 1897. 152 lap. Ára?

Rakodczay neve éppen nem ismeretlen az irodalomban, azonban tudtunkkal most mégis uj és pedig nagy fába vágta fejszéjét. Ibsen »Kaiser und Galiläer« czimü nagy drámájához pendant alkotott, — szerény véleményünk szerint sikertelenül.

A tragoedi szelleme ellen sok kifogást nem emelhetünk. Több történeti igazság van benne, mint Schiller tragédiaiban, habár az a Julianus Apostatája még mindig nagyon ideálos egyéniség ahhoz képest, ami volt valóban; de még a történelem is legendahőst alkot némely alakokból s igy ezt talán megbocsáthatnók. Azt is elnéznők, hogy Julianus sorsát egy szerelmes, intrikus nő sorsához köti (Junia), sőt egyenesen ezzel öleti meg őt, ki igy szerelmi bosszu áldozata lesz s nem az eszméi nem a vallási és filozófiai eszmélés melyet ajkain hordoz s mely cselekedeteinek rugóját képezi.

De már azok a jellembeli ellentétek, lélektani fordulatok, indokolatlanul bekövetkező szellemi krizisek, érzelemhullámzások, amelyeket kezdő irónál se lehet elnézni, ékesszóló tanui annak, hogy a szerző erejét messze fölülhaladó dologra vállalkozott. Ki hihetné el azt, hogy az a Julianus, aki néhány perczczel halála előtt csaknem megőrül a fölötti dühében, hogy a pogányságot ujjáalkotnia nem sikerült, aki, midőn Juria nyila beléfuródik, fölkiált »Győztél Galileai!«, hogy az a Julián mondom halála pillanatában egyszerre diadalmas hős gyanánt beszéljen, deklamáljon, olyan fensőséggel mint Socrates, akinek lelki egyensulya még csak meg se billent, nem hogy az őrülés szélére jutott volna?! e kérdést vetjük fel hol van itt a tragikum? holott mind a hős, mind az eszme csufosan bukik, holott Junia szerepe szerelmi történetté szinezi a bölcselmi és vallási drámát.

Valóban a szerző oly nagy lélektani, jellemzési szerkezeti hibákat követ el, hogy legalább még most teljesen képtelennek tartjuk csak középszerü történeti dráma megalkotására is. Node ezzel a szerző irodalmi reputácziójáta nem bántjuk, hiszen a történeti dráma irása oly föladat, amely legjobb iróinknak is csak ritkán sikerült. Ez Shakespeare fachja s bizony Shakespeare is csak egy volt a világon.

Alapos és nagy kifogásaink vannak a szerző nyelve ellen is. Annyi bántó neologizmussal van tele, mintha az ötvenes vagy hatvanas években lennénk. Jambusai oly döczögősek s rythmikája, jó hangzása, — no az meg éppenséggel nincs verseinek. Munkája kétségkivül messze alul marad a középszerün.